ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

យុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ
ឆ្នាំ២០១៩ - ២០២៥

បានទទួលការឯកភាពពីគណៈរដ្ឋមន្ត្រីក្នុងសម័យប្រជុំពេញអង្គ
នាថ្ងៃទី១២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៩

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

សម្ដេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

បុព្វកថា

ការសម្រេចបានសន្តិភាពពេញលេញរបស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាបានផ្ដល់ឱកាសឲ្យរាជរដ្ឋាភិបាលផ្ដោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិនិងសង្គម ហើយសម្រេចបានសមិទ្ធផលគួរជាទីមោទនៈជូនជាតិមាតុភូមិ។ ក្នុងចំណោមសមិទ្ធផលទាំងនោះ កម្ពុជាទទួលបានជោគជ័យលើការជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច កំណើនមូលធនសង្គម និងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រយ៉ាងឆាប់រហ័ស។ ជាក់ស្ដែង ក្នុងរយៈពេលពីរទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះ សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាទទួលបានកំណើនខ្ពស់ ចំណាត់ថ្នាក់ទី៦នៅលើពិភពលោក ហើយអត្រាភាពក្រីក្របានថយចុះជាមធ្យមប្រមាណជាង១%ក្នុងមួយឆ្នាំ ដែលធ្វើឲ្យកម្ពុជាជាប់ចំណាត់ថ្នាក់ទី៤ នៅលើពិភពលោកលើការទទួលបានជោគជ័យក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ដែលជាគោលដៅចម្បងមួយក្នុងចំណោមគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ។

បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានទទួលស្គាល់ថាបានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការរួមចំណែកកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនៅកម្ពុជា។ ការផ្ដល់លទ្ធភាពដល់ប្រជាជនឬសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យមដែលមិនទាន់ទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុក្នុងតម្លៃសមរម្យ បានបង្កើតនិងពង្រីកសក្ដានុពលសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចនៅគ្រប់វិស័យ ហើយមានឥទ្ធិពលដោយផ្ទាល់និងដោយប្រយោល ដល់ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រក្នុងសង្គម។ រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្នកម្ពុជាបានខិតខំប្រឹងប្រែងលើការលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ តាមរយៈការអភិវឌ្ឍនិងបញ្ញត្តិកម្មនៃវិស័យហិរញ្ញវត្ថុនៅទូទាំងប្រទេស ស្របតាមតម្រូវការទីផ្សារ ការលើកកម្ពស់ការអប់រំផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុលើគ្រប់រូបភាព ការបន្ថយកម្រៃលើការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុឲ្យស្ថិតក្នុងកម្រិតសមស្របនិងការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុអំណោយផលសម្រាប់ធ្វើឲ្យលទ្ធភាពទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុកាន់តែមានភាពងាយស្រួលនិងមានប្រសិទ្ធភាព។

ទោះយ៉ាងណា បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជាមានកម្រិតនៅឡើយនិងទាមទារឲ្យក្រសួង ស្ថាប័នវិស័យឯកជន ដៃគូអភិវឌ្ឍ និងគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធនានា ចូលរួមបន្តទៀតជាសារវន្ត ជាពិសេស ក្នុងស្ថានភាពដែលការអភិវឌ្ឍវិស័យសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុកាន់តែមានសមាហរណកម្មស៊ីជម្រៅទៅក្នុងតំបន់ ក្រោមការវិវឌ្ឍយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃបច្ចេកវិទ្យាក្នុងសម័យឌីជីថល។ ក្នុងហេតុផលនេះ ការបង្កើតឲ្យមានយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្ដីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៩-២០២៥ មានលក្ខណៈសមស្របនឹងសភាពការណ៍បច្ចុប្បន្ននិងអនាគតហើយនិងអនុញ្ញាតឲ្យភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ចូលរួមសហការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពដែលមានក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រប្រកបដោយសង្គតិភាពនិងប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។ យុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្ដីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនេះ ក៏ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយផ្អែកលើស្មារតីនៃយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៦-២០២៥ និងស្របតាមយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៤របស់រាជរដ្ឋាភិបាល។ ខ្ញុំជឿជាក់ថាយុទ្ធសាស្ត្រជាតិនេះនឹងបន្ត

ចូលរួមកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនិងវិសមភាពនៅកម្ពុជា ជាពិសេស ចំពោះស្ត្រីនិងសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម ព្រមទាំងគាំទ្រយ៉ាងសកម្មដល់ការអភិវឌ្ឍវិស័យសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ប្រកបដោយចីរភាពនិងបរិយាបន្ន។

ក្នុងនាមរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅនិងកោតសរសើរចំពោះ ក្រសួង ស្ថាប័ន វិស័យឯកជន ដៃគូអភិវឌ្ឍ និងគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ជាពិសេស ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុដែលបានរួមចំណែកក្នុងការរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្នាំ២០១៩-២០២៥នេះឡើង សម្រាប់ជាមគ្គុទ្ទេសក៍និងក្របខ័ណ្ឌសម្របសម្រួលមួយដ៏សំខាន់ក្នុងការអនុវត្ត គោលនយោបាយ វិធានការ និងសកម្មភាពនានាដែលមានគោលដៅរួមតែមួយក្នុងការលើកកម្ពស់ បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅទូទាំងប្រទេស។

ខ្ញុំជឿជាក់យ៉ាងមុតមាំថា ក្រសួង ស្ថាប័ន វិស័យឯកជន ដៃគូអភិវឌ្ឍ និងគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ នឹងបន្តខិតខំប្រឹងប្រែងចូលរួមចំណែកនិងសហការធ្វើឲ្យការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្នាំ២០១៩-២០២៥នេះទទួលបានជោគជ័យនិងប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។

ថ្ងៃ ចន្ទ ៤ រោច ខែ ស្រាពណ៍ ឆ្នាំកុរ ឯកស័ក ព.ស.២៥៦៣

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៩ ខែ សីហា ឆ្នាំ២០១៩

ហ៊ុន សែន

មាតិកា

អារម្ភកថា i

អក្សរកាត់ iii

ខ្លឹមសារសង្ខេប vi

ជំពូក១ : សេចក្តីផ្តើម ១

ជំពូក២ : បរិបទវិស័យហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា ៣

I. បរិបទប្រទេសកម្ពុជា ៣

II. ស្ថានភាពបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា ៨

III. ឧបសគ្គចំពោះបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា ១៥

IV. កត្តាជំរុញទីផ្សារ ១៧

ជំពូក៣ : ការលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា ២២

I. ទីផ្សារគោលដៅ ២២

II. ការកំណត់គោលដៅសម្រាប់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ ២៤

ជំពូក៤ : សកម្មភាពអាទិភាព ២៦

I. វិស័យធនាគារ ២៦

II. វិស័យមិនមែនធនាគារ ៣០

III. ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ៣៣

IV. ការកសាងសមត្ថភាព ៤២

ជំពូក៥ : ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្របរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៩-២០២៥ ..... ៤៤

I. អត្ថប្រយោជន៍ដែលរំពឹងទុក ៤៤

II. ផែនការសកម្មភាពក្នុងបរិបទគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុបច្ចុប្បន្ន ៤៥

III. ការអនុវត្តនិងការវាយតម្លៃ ៤៦

IV. ការវាស់វែង ៤៧

V. អ្នកសម្របសម្រួលការអនុវត្ត ៤៧

ជំពូក៦ : សេចក្តីសន្និដ្ឋាន ៤៨

ជំពូក៧ : ផែនការសកម្មភាពយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៩-២០២៥ ..... ៥០

ឧបសម្ព័ន្ធ ៦៧

សន្ទានុក្រម ៧២

ឯកសារយោង ៧៧

អារម្ភកថា

នៅក្នុងបរិបទសុខសន្តិភាពពេញលេញរបស់កម្ពុជា ការអភិវឌ្ឍនានាបាននិងកំពុងរីកដុះដាលលើគ្រប់វិស័យ ជាមួយសមិទ្ធផលដែលទទួលបាន តាមរយៈការរីកចម្រើននៃវិស័យសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមកិច្ច។ ស្នាដៃទាំងនេះបានលេចចេញជារូបរាងឡើងក្រោមការដឹកនាំប្រកបដោយគតិបណ្ឌិតរបស់ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** ដែលបានដឹកនាំនាវាកម្ពុជាឆ្ពោះទៅរកសុខដុមរមនានិងវឌ្ឍនភាព ក្រោមដំបូលសុខសន្តិភាពនិងស្ថិរភាពនយោបាយ។ ក្នុងកំលុងពេលជាងពីរទសវត្សរ៍កន្លងមក កម្ពុជាទទួលបានចំណាត់ថ្នាក់ជាប្រទេសដែលមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់និងលឿនបំផុតលំដាប់ទី៦នៅលើពិភពលោក ដោយសម្រេចបានកំណើនជាមធ្យមជាង៧%ក្នុងមួយឆ្នាំ ហើយអត្រានៃភាពក្រីក្រក៏បានធ្លាក់ចុះពីប្រមាណ៥៣%ក្នុងឆ្នាំ២០០៤ មកនៅត្រឹមប្រមាណ១០%ក្នុងឆ្នាំ២០១៨។ ក្នុងដំណើរខិតខំដើម្បីរក្សាបានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយនិរន្តរភាព រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី៦នៃរដ្ឋសភា បានបន្តដាក់ចេញនូវយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៤ គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍តាមវិស័យ និងវិធានការដាក់ស្តែងជាអាទិភាពនានា។ ក្នុងន័យនេះ យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៦-២០២៥ បានបន្តធ្វើជាមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍវិស័យហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា ដែលក្នុងនោះ ការលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានកំណត់ជាគោលដៅអាទិភាពមួយ។

បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាលទ្ធភាពទទួលបាននិងប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការទាន់ពេលវេលាសមស្របតាមតម្រូវការ មានតម្លៃសមរម្យ និងមានកិច្ចការពារតាមផ្លូវច្បាប់។ ទន្ទឹមនេះ ការលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនឹងផ្តល់ផលប្រយោជន៍ជាច្រើន ទាំងផ្នែកសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ដល់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម និងប្រជាជនដែលពុំទាន់មានលទ្ធភាពទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ។ ចំពោះប្រជាជន ផលប្រយោជន៍ទាំងនេះ រួមមាន ការជួយសម្រួលដល់ជីវភាពរស់នៅ ការផ្តល់លទ្ធភាពឲ្យមានការសន្សំហិរញ្ញវត្ថុនិងការបង្កើនឱកាសធុរកិច្ច ដែលនាំឲ្យប្រជាជនកាន់តែមានលទ្ធភាពច្រើនជាងមុនក្នុងការទទួលបានសេវាចាំបាច់នានា ដូចជា ការលើកកម្ពស់ការអប់រំ សេវាសុខភាព អនាម័យ និងទឹកស្អាត ជាដើម។ ចំពោះសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម ផលប្រយោជន៍មានដូចជា ការបង្កើនលទ្ធភាពវិនិយោគ ការទទួលបានសេវាប្រឹក្សាជាដើម។ ដូច្នេះ ការរៀបចំឲ្យមានយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ គឺពិតជាចាំបាច់ក្នុងការសម្រេចបាននូវផលប្រយោជន៍ទាំងនេះ។

យុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានរៀបចំឡើងក្នុងក្របខ័ណ្ឌជាគោលនយោបាយជាតិដែលអនុញ្ញាតឲ្យមានការចូលរួមពេញលេញពីសំណាក់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយ និងការដាក់ចេញនូវផែនការសកម្មភាពគ្រប់ជ្រុងជ្រោយនិងច្បាស់លាស់។ យុទ្ធសាស្ត្រជាតិនេះជាឧបករណ៍ទ្រទ្រង់ដល់ការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៦-២០២៥ ដែលមានគោលបំណងសម្រេចបាននូវប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុមួយមានស្ថិរភាព ប្រសិទ្ធភាព និងពិពិធកម្មទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ ប្រកបដោយបរិយាបន្ន ព្រមទាំងឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការសេវាហិរញ្ញវត្ថុក្នុងប្រទេស គាំទ្រដល់ចីរភាពនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច បង្កើនប្រាក់ចំណូលដល់ប្រជាជន និងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ។

ឯកសារ "យុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្នាំ២០១៩-២០២៥" ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយ គណៈកម្មាធិការដឹកនាំការងារអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ និងក្រុមការងាររៀបចំយុទ្ធសាស្ត្របរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុ (អន្តរក្រសួង) ដែលមានសមាសភាពមកពី ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ក្រសួងមហាផ្ទៃ ក្រសួងផែនការ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រសួងអប់រំ យុវជននិងកីឡា ក្រសួងឧស្សាហកម្មនិងសិប្បកម្ម ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ក្រសួងកិច្ចការនារី និងគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា។ ក្រុមការងារបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុ របស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ដែលជាសេនាធិការរបស់ក្រុមការងាររៀបចំយុទ្ធសាស្ត្របរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុ បានសហការជាមួយក្រុមការងារជំនួយបច្ចេកទេស របស់មូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍មូលធនអង្គការសហប្រជាជាតិ (UNCDF) តាមរយៈរបាយការណ៍វិភាគស្ថានភាពបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្នាំ២០១៧ ដែលផ្តោតលើបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុ ជាពិសេស សម្រាប់ប្រជាជនមានប្រាក់ចំណូលទាប និងសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យមដែលគ្រប់គ្រងដោយស្ត្រី។

បន្ទាប់ពីគោលនយោបាយត្រូវបានកំណត់ ហើយយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានអនុម័ត យុទ្ធសាស្ត្រនេះនឹងត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាមគ្គុទេសក៍សម្រាប់រាជរដ្ឋាភិបាល ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានា និងវិស័យឯកជនអនុវត្តរួមគ្នា តាមរយៈការផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើវិធានការចាំបាច់ទាំងឡាយសម្រាប់រយៈពេលខ្លី រយៈពេលមធ្យម និងរយៈពេលវែង។ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ក្រសួងមហាផ្ទៃ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម និងក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ ជាស្ថាប័នដឹកនាំការអនុវត្ត នឹងជួយសម្របសម្រួលការអនុវត្តផែនការសកម្មភាព និងធានាឲ្យមានកិច្ចសហការរវាងភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុ។

យើងខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះ ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងមូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍មូលធនអង្គការសហប្រជាជាតិ (UNCDF) ដែលបានរួមសហការគ្នាយ៉ាងសកម្មក្នុងការរៀបចំនិងផ្តល់នូវធាតុចូលនានាសម្រាប់ការរៀបចំឯកសារ "យុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្នាំ២០១៩-២០២៥" និងជឿជាក់ថា យុទ្ធសាស្ត្រនេះនឹងក្លាយជាមគ្គុទេសក៍សម្រាប់លើកកម្ពស់បរិយាប័ន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា ឲ្យសម្រេចបានប្រកបដោយជោគជ័យ និងលទ្ធផលល្អប្រសើរ។

ថ្ងៃ[illegible] [illegible] ខែ[illegible] ឆ្នាំកុរ ឯកស័ក ព.ស.២៥៦៣

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី [illegible] ខែ[illegible] ឆ្នាំ២០១៩

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ

អគ្គបណ្ឌិតសភាចារ្យ អូន ព័ន្ធមុនីរ័ត្ន

អគ្គទេសាភិបាល
ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

ជា_ចាន់តូ

អក្សរកាត់

ABC	សមាគមធនាគារនៅកម្ពុជា	Association of Banks in Cambodia
ABIF	ក្របខ័ណ្ឌសមាហរណកម្មវិស័យធនាគារអាស៊ាន	ASEAN Banking Integration Framework
AFI	សហព័ន្ធបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ	Alliance for Financial Inclusion
APN	បណ្តាញទូទាត់តំបន់អាស៊ី	Asian Payment Network
ASAPCP	ផែនការសកម្មភាពជាយុទ្ធសាស្ត្រអាស៊ានសម្រាប់កិច្ចការពារអតិថិជន	ASEAN Strategic Action Plan for Consumer Protection
ASEAN	សមាគមប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍	Association of Southeast Asian Nations
ATM	ម៉ាស៊ីនដកនិងដាក់ប្រាក់ស្វ័យប្រវត្តិ	Automated Teller Machine
CAFIU	អង្គភាពស៊ើបការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា	Cambodia Financial Intelligence Unit
CBC	ការិយាល័យឥណទានកម្ពុជា	Credit Bureau of Cambodia
CDD	ការយកចិត្តទុកដាក់ស្គាល់អតិថិជន	Customer Due Diligence
CMA	សមាគមមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា	Cambodia Microfinance Association
CSS	ខេមបូឌានស៊ែស្វ៊ីច	Cambodian Shared Switch
EFT	ការផ្ទេរមូលនិធិជាអេឡិចត្រូនិក	Electronic Fund Transfer
FATF	ក្រុមការងារហិរញ្ញវត្ថុ	Financial Action Task Force
FDI	វិនិយោគផ្ទាល់បរទេស	Foreign Direct Investment
FI	គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ	Financial Institution
FMT	ភ្នាក់ងារ ហ្វីនម៉ាក ត្រាស់	FinMark Trust
FSP	អ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ	Financial Service Provider
FSDS	យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ	Financial Sector Development Strategy
G2P	រដ្ឋាភិបាលទៅបុគ្គល	Government to Person
GDP	ផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប "ផ.ស.ស."	Gross Domestic Product
HDI	សន្ទស្សន៍អភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស	Human Development Index
IME	ក្រុមហ៊ុន International Money Express	International Money Express
IMWG-FISF	ក្រុមការងាររៀបចំយុទ្ធសាស្ត្របរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ (អន្តរក្រសួង)	Inter-Ministerial Working Group on Financial Inclusion Strategy Formulation

KHR	ខ្មែររៀល (៛)	Khmer Riel
KYC	ការស្គាល់អតិថិជន	Know Your Customer
LPCO	ប្រតិបត្តិការផ្តល់សន្ទនីយភាពដោយមានការធានា	Liquidity Providing Collateralized Operation
LVPS	ប្រព័ន្ធទូទាត់តម្លៃធំ	Large Value Payment System
MAFF	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries
MAP	គម្រោង Making Access Possible	Making Access Possible
MDI	គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើ	Microfinance Deposit Taking Institution
MEF	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ	Ministry of Economy and Finance
MFI	គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ	Microfinance Institution
MIH	ក្រសួងឧស្សាហកម្មនិងសិប្បកម្ម	Ministry of Industry and Handicraft
M&E	ការតាមដាននិងវាយតម្លៃ	Monitoring and Evaluation
MO	ប្រតិបត្តិករទូរស័ព្ទចល័ត	Mobile Operators
MOC	ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	Ministry of Commerce
MOEYS	ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា	Ministry of Education, Youth and Sport
MOI	ក្រសួងមហាផ្ទៃ	Ministry of Interior
MOJ	ក្រសួងយុត្តិធម៌	Ministry of Justice
MOP	ក្រសួងផែនការ	Ministry of Planning
MoSVY	ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា	Ministry of Social Affairs, Veterans and Youth Rehabilitation
MOWA	ក្រសួងកិច្ចការនារី	Ministry of Women's Affairs
MPTC	ក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍	Ministry of Posts and Telecommunications
NCD	មូលបត្រអាចជួញដូរបាន	Negotiable Certificate of Deposit
NCS	ប្រព័ន្ធផាត់ទាត់ជាតិ	National Clearing System
NBC	ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា	National Bank of Cambodia
NIS	វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ	National Institute of Statistics
NPL	ឥណទានមិនដំណើរការ	Non-Performing Loan
OID	បំណុលលើសលប់	Over Indebtedness

OTC	រំលងបញ្ជរ	Over the Counter
P2G	បុគ្គលទៅរដ្ឋាភិបាល	Person to Government
POS	បណ្តាញទូទាត់ "POS"	Point of Sale
PPP	ភាពជាដៃគូរវាងវិស័យរដ្ឋនិងឯកជន	Public Private Partnership
PSI	គ្រឹះស្ថានផ្តល់សេវាទូទាត់សងប្រាក់	Payment Service Institution
PSPF	វេទិកាសម្រាប់គ្រឹះស្ថានផ្តល់សេវាទូទាត់	Payment Service Provider Forum
RCI	គ្រឹះស្ថានឥណទានជនបទ	Rural Credit Institutions
RS	យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ	Rectangular Strategy
RTGS	ប្រព័ន្ធទូទាត់ដុលភ្លាមៗ	Real Time Gross Settlement
SDG	គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព	Sustainable Development Goal
SECC	គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា "គ.ម.ក"	Securities and Exchange Commission of Cambodia
SME	សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម	Small and Medium Enterprises
STR	ការចុះបញ្ជីប្រតិបត្តិការដែលមានកិច្ចធានា	Secured Transaction Registry
TPP	អ្នកដំណើរការតតីយភាគី	Third Party Processors
TRC	និយ័តករទូរគមនាគមន៍កម្ពុជា	Telecommunication Regulator of Cambodia
UNCDF	មូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍មូលធនអង្គការសហប្រជាជាតិ	United Nations Capital Development Fund
UNDP	កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍អង្គការសហប្រជាជាតិ	United Nations Development Programme
USD	ដុល្លារអាមេរិក	United States of America Dollar
USSD	ទិន្នន័យសម្រាប់ "Unstructured Supplementary Service"	Unstructured Supplementary Service Data
VAT	អាករលើតម្លៃបន្ថែម	Value Added Tax
VCF	ហិរញ្ញប្បទានខ្សែចង្វាក់តម្លៃ	Value Chain Financing
VSLA	សមាគមសន្សំនិងកម្ចីតាមភូមិ	Village Saving and Loan Associations

ខ្លឹមសារសង្ខេប

i. បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុបាននិងកំពុងដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច កាត់បន្ថយវិសមភាព និងកាត់បន្ថយអត្រាភាពក្រីក្ររបស់ប្រទេសទាំងមូល។ ការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុជាឧបករណ៍គោលនយោបាយដ៏សំខាន់សម្រាប់អ្នករៀបចំគោលនយោបាយ ទាំងថ្នាក់ជាតិ ទាំងថ្នាក់សកល។ នៅពេលដែលប្រជាជនមិនទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុ នោះការកៀរគរប្រាក់បញ្ញើឬប្រាក់សន្សំត្រូវបានបាត់បង់សម្រាប់ការផ្តល់ឥណទាននិងការបង្គរដើមទុន ដែលនេះជាការខាតបង់ដល់ការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច។ ការលុបបំបាត់របាំងបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុមានឥទ្ធិពលយ៉ាងខ្លាំង និងដោយផ្ទាល់ដល់ផលិតភាពនិងកំណើនផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប តាមរយៈការបែងចែកធនធានប្រសើរជាងមុននិងការធ្វើកិច្ចសន្យាហិរញ្ញវត្ថុកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព ហើយជាលទ្ធផលធ្វើឲ្យកើនឡើងនូវសកម្មភាពសហគ្រិននិងអាជីវកម្មថ្មីៗ។ ស្ថានភាពជាក់លាក់របស់ប្រទេសនីមួយៗមានឥទ្ធិពលយ៉ាងខ្លាំងលើប្រសិទ្ធភាពនៃការលុបបំបាត់របាំងបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ ដូច្នេះ ការស្វែងយល់ឲ្យបានស៊ីជម្រៅពីស្ថានភាពរបស់ប្រទេសមួយពិតជាមានសារៈសំខាន់ក្នុងការទទួលបានលទ្ធផលជាអតិបរមាពីការរៀបចំគោលនយោបាយបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ។ សេវាហិរញ្ញវត្ថុគឺជាមធ្យោបាយមួយក្នុងការឈានទៅសម្រេចបាននូវបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ ហើយការអភិវឌ្ឍវិស័យហិរញ្ញវត្ថុត្រូវយកចិត្តទុកដាក់លើភាពងាយរងគ្រោះនិងទប់ស្កាត់ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានផ្សេងៗដែលអាចកើតឡើងជាយថាហេតុ។ ទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុដែលប្រកបដោយបរិយាបន្ននិងប្រសិទ្ធភាពផ្តល់នូវសក្តានុពលក្នុងការលើកកម្ពស់ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជន កាត់បន្ថយចំណាយប្រតិបត្តិការ ជំរុញសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច និងធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវការផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍សង្គមនានា និងនវានុវត្តន៍វិស័យឯកជនដែលជារួម ជួយដល់ការសម្រេចបាននូវ "គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពឆ្នាំ២០៣០"។

ii. យុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៩-២០២៥ ចង្អុលបង្ហាញពីផែនការសកម្មភាពដែលត្រូវអនុវត្តដើម្បីសម្រេចឲ្យបាននូវចក្ខុវិស័យរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការបង្កើនបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា ដូចមានចែងក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៦-២០២៥។ យុទ្ធសាស្ត្រជាតិនេះត្រូវបានរៀបចំដោយផ្អែកលើទិន្នន័យបានមកពីរបាយការណ៍វិភាគស្ថានភាពបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៧[1] ដែលបានវិភាគទៅលើទិន្នន័យបែបបរិមាណ បានមកពីសំណាកគំរូតំណាងឲ្យទូទាំងប្រទេសចំនួន៣ ១៥០នាក់ ព្រមទាំងទិន្នន័យនិងព័ត៌មានតាមរយៈការសម្ភាសដោយផ្ទាល់ជាមួយអ្នកផ្គត់ផ្គង់សេវាហិរញ្ញវត្ថុចំនួន២៧៦គ្រឹះស្ថាន និងការសម្ភាសជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធផ្នែកផ្គត់ផ្គង់ផ្សេងទៀតចំនួន១៥២គ្រឹះស្ថាន ដែលធ្វើឡើងដោយភ្នាក់ងារ ហ្វីនម៉ាក ត្រាស់ (FinMark Trust) ក្នុងឆ្នាំ២០១៥ និងដោយភ្នាក់ងារ សេនហ្វ្រី(Cenfri)ក្នុងឆ្នាំ២០១៦ សហការជាមួយវិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិនៃក្រសួងផែនការ។ របាយការណ៍វិភាគស្ថានភាពបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនេះ

និងជួយដល់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាក្នុងការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពនៃបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ ដោយកំណត់បញ្ហាប្រឈមនិងកាលានុវត្តភាពនាពេលបច្ចុប្បន្ន និងដាក់ចេញនូវវិធានការលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុបន្ថែមទៀត។ យុទ្ធសាស្ត្រជាតិនេះគឺជាមូលដ្ឋានក្នុងការរៀបចំគោលនយោបាយនិងបង្កើតក្របខ័ណ្ឌអនុវត្តសម្រាប់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា។

iii. ប្រជាជនពេញវ័យនៅកម្ពុជាប្រមាណ៥៩%ទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ(ក្នុងនោះ ១៧%ពីគ្រឹះស្ថានធនាគារ និង៤២%ពីគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត) ១២%ទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុក្រៅផ្លូវការ និង២៩%មិនបានប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុទាំងផ្លូវការនិងក្រៅផ្លូវការ តែបើធៀបនឹងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ឃើញថាការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការមានភាពប្រសើរឡើងច្រើន។ ការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុមានកម្រិតខ្ពស់នៅក្នុងចំណោមប្រជាជនដែលមានចំណូលច្រើន។ ប្រភពចំណូលចម្បងត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាមូលដ្ឋានក្នុងការបែងចែកប្រជាជនពេញវ័យជា៥ក្រុមគោលដៅ ដែលមានលក្ខណសម្បត្តិនិងតម្រូវការប្រហាក់ប្រហែលគ្នា។ ក្នុងនោះ ក្រុមកសិករដែលជាទីផ្សារគោលដៅធំជាងគេនៅកម្ពុជា មានចំណូលប្រចាំខែជាមធ្យម២៥០ ០០០រៀល (ប្រមាណ៦១,៥ដុល្លារអាមេរិក) គឺស្ថិតក្នុងចំណោមចំណូលកម្រិតទាបបំផុត ហើយទីផ្សារគោលដៅដែលមានចំណូលខ្ពស់បំផុត ដូចជា ក្រុមមានមុខរបរផ្លូវការ គឺជាអ្នកប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការក្នុងកម្រិតខ្ពស់បំផុត។ កម្រិតបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុជារួមសម្រាប់ប្រជាជនទាំងពីរភេទ គឺប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ដោយស្ត្រីមាន៧៣% ខ្ពស់ជាងបុរសបន្តិចដែលមាន៦៩%[២]។

iv. ឧបសគ្គចម្បងនៃបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ គឺការយល់ដឹងនិងចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជាមានកម្រិតទាប។ លទ្ធភាពក្នុងការស្វែងយល់អំពីព័ត៌មានសេវាហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាកត្តាសំខាន់ក្នុងការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ប្រជាជនភាគច្រើនប្រមាណ៧៥%មានចំណូលតិចជាង១លានរៀល(ប្រមាណ២៤៦ដុល្លារអាមេរិក)ក្នុងមួយខែ(ប្រាក់ចំណូលអាចប្រើប្រាស់បាន) ដែលជាកម្រិតទាបសម្រាប់ចំណាយលើសេវាហិរញ្ញវត្ថុ។ ទោះបីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការពង្រីកប្រតិបត្តិការនិងជំរុញការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុក៏ដោយ ក៏ការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុនៅតាមទីជនបទដាច់ស្រយាល ដូចជា នៅតាមភូមិនិងឃុំ នៅតែមានគម្លាត ហើយសេវាផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានទាំងនេះនៅមានកម្រិតនៅឡើយ។ ដើម្បីជំរុញការប្រើប្រាស់បន្ថែមទៀតសេវាហិរញ្ញវត្ថុទាំងនេះត្រូវកែសម្រួលឲ្យស្របទៅនឹងស្ថានភាពនិងតម្រូវការសេដ្ឋកិច្ចសង្គមរបស់ទីផ្សារគោលដៅ។ កត្តានេះបានធ្វើឲ្យប្រជាជនដែលមិនបានទទួលសេវាហិរញ្ញវត្ថុពីគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ ងាកទៅរកការប្រើប្រាស់បណ្តាញក្រៅផ្លូវការឬមិនប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុតែម្តង។

v. មកដល់បច្ចុប្បន្ន វិស័យធានារ៉ាប់រងមានប្រតិបត្តិករធានារ៉ាប់រងចំនួន៦៩ដែលកំពុងផ្តល់និងចែកចាយសេវាធានារ៉ាប់រង រួមមាន ការធានារ៉ាប់រងទូទៅ ការធានារ៉ាប់រងអាយុជីវិត និងការធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូច។ អត្រានៃការប្រើប្រាស់សេវាធានារ៉ាប់រងបានកើនឡើង ក្នុងនោះប្រជាជនពេញវ័យបាន

ប្រើប្រាស់សេវាធានារ៉ាប់រងប្រមាណ២៨%ក្នុងឆ្នាំ២០១៨ និងអត្រានៃចំណូលពីសេវាធានារ៉ាប់រងធៀបនឹងផ.ស.ស. បានកើនឡើងពី០,៦១%នៅឆ្នាំ២០១០ ទៅ០,៨៣%នៅឆ្នាំ២០១៨ ហើយក្នុងកំលុងពេលដូចគ្នាដែរ ដង់ស៊ីតេធានារ៉ាប់រងបានកើនឡើងពី១,៧៣ដុល្លារអាមេរិកក្នុងម្នាក់ទៅ១២,០៤ដុល្លារអាមេរិកក្នុងម្នាក់។

vi. យុទ្ធសាស្រ្តនានាដែលគាំទ្រដល់គោលដៅជាតិក្នុងការបង្កើនកម្រិតបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជាបានបង្ហាញយ៉ាងលម្អិតនៅក្នុងយុទ្ធសាស្រ្តជាតិស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៩-២០២៥ ដោយផ្តល់នូវក្របខ័ណ្ឌក្នុងការកំណត់ បែងចែកកម្រិតអាទិភាព សម្របសម្រួល វាស់វែង និងតាមដានការអនុវត្តវិធានការទាំងនេះ។ យុទ្ធសាស្រ្តជាតិនេះ លើកឡើងនូវគោលនយោបាយដែលចង្អុលបង្ហាញពីគោលដៅ ក្នុងការលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ ដូចខាងក្រោម៖

បង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការដែលមានគុណភាព កាត់បន្ថយអត្រាស្រ្តីដែលមិនទាន់ទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុឲ្យបានពាក់កណ្តាលពី២៧%មក១៣% និងពង្រីកការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការពី៥៩%ទៅ៧០% ត្រឹមឆ្នាំ២០២៥ ព្រមទាំងធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវសុខុមាលភាពគ្រួសារ និងគាំទ្រកំណើនសេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈសកម្មភាពអាទិភាព ដូចខាងក្រោម៖

១- លើកទឹកចិត្តឲ្យមានការសន្សំនៅតាមគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ
២- ជំរុញនវានុវត្តន៍សេវាឥណទាន សម្រាប់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម
៣- ពង្រីកសមត្ថភាពប្រព័ន្ធទូទាត់
៤- ពង្រីកការផ្តល់សេវាធានារ៉ាប់រងឲ្យបានទូលំទូលាយ
៥- ពង្រឹងសមត្ថភាពនិយ័តករវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ និង
៦- លើកកម្ពស់សិទ្ធិនិងបង្កើនកិច្ចការពារអតិថិជន ព្រមទាំងបង្កើនតម្លាភាពក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ។

vii. សកម្មភាពអាទិភាពខាងលើត្រូវបានកំណត់ ផ្អែកលើរបាយការណ៍វិភាគស្ថានភាពបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុដោយពិចារណាលើតម្រូវការរបស់អតិថិជន និងឧបសគ្គដែលរារាំងដល់ការទទួលបាននិងការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ។ វិធានការឈានទៅសម្រេចសកម្មភាពអាទិភាពនឹងត្រូវអនុវត្តស្របតាមយុទ្ធសាស្រ្តអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៦-២០២៥។ ការកំណត់សកម្មភាពអាទិភាពទាំងនេះក៏ពិចារណាផងដែរទៅលើគំនិតផ្តួចផ្តើមនៃបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុដែលមាននាពេលបច្ចុប្បន្ន។

viii. ផ្អែកលើសកម្មភាពអាទិភាពនៅក្នុងយុទ្ធសាស្រ្តជាតិ ផែនការសកម្មភាពត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយរួមមាន សកម្មភាពរយៈពេលខ្លី រយៈពេលមធ្យម និងរយៈពេលវែង ក្នុងគោលដៅរួមចំណែកដល់ការសម្រេចបាននូវចក្ខុវិស័យរយៈពេលវែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។ ផែនការសកម្មភាពនៃយុទ្ធសាស្រ្តជាតិនេះមានគោលដៅសម្រេចឲ្យបាននូវសកម្មភាពអាទិភាពទាំង៦ដែលគ្របដណ្តប់

ផ្នែកសំខាន់ៗនៃបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា។ ទន្ទឹមនេះ ការអនុវត្តជាក់ស្តែងនៃផែនការសកម្មភាព នឹងមានឥទ្ធិពលលើវិស័យហិរញ្ញវត្ថុនិងសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាទាំងមូល។

ix. យុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៩-២០២៥នឹងត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាទិសដៅ សម្រាប់រាជរដ្ឋាភិបាល ដៃគូអភិវឌ្ឍនានា និងវិស័យឯកជន អនុវត្តរួមគ្នា និងផ្តោតការយកចិត្ត ទុកដាក់ទៅលើផ្នែកដែលទាមទារឲ្យមានវិធានការជាបន្ទាន់។ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ និងក្រសួងមហាផ្ទៃ ដែល ជាស្ថាប័នដឹកនាំការអនុវត្តនឹងជួយសម្របសម្រួលការអនុវត្តផែនការសកម្មភាព និងជានាំឲ្យមាន កិច្ចសហការរវាងភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ដើម្បីសម្រេចគោលដៅបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ។

ជំពូក១

សេចក្តីផ្តើម

១- រាជរដ្ឋាភិបាលបានទទួលស្គាល់តួនាទីរបស់វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងការជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈការបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុ។ ដូច្នេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានកំណត់គោលដៅលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ ស្របតាមគោលនយោបាយលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ ដូចមានចែងក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៦-២០២៥។ វិស័យហិរញ្ញវត្ថុដែលដំណើរការល្អ ជាមូលដ្ឋានក្នុងការផ្តល់លទ្ធភាពឲ្យគ្រួសារដែលមិនទាន់ទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុនិងទទួលបានតិចតួច អាចប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុសមស្របនិងមានតម្លៃសមរម្យ។

២- ការសិក្សាបានបង្ហាញថា បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនិងកំណើនសេដ្ឋកិច្ចមានទំនាក់ទំនងជាវិជ្ជមានជាមួយគ្នាជាពិសេស តាមរយៈការពង្រីកប្រតិបត្តិការសេវាហិរញ្ញវត្ថុ ភាពងាយស្រួលក្នុងការស្វែងរកនិងការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត។ ទន្ទឹមនេះ ទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុដែលមានលក្ខណៈរឹតត្បិតបានរារាំងដល់ការសន្សំ កាត់បន្ថយប្រសិទ្ធភាពនៃការបែងចែកធនធានហិរញ្ញវត្ថុបង្កើនចម្រៀកទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ និងបង្អាក់ដល់ការវិនិយោគ។ ដូច្នេះ ការគ្រប់គ្រងរឹតត្បិតនៃទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុបានធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច[១]។

៣- ការបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានផ្សារភ្ជាប់ទៅនឹងកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ស្ថិរភាពចំណូល និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ[២]។ ការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុដែលមានតម្លៃសមរម្យនឹងជួយឲ្យប្រជាជនដែលមានចំណូលទាបអាចគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួនបានប្រសើរជាងមុន និងបង្កើនផលវិជ្ជមានដល់សេដ្ឋកិច្ច[៣]។ ភាពស៊ីជម្រៅនៃសេវាហិរញ្ញវត្ថុជួយពន្លឿនកំណើនសេដ្ឋកិច្ចតាមរយៈការពង្រីកលទ្ធភាពដល់ប្រជាជនដែលខ្វះខាតធនធានហិរញ្ញវត្ថុក្នុងការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុ ដែលនឹងជួយពង្រឹងភាពធន់និងសមត្ថភាពទប់ទល់នឹងវិបត្តិ លើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងគាំទ្រដល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាពនិងបរិយាបន្ន។

៤- អាជីវកម្មទទួលបញ្ញើនិងអាជីវកម្មទទួលប្រាតិភោគដោយអនុប្បទាន បានដើរតួនាទីមួយចំណែកនៃធាតុផ្សំបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុក្នុងការជួយពង្រីកនិងផ្តល់សេវាប្រាក់កម្ចីខ្នាតតូចនិងមធ្យម ជូនដល់ប្រជាជនដែលត្រូវការសាច់ប្រាក់បន្ទាន់ និងបំពេញបន្ថែមសម្រាប់អាជីវកម្មខ្នាតតូចផងដែរ។

៥- ការអភិវឌ្ឍវិស័យហិរញ្ញវត្ថុនឹងជួយឲ្យការវិនិយោគកាន់តែមានទំហំធំនិងការបែងចែកដើមទុនកាន់តែមានផលិតភាព ដែលធ្វើឲ្យកំណើនប្រាក់ចំណូលខ្ពស់ជាងមុន[៤]។ ជាមួយគ្នានេះ ការផ្តល់សេវាសន្សំនិងសេវាទូទាត់ដែលល្អនិងមានតម្លៃទាបជាងមុន អាចឲ្យក្រុមហ៊ុននិងអ្នកប្រើប្រាស់ជៀសវាងការចំណាយក្នុងការទូទាត់ជាសាច់ប្រាក់ កាត់បន្ថយចំណាយផ្ទេរប្រាក់ និងផ្តល់ឱកាសក្នុងការសន្សំទ្រព្យធននិងរក្សាស្ថិរភាពចំណូល។

៦- រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ឱ្យដំណើរការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៦-២០២៥ និងលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ តាមរយៈគោលនយោបាយពហុវិស័យ រួមទាំងការបង្កើតគោលនយោបាយបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ។ ក្នុងន័យនេះ យុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៩-២០២៥ នឹងបង្ហាញអំពីផែនការសកម្មភាពដែលគាំទ្រដល់ការពង្រីកលទ្ធភាពក្នុងការទទួលនិងការផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង សម្រាប់ប្រជាជននិងសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម ដោយផ្តោតលើការប្រើប្រាស់របស់ប្រជាជនពេញវ័យកម្ពុជាដែលមានអាយុចាប់ពី១៨ឆ្នាំ ចំពោះសេវាហិរញ្ញវត្ថុចំនួន៤ រួមមានសេវាសន្សំ សេវាទូទាត់ សេវាឥណទាន និងសេវាធានារ៉ាប់រង។

៧- យុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៩-២០២៥ បង្ហាញអំពីអនុសាសន៍សម្រាប់សកម្មភាពអាទិភាពដើម្បីបំពេញតម្រូវការហិរញ្ញវត្ថុរបស់ទីផ្សារ។

៨- សកម្មភាពអាទិភាពដែលបានកំណត់នៅក្នុងឯកសារយុទ្ធសាស្ត្រនេះ គឺដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលដៅជាក់លាក់នៃការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព។ ការលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ ពិតជាមានសារៈសំខាន់ក្នុងការសម្រេចបាននូវគោលដៅលុបបំបាត់ភាពក្រីក្រគ្រប់រូបភាពនិងគ្រប់ទីកន្លែង(គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព ចំណុចទី១)។ ការជំរុញការសន្សំប្រាក់នៅគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ តាមរយៈការលើកទឹកចិត្តកៀរគរប្រមូលប្រាក់សន្សំនិងការលើកកម្ពស់ការទទួលបានសេវាសន្សំផ្សេងៗ អាចជួយកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ។ ការបង្កើនលទ្ធភាពរបស់ប្រជាជនគោលដៅ ក្នុងការទទួលបានកម្ចី និងសេវាធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូចនឹងនាំទៅរកការសម្រេចបាននូវចំណុចទី១នៃគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព។

៩- ការលើកកម្ពស់សិទ្ធិនិងបង្កើនកិច្ចការពារអតិថិជន ព្រមទាំងបង្កើនតម្លាភាពក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ គឺដើម្បីជួយជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាពនិងបរិយាបន្ន ភាពមានការងារធ្វើនិងបទដ្ឋានការងារសមរម្យសម្រាប់គ្រប់គ្នា(គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព ចំណុចទី៨) និងកាត់បន្ថយវិសមភាពនៅកម្ពុជា និងជាមួយប្រទេសនានា (គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព ចំណុចទី១០)។ ទន្ទឹមនេះ វិធានការជាក់លាក់ ដូចជា ការបង្កើនចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ នឹងជួយដល់ការប្រើប្រាស់ប្រាក់កម្ចីនិងការផ្តល់ប្រាក់កម្ចីប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ ដែលនឹងជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាព។ ការធ្វើយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដោយផ្តោតលើប្រជាជនដែលទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុតិចតួច អាចជួយកាត់បន្ថយវិសមភាពនៅកម្ពុជា។

១០- ការលើកកម្ពស់យុទ្ធសាស្ត្រយេនឌ័រ តាមរយៈការរៀបចំគោលនយោបាយដែលអាចធានានូវបរិស្ថានគាំទ្រយេនឌ័រ នឹងជួយឱ្យសម្រេចបានសមភាពយេនឌ័រ និងការផ្តល់សិទ្ធិដល់ស្ត្រីនិងកុមារី (គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាព ចំណុចទី៥) ទាក់ទងនឹងបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ។ ការរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រច្បាស់លាស់ ដោយសហការជាមួយដៃគូដើម្បីបង្កើតសេវាសន្សំសម្រាប់ស្ត្រី និងកសាងសមត្ថភាពផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនិងជំនាញគ្រប់គ្រងដល់សហគ្រិនជាស្ត្រីដែលមានសក្តានុពល នឹងជួយកាត់បន្ថយគម្លាតយេនឌ័រទាក់ទងនឹងបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ។

ជំពូក២
បរិបទវិស័យហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា

I. បរិបទប្រទេសកម្ពុជា

១១- សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា : សេដ្ឋកិច្ចមានការរីកលូតលាស់គួរឲ្យកត់សម្គាល់ ក្នុងរយៈពេលពីរទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះ ជាមួយអត្រាកំណើនជាមធ្យម ៧,៧%[7] ចាប់ពីឆ្នាំ១៩៩៥ ដល់ឆ្នាំ២០១៥ កម្ពុជាត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាប្រទេសមួយក្នុងចំណោមប្រទេសដែលមានសេដ្ឋកិច្ចរីកចម្រើនលឿននៅក្នុងពិភពលោក។ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចដ៏រឹងមាំក្នុងរយៈពេលពីរទសវត្សរ៍នេះ បានប្រែក្លាយកម្ពុជាទៅជាប្រទេសដែលមានប្រាក់ចំណូលមធ្យមកម្រិតទាបក្នុងឆ្នាំ២០១៦[8]។ ជាមួយវឌ្ឍនភាពនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានយកចិត្តទុកដាក់បន្ថែមទៀតលើកំណែទម្រង់រចនាសម្ព័ន្ធសង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ច និងបានបង្កើនឳកាសសម្រាប់ចំណាយមូលធន។ កម្ពុជាបាននិងកំពុងកាត់បន្ថយឱនភាពគណនីចរន្តមកត្រឹម៧,១%នៃផ.ស.ស.ក្នុងឆ្នាំ២០១៧ តាមរយៈលំហូរចូលយ៉ាងច្រើននៃវិនិយោគផ្ទាល់បរទេសដែលត្រូវបានប៉ាន់ស្មានថាមានទំហំរហូតដល់២,៨ប៊ីលានដុល្លារអាមេរិក(ឬ១៣%នៃផ.ស.ស.) ក្នុងឆ្នាំ២០១៧[9]។

១២- ព័ត៌មានអំពីប្រជាជន : យោងតាមឯកសាររបស់វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិឆ្នាំ២០១៣ ប្រជាជនមានវ័យក្មេងជាស្ត្រីច្រើនជាងបុរស និងភាគច្រើនរស់នៅតំបន់ជនបទ[10]

- ប្រជាជនសរុប : ១៤,៧លាននាក់
- ប្រជាជនពេញវ័យសរុប(១៨ឆ្នាំឡើងទៅ) : ប្រមាណ៩,៩លាននាក់
- ប្រជាជនវ័យក្មេង(អាយុក្រោម៤០ឆ្នាំ) : ៦៣%នៃចំនួនប្រជាជនសរុប
- ប្រជាជនភាគច្រើនរស់នៅតំបន់ជនបទ : ៧៥%នៃចំនួនប្រជាជនសរុប
- ភេទ : ៥២%ជាស្ត្រីនិង៤៨%ជាបុរស
- មេគ្រួសារជាបុរស : ៧៣%

១៣- ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចសង្គម : ការអភិវឌ្ឍមានស្ថិរភាព ទោះបីជាចំណាត់ថ្នាក់ជាសកលមានកម្រិតទាប

- អាយុមធ្យមសង្ឃឹមរស់បានកើនឡើងដល់៧១ឆ្នាំសម្រាប់ស្ត្រី និង៦៧ឆ្នាំសម្រាប់បុរស
- ៤៣%នៃចំនួនប្រជាជនសរុបមានកម្រិតវប្បធម៌ត្រឹមថ្នាក់មូលដ្ឋាននិងអត្រាអក្ខរកម្មប្រជាជនពេញវ័យមាន៨០%ក្នុងឆ្នាំ២០១៣។ អត្រាចុះឈ្មោះចូលរៀនថ្នាក់វិទ្យាល័យមាន២៤% ហើយអត្រាបោះបង់ចោលការសិក្សានៅថ្នាក់បឋមមាន៨,១% ថ្នាក់អនុវិទ្យាល័យមាន១៥,៤% និងថ្នាក់វិទ្យាល័យមាន១៨,៣%[11]។

- សន្ទស្សន៍អភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សមានចំណាត់ថ្នាក់ទី១៤៣ក្នុងចំណោមប្រទេសចំនួន១៨៨ នៅឆ្នាំ២០១៤ ប៉ុន្តែចំណាត់ថ្នាក់នេះស្ថិតនៅក្នុងកម្រិតមធ្យមនៃការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស[១២]។

១៤- ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគឺជាគន្លឹះអាទិភាព

- ប្រវែងផ្លូវសរុបក្នុងប្រទេសកម្ពុជាមាន៤៧ ២៦៣គីឡូម៉ែត្រ ដែល៧៤%ជាផ្លូវនៅជនបទនិងខេត្ត ក្នុងនោះផ្លូវជាតិនិងផ្លូវខេត្តមានប្រវែង១៣ ៣៤០គីឡូម៉ែត្រ។ រាជរដ្ឋាភិបាលគ្រោងអភិវឌ្ឍផ្លូវជាតិ និងផ្លូវខេត្តឲ្យបានដល់១៦ ៤៨២គីឡូម៉ែត្រ ត្រឹមឆ្នាំ២០២៣[១៣]។
- រាជរដ្ឋាភិបាលកំពុងរៀបចំទស្សនវិស័យ ដើម្បីឲ្យប្រជាជនគ្រប់រូបមានអគ្គិសនីប្រើប្រាស់នៅក្នុងឆ្នាំ២០២០ តាមរយៈការវិនិយោគលើគម្រោងថាមពលវារីអគ្គិសនី គម្រោងថាមពលព្រះអាទិត្យ និងការពង្រីកបណ្ដាញអគ្គិសនី[១៤]។
- ប្រទេសកម្ពុជាមានដង់ស៊ីតេអ្នកប្រើប្រាស់បណ្ដាញទូរស័ព្ទសរុប១២១,៣៨%។ អត្រាប្រើប្រាស់ទូរស័ព្ទចល័តមាន១២០,៨៣% ដែលមានអ្នកជាវប្រើប្រាស់ចំនួន១៩,៤២លាននាក់ និងអត្រាប្រើប្រាស់អ៊ិនធឺណិតមាន៨៤,៧០% ស្មើនឹងអ្នកប្រើប្រាស់ចំនួន១៣,៤៦លាននាក់[១៥]។
- រាជរដ្ឋាភិបាលកំពុងយកចិត្តទុកដាក់អភិវឌ្ឍបណ្ដាញហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធថ្នាក់ជាតិនិងតំបន់ និងសមត្ថភាពដឹកជញ្ជូនដើម្បីលើកកម្ពស់ការតភ្ជាប់បណ្ដាញគមនាគមន៍នៅកម្ពុជានិងក្នុងតំបន់[១៦]។

១៥- កំណើនសេដ្ឋកិច្ច : ការកើនឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃសេដ្ឋកិច្ចគាំទ្រដោយកំណើននៃការនាំចេញ

- កំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាត្រូវបានគាំទ្រដោយស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ដែលត្រូវបានឆ្លុះបញ្ចាំងដោយកំណើនសេដ្ឋកិច្ចថេរនិងរឹងមាំ ក្នុងអត្រាខ្ពស់ជាង៧%ក្នុងរយៈពេលពីរទសវត្សរ៍ចុងក្រោយ ឱនភាពសារពើពន្ធមានកម្រិតទាប(១,៤%នៃផ.ស.ស.) និងគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយភាពប្រុងប្រយ័ត្នជាមួយបំណុលសាធារណៈកម្រិតទាប អតិរេកជញ្ជីងទូទាត់(៧,៤%នៃផ.ស.ស. ក្នុងឆ្នាំ២០១៧)អត្រាអតិផរណាទាប(២,២៣%នៅចុងឆ្នាំ២០១៧) និងការកើនឡើងគួរឲ្យកត់សម្គាល់នៃទុនបម្រុងអន្តរជាតិ(៨,៧ប៊ីលានដុល្លារអាមេរិក នៅឆ្នាំ២០១៧)។
- ផ.ស.ស.ក្នុងប្រជាជនម្នាក់ក្នុងមួយឆ្នាំបានកើនឡើងពី១ ០៤២ដុល្លារអាមេរិកក្នុងឆ្នាំ២០១៣ ដល់ ១ ៤៣៥ដុល្លារអាមេរិកក្នុងឆ្នាំ២០១៧។
- សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាដែលធ្លាប់ពឹងផ្អែកខ្លាំងលើវិស័យកសិកម្មបានបោះជំហានពីការពឹងផ្អែកលើការធ្វើកសិកម្មតាមយថាផលទៅជាតាមបែបទំនើបនិងវិស័យឧស្សាហកម្ម។
- ក្នុងឆ្នាំ២០១៧ វិស័យកសិកម្ម វិស័យឧស្សាហកម្ម និងវិស័យសេវាកម្ម បានចូលរួមចំណែក ១៩,២% ៣៤,១% និង ៣៩,៤% រៀងគ្នា នៃផ.ស.ស.។

- ក្នុងចំណោមប្រជាជនកម្ពុជាសរុប មានប្រជាជនប្រមាណ៣៣%ជាកសិករ។ ជាមួយគ្នានេះ ២៥%នៃក្រុមមានមុខរបរផ្លូវការ ២៧%នៃក្រុមមានមុខរបរក្រៅផ្លូវការ ២២%នៃក្រុមមានមុខរបរផ្ទាល់ខ្លួន និង ១៩%នៃក្រុមអ្នកនៅក្នុងបន្ទុក មានប្រភពចំណូលបន្ថែមពីការធ្វើកសិកម្ម។

១៦- ការបែងចែកប្រាក់ចំណូល : ប្រាក់ចំណូលទាបប៉ុន្តែប្រកបដោយកម្រិតសមធម៌សមរម្យនិងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ

- ស្របពេលដែលផ.ស.ស.ក្នុងប្រជាជនម្នាក់ក្នុងមួយឆ្នាំមានការកើនឡើង ប្រទេសកម្ពុជាបានកាត់បន្ថយអត្រាភាពក្រីក្រគួរឲ្យកត់សម្គាល់ពី៥៣,៥%ក្នុងឆ្នាំ២០០៤ មកនៅត្រឹម១៣,៥%ក្នុងឆ្នាំ២០១៤ ដោយគិតជាភាគរយនៃចំនួនប្រជាជនរស់នៅក្រោមបន្ទាត់ប្រាក់ចំណូលជាតិ ហើយអត្រានេះបានធ្លាក់ចុះជាបន្តបន្ទាប់ថែមទៀតក្នុងរយៈពេល៣ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ(ប្រមាណ១០%ក្នុងឆ្នាំ២០១៨) ព្រមទាំងរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ដល់ការសម្រេចបាននូវគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពរបស់កម្ពុជា។
- បច្ចុប្បន្ន កម្ពុជាបានវិវឌ្ឍពីប្រទេសដែលមានចំណូលកម្រិតទាបទៅជាប្រទេសដែលមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាប[១៧]។
- ចំណូលជាមធ្យមប្រចាំខែរបស់ប្រជាជនម្នាក់ៗមានចំនួន៩៤២ ២៨៨រៀល(ប្រមាណ២៣១,៦៣ដុល្លារអាមេរិក)[១៨]។
- ប្រជាជនកម្ពុជាប្រមាណ៧៥%មានចំណូលតិចជាង១លានរៀល(ប្រមាណ២៤៦ដុល្លារអាមេរិក)ក្នុងមួយខែ[១៩]។
- ប្រជាជនចំនួនប្រមាណ១/៥នៃប្រជាជនសរុប មានចំណូលច្រើនជាងពាក់កណ្តាលនៃចំណូលរបស់ប្រទេសទាំងមូល ដែលស្មើនឹង១៨ដងនៃចំណូលរបស់ប្រជាជនដែលមានចំណូលទាបបំផុត ២០%[២០]។

១៧- សេដ្ឋកិច្ចពហុរូបិយបណ្ណ : ចរាចរណ៍ខ្ពស់នៃប្រាក់ដុល្លារអាមេរិកជាមួយនឹងកិច្ចខិតខំបង្កើនការប្រើប្រាស់រូបិយវត្ថុ

- ប្រាក់បញ្ញើជារូបិយបណ្ណមានប្រមាណ៨៣%នៃការផ្គត់ផ្គង់រូបិយវត្ថុទូទៅក្នុងឆ្នាំ២០១៧។ ដុល្លារូបនីយកម្មបានចូលរួមមួយចំណែកក្នុងការរក្សាស្ថិរភាពថ្លៃនិងស្ថិរភាពអត្រាប្តូរប្រាក់ ដែលនាំឲ្យមានអតិផរណាទាប និងបញ្ចៀសការធ្លាក់ថ្លៃនៃរូបិយវត្ថុ នៅពេលដែលមានលំហូរចេញខ្លាំងនៃដើមទុន។
- ទោះបីជាដុល្លារូបនីយកម្មបានដាក់កំហិតដល់ប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ និងតួនាទីរបស់ធនាគារកណ្តាល ក្នុងនាមជាអ្នកផ្តល់កម្ចីចុងក្រោយ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានបន្ត

ខិតខំប្រឹងប្រែងអភិវឌ្ឍនិងដាក់ចេញនូវឧបករណ៍គោលនយោបាយរូបិយវត្ថុជាច្រើន ដូចជា មូលបត្រអាចជួញដូរបាន និងប្រតិបត្តិការផ្តល់សន្ទនីយភាពដោយមានការធានា ជាដើម ក្នុងគោលបំណងជំរុញការគ្រប់គ្រងសន្ទនីយភាពរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ អភិវឌ្ឍទីផ្សារអន្តរធនាគារ និងលើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់រូបិយវត្ថុ។

- ក្នុងឆ្នាំ២០១៧ រូបិយវត្ថុក្នុងចរាចរណ៍និងប្រាក់បញ្ញើជារូបិយវត្ថុ បានកើនឡើងរៀងគ្នា២៨%និង ១៧,៩%។ កម្ពុជាបានអនុវត្តវិធានការលើកកម្ពស់ប្រាក់រៀល ដោយផ្អែកលើយន្តការទីផ្សារនិងការរីកចម្រើននៃវិស័យសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។ នៅក្នុងវិស័យធនាគារ វិធានការទាំងនេះរួមមាន ការរក្សាតម្លៃប្រាក់រៀល ការផ្គត់ផ្គង់ប្រាក់រៀលតាមតម្រូវការនៅគ្រប់តំបន់ ការលើកកម្ពស់សោភណភាពនិងគុណភាពប្រាក់រៀល និងការកំណត់ឲ្យមានកម្រិតអប្បបរមានៃសមាមាត្រកម្ចីជាប្រាក់រៀលធៀបនឹងប្រាក់កម្ចីសរុបរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ។
- វិស័យធានារ៉ាប់រងបានកកើតឡើង ស្របពេលដែលសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាអនុវត្តការទូទាត់សេវាធានារ៉ាប់រងក្នុងរូបភាពពហុរូបិយបណ្ណ ដូចជា ប្រាក់ដុល្លារអាមេរិកនិងប្រាក់រៀលនៅលើសេវាកម្មដែលមានលក្ខណៈពាណិជ្ជកម្ម។

ប្រអប់ទី១ : ចំណែកនៃការទទួលបានឬប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ (Financial Access Strand)

ចំណែកនៃការទទួលបានឬប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ[២១] ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីប្រៀបធៀបកម្រិតបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុពីប្រទេសមួយទៅប្រទេសមួយទៀតឬទៅតាមប្រភេទទីផ្សារផ្សេងៗ។ ផ្អែកលើរបាយការណ៍វិភាគស្ថានភាពបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុរបស់ MAP ឆ្នាំ២០១៧ ការគណនាចំណែកនៃការទទួលបានឬប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ បានបែងចែកដូចខាងក្រោមៈ

ក- ចំណែកនៃការទទួលបានឬប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារ សំដៅដល់ប្រជាជនពេញវ័យ(គិតជាភាគរយ)ដែលទទួលបានឬប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារដែលស្ថិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា។ ប្រជាជនពេញវ័យខាងលើមិនត្រឹមតែប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារប៉ុណ្ណោះទេ តែក៏អាចប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀតឬអ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុក្រៅផ្លូវការផងដែរ។

ខ- ចំណែកនៃការទទួលបានឬប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត សំដៅដល់ប្រជាជនពេញវ័យ(គិតជាភាគរយ)ដែលទទួលបានឬប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងៗទៀតដែលស្ថិតនៅក្រោមអាណាព្យាបាលរបស់អាជ្ញាធរត្រួតពិនិត្យ ដូចមានចែងក្នុងច្បាប់ រួមមាន គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ(រួមទាំងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមិនទទួលប្រាក់បញ្ញើនិងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើ) ក្រុមហ៊ុនភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ គ្រឹះស្ថានផ្តល់សេវាទូទាត់សងប្រាក់ សហគមន៍សន្សំនិងឥណទាន សហគមន៍ សង្គហសមាគម និងគ្រឹះស្ថានសន្សំតាមប្រៃសណីយ៍។ ទន្ទឹមនេះ សេវាធានារ៉ាប់រងដែលរួមមាន សេវាធានារ៉ាប់រងទូទៅ សេវាធានារ៉ាប់រងអាយុជីវិត និងសេវាធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូច ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយនីតិបុគ្គលនិងរូបវន្តបុគ្គល ដើម្បីធានាលើហានិភ័យទ្រព្យសម្បត្តិ ភារៈទទួលខុសត្រូវ អាយុជីវិត សុខភាព និងគ្រោះថ្នាក់បុគ្គលជាដើម។ តាមរយៈទិន្នន័យរបស់សេវាធានារ៉ាប់រងអាយុជីវិត អតិថិជនដែលប្រើប្រាស់សេវាប្រភេទនេះ ភាគច្រើនស្ថិតក្នុងស្រទាប់យុវជនដែលមានអាយុចាប់ពី១៨ឆ្នាំឡើងទៅ។ សេវាទាំងនេះបាននិងកំពុងចែកចាយលក់ស្ថិតនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីការធានារ៉ាប់រង។ ប្រជាជនពេញវ័យខាងលើ ក៏អាចប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយអ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុក្រៅផ្លូវការផងដែរ។

ប្រជាជនដែលទទួលបានឬប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយ គ្រឹះស្ថានធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត ត្រូវចាត់ទុកថាបានប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការឬបណ្តាញផ្លូវការ។

គ- ចំណែកនៃការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយអ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុក្រៅផ្លូវការ សំដៅដល់ប្រជាជនពេញវ័យ(គិតជាភាគរយ)ដែលមិនបានប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ ប៉ុន្តែប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុក្រៅផ្លូវការឬបណ្តាញក្រៅផ្លូវការ។ ការប្រើប្រាស់បែបនេះគឺជាការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយអ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុក្រៅផ្លូវការតែប៉ុណ្ណោះ ដោយមិនរាប់បញ្ចូលប្រជាជនដែលបានប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត។

ឃ- ចំណែកនៃការមិនបានប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ សំដៅដល់ប្រជាជនពេញវ័យ(គិតជាភាគរយ) ដែលមិនប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការឬក្រៅផ្លូវការសម្រាប់តម្រូវការជីវភាពរស់នៅ។

ចំណែកនៃការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុមិនរាប់បញ្ចូលភាពត្រួតគ្នារវាងការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុពីប្រភពផ្សេងៗគ្នានោះទេ។

II. ស្ថានភាពបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា

១៨- **ការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការស្ថិតក្នុងកម្រិតមធ្យម :** ការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការមានកម្រិតមធ្យម៥៩% ក្នុងនោះ ប្រជាជនពេញវ័យ១៧%ប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារ និង៤២%ប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត[២២] ភាគច្រើនផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើ ហើយប្រជាជនពេញវ័យ១២%ប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុក្រៅផ្លូវការ និង២៩%មិនបានប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ ដូចបានបង្ហាញក្នុងរូបទី១។ បើពិនិត្យមើលការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុត្រួតគ្នា បង្ហាញថា ការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀតមានកម្រិត៥២%(៦%, ៤%, ២៦% និង ១៦%) និងសេវាហិរញ្ញវត្ថុក្រៅផ្លូវការមានកម្រិត៣៤%(១២%, ១៦%, ៤% និង ២%) ដូចបានបង្ហាញក្នុងរូបទី២។

រូបទី១ : កម្រិតបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា

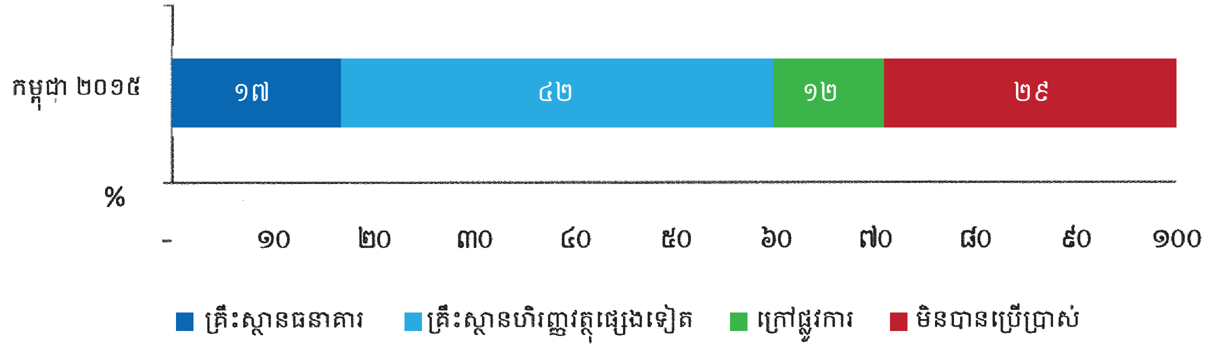

១៩- **ការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបាននាំមុខដោយសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត :** បណ្តាញសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត រួមមាន គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងគ្រឹះស្ថានផ្តល់សេវាទូទាត់សងប្រាក់ ជាកម្លាំងជំរុញបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា។ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុដូចគ្នានឹងគ្រឹះស្ថានធនាគារដែរ ហើយមានបណ្តាញធំទូលាយជាងគេ និងផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុខ្នាតតូចជាមួយនឹងតម្លៃសមរម្យ ស្របតាមតម្រូវការរបស់ប្រជាជននៅទីជនបទ និងប្រជាជនដែលមានចំណូលទាប។ ដូចនេះ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើជាកាតាលីករក្នុងការលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការនៅកម្ពុជា។ ប្រសិនបើគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើដែលផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុដល់ប្រជាជនប្រមាណ១៧% [២៣] ត្រូវបានចាត់ទុកជាផ្នែកមួយនៃសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារ នោះការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារនឹងកើនដល់អត្រា៣៤%។ ទន្ទឹមនេះ ការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀតមាន៤៧%ផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ហើយ ៣៣%ផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើ។ ជារួម ២៥%នៃប្រជាជនដែលទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុគឺផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ដែលក្នុងនោះ ៧៣%ត្រូវ

បានផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើ។ ភាពត្រួតស៊ីគ្នាមានកម្រិតគួរឲ្យកត់សម្គាល់រវាងការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការនិងក្រៅផ្លូវការ(១៦%) និងសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត(៦%) ដូចមានបង្ហាញក្នុងរូបទី២។ ការណ៍នេះសបញ្ជាក់ឲ្យឃើញពីការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុច្រើនប្រភេទ។ គ្រឹះស្ថានធនាគារទាក់ទាញការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុបានតិចជាងគេ ដោយក្នុងនោះមានតែ៥%នៃប្រជាជនពេញវ័យប៉ុណ្ណោះ ដែលប្រើប្រាស់តែសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារ។ គួរកត់សម្គាល់ផងដែរថា ចំនួនប្រជាជនប្រើប្រាស់បណ្តាញសេវាហិរញ្ញវត្ថុក្រៅផ្លូវការ (១២%) ខ្ពស់ជាងចំនួនប្រជាជនដែលប្រើប្រាស់តែសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារ។ បន្ថែមលើគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត អ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុក្រៅផ្លូវការក៏បានដើរតួនាទីសំខាន់ផងដែរសម្រាប់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា។

រូបទី២ : ទិន្នន័យត្រួតស៊ីគ្នារវាងការទទួលបានឬប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ

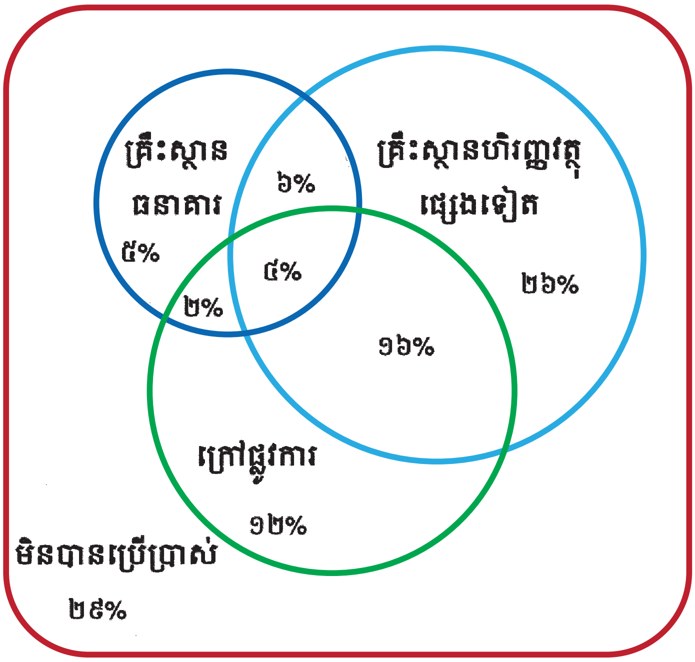

២០- ការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុមានកម្រិតប្រហាក់ប្រហែលគ្នារវាងក្រុមប្រជាសាស្ត្រនីមួយៗ : សូចនាករប្រជាសាស្ត្រសំខាន់ៗមានបីគឺ យេនឌ័រ ទីតាំងភូមិសាស្ត្រ និងការអប់រំ ដែលអាចមានឥទ្ធិពលលើបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ ដូចខាងក្រោម៖

ក- **បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុមិនមានភាពខុសគ្នាខ្លាំងទេរវាងយេនឌ័រ :** កម្រិតបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុមានភាពប្រហាក់ប្រហែលគ្នាសម្រាប់ភេទទាំងពីរ ដែលបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ស្ត្រីមានកម្រិតខ្ពស់ជាងតែបន្តិចទេ។ ការរកឃើញនេះនៅតែបន្តរក្សាលទ្ធផលដដែលនៅពេលពិនិត្យលើការប្រើប្រាស់ទៅតាមទីផ្សារនៃសេវាហិរញ្ញវត្ថុ និងអ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ ដោយមិនបានបង្ហាញពីភាពខុសគ្នាខ្លាំងរវាងភេទទាំងពីរ។ ទោះយ៉ាងណា ការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ត្រី

នៅផ្នែកមួយចំនួនមានកម្រិតទាបជាងបុរស ដូចជា ការផ្ដល់ឥណទានទៅស្ត្រីវ័យក្មេងនិងស្ត្រីដែលមានការងារធ្វើ និងការសន្សំសម្រាប់ស្ត្រីវ័យចំណាស់។

ខ- **បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុមានកម្រិតខ្ពស់នៅទីប្រជុំជន៖** ការពិនិត្យពីភាពខុសគ្នានៃស្ថានភាពភូមិសាស្ត្រចំពោះបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុបង្ហាញថាបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅទីប្រជុំជនមានកម្រិតខ្ពស់ជាងនៅជនបទតិចតួច(៧៨%នៃប្រជាជនពេញវ័យនៅទីប្រជុំជន និង៦៩%នៃប្រជាជនពេញវ័យនៅជនបទទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុ)។ បណ្ដាខេត្តដែលមានកម្រិតបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុទាបរួមមាន ខេត្តក្រចេះ ខេត្តព្រះវិហារ និងខេត្តរតនគិរី។ ប៉ុន្តែ បើពិនិត្យលើចំនួនជាក់ស្ដែងឃើញថាចំនួនប្រជាជនពេញវ័យសរុបនៅជនបទទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុ ច្រើនជាងប្រជាជនពេញវ័យនៅទីប្រជុំជន។ ជារួម ប្រជាជនពេញវ័យនៅជនបទមានចំនួន៥,២លាននាក់ ខណៈដែលប្រជាជនពេញវ័យនៅទីប្រជុំជនមានចំនួនតែ១,៩លាននាក់ ដែលទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុ។ គួរកត់សម្គាល់ថា ៣០%នៃប្រជាជននៅទីប្រជុំជនទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្ដល់ដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារ ខណៈដែលប្រជាជននៅជនបទមានតែ១២%ប៉ុណ្ណោះ។ ភាគច្រើននៃប្រជាជននៅទីជនបទទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្ដល់ដោយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត(៤៣%)។

គ- **កម្រិតសិក្សាកាន់តែខ្ពស់នាំឲ្យទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុកាន់តែច្រើន :** ប្រជាជនពេញវ័យដែលមានការសិក្សាអប់រំថ្នាក់ឧត្តមសិក្សា មានលទ្ធភាពខ្ពស់ក្នុងការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងនោះ ៨៦%នៃប្រជាជនពេញវ័យដែលមានការអប់រំថ្នាក់ឧត្តមសិក្សា ទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុ ខណៈដែលកម្រិតទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុនេះ មានតែ៦៨%សម្រាប់ថ្នាក់មធ្យមសិក្សា ៧២%សម្រាប់ថ្នាក់បឋមសិក្សា និង៦៧%សម្រាប់ប្រជាជនមិនបានទទួលការសិក្សា។ ភាពខុសគ្នាចម្បងរវាងក្រុមប្រជាជននីមួយៗ គឺភាគរយនៃការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្ដល់ដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារ។ ប្រជាជនពេញវ័យដែលមានការអប់រំថ្នាក់ឧត្តមសិក្សា ទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្ដល់ដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារប្រមាណ៥១% ហើយក្រុមផ្សេងទៀតទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្ដល់ដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារមាន ១៨%សម្រាប់ថ្នាក់មធ្យមសិក្សា ១៣%សម្រាប់ថ្នាក់បឋមសិក្សា និង ៨%សម្រាប់ប្រជាជនមិនបានទទួលការសិក្សា។ ការណ៍នេះបង្ហាញថា គ្រឹះស្ថានធនាគារអាចពង្រីកវិសាលភាពកាន់តែខ្លាំងដល់ប្រជាជនដែលមានការសិក្សាអប់រំថ្នាក់ឧត្តមសិក្សា។

២១- **សេវាផ្ទេរប្រាក់ សេវាសន្សំ និងសេវាឥណទាន ជាសេវាហិរញ្ញវត្ថុដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ភាគច្រើន :** សេវាផ្ទេរប្រាក់ជាសេវាហិរញ្ញវត្ថុដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយប្រជាជនកម្ពុជាច្រើនជាងគេ ដោយមានប្រជាជនពេញវ័យ៤៩%ផ្ញើនិងទទួលប្រាក់។ ក្នុងចំណោមអ្នកប្រើប្រាស់សេវាផ្ទេរប្រាក់ មាន៣៥%នៃប្រជាជនពេញវ័យប្រើប្រាស់បណ្ដាញផ្លូវការផ្សេងទៀត ដែលភាគច្រើនជាសេវាផ្ទេរប្រាក់តាមទូរស័ព្ទ ហើយមានតែ៣%ប៉ុណ្ណោះ ដែលប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្ដល់ដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារ។ ប្រជាជនពេញវ័យ៤៥% សន្សំជាមួយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ និងអ្នកផ្ដល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុក្រៅផ្លូវការ។ អ្នកផ្ដល់សេវាចម្បងសម្រាប់

ការសន្សំ គឺអ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុក្រៅផ្លូវការ២៥%នៃប្រជាជនពេញវ័យ បន្ទាប់មក ការសន្សំនៅផ្ទះមាន២២% និងការសន្សំនៅក្នុងបណ្តាញផ្លូវការមានកម្រិតទាប ដែលក្នុងនោះ៧%នៅគ្រឹះស្ថានធនាគារ និង ៥%នៅក្នុងបណ្តាញផ្លូវការផ្សេងទៀត។ ប្រជាជនពេញវ័យ៤២%ទទួលបានសេវាឥណទាន។ គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត បានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងទីផ្សារឥណទាន ក្នុងនោះមានប្រជាជនពេញវ័យ២២% ទទួលបានសេវាឥណទាន ខណៈដែល៧%ទទួលបានពីអ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុក្រៅផ្លូវការ ៧%ពីគ្រួសារ និងមិត្តភក្តិ និង៦%ពីគ្រឹះស្ថានធនាគារ(រូបទី៣)។ ប្រជាជនពេញវ័យដែលប្រើប្រាស់ប្រតិបត្តិការឌីជីថល មានតែ១១%ប៉ុណ្ណោះ។ កម្រិតទាបនៃការប្រើប្រាស់ប្រតិបត្តិការឌីជីថល បង្ហាញពីការប្រើប្រាស់សាច់ប្រាក់យ៉ាងច្រើននៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ច។ ក្នុងឆ្នាំ២០១៧ ការផ្ទេរប្រាក់ចូលជាផ្លូវការមកប្រទេសកម្ពុជាមាន៦%នៃផ.ស.ស. ដែលស្មើនឹង១ ២៧៦លានដុល្លារអាមេរិក។ ប្រជាជនពេញវ័យ៩%ទទួលប្រាក់ផ្ទេរពីក្រៅប្រទេស ជាពិសេសតាមច្រកទូទាត់ពាណិជ្ជកម្មថៃ។ ក្នុងការផ្ទេរប្រាក់ពីក្រៅប្រទេសមកកម្ពុជា៧៩%ត្រូវបានផ្ទេរតាមរយៈបណ្តាញផ្លូវការ និង២១%តាមរយៈបណ្តាញក្រៅផ្លូវការ[២៤]។

២២- សេវាធានារ៉ាប់រង : ចាប់តាំងពីវិស័យធានារ៉ាប់រងបានកកើតជិតពីរទសវត្សរ៍ ឧស្សាហកម្មនេះបានធ្វើប្រតិបត្តិការយ៉ាងស្វាហាប់ជាមួយសេវាធានារ៉ាប់រងមួយចំនួននៅលើការធានារ៉ាប់រងទូទៅ ធានារ៉ាប់រងអាយុជីវិត និងធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូច ក្នុងនោះការប្រើប្រាស់ផលិតផលធានារ៉ាប់រងដែលមានលក្ខណៈសន្សំ (ផលិតផលធានារ៉ាប់រងទាយជ្ជទាន) មានប្រមាណ៩១% បើប្រៀបធៀបនឹងផលិតផលធានារ៉ាប់រងអាយុជីវិតទាំងអស់។

រូបទី៣ : កម្រិតប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុក្នុងទីផ្សារសេវាហិរញ្ញវត្ថុ៤ប្រភេទ(សេវាសន្សំ សេវាទូទាត់ សេវាឥណទាន និងសេវាធានារ៉ាប់រង)

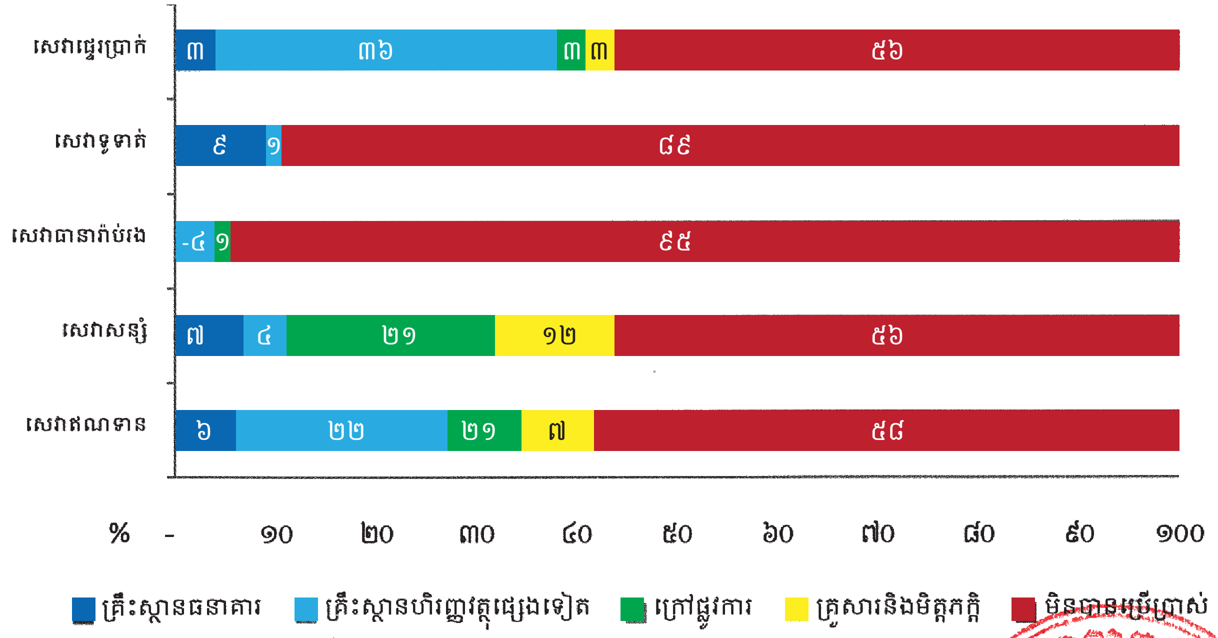

២៣- ភាពស៊ីជម្រៅនៃការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុនៅមានកម្រិត ៖ ភាគច្រើននៃប្រជាជនពេញវ័យប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ១ទៅ២ប្រភេទប៉ុណ្ណោះ។ តាមការវិភាគ ក្នុងចំណោមប្រជាជនដែលទទួលសេវាហិរញ្ញវត្ថុ ៥៩%ប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ១ប្រភេទ ៣៦%ប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ ២ប្រភេទ ១៣%ប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ៣ប្រភេទ និងមានតែ១%ប៉ុណ្ណោះ ប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុទាំង៤ប្រភេទ។ ការណ៍នេះបង្ហាញថា មានតែប្រជាជនពេញវ័យមួយចំនួនតូចប៉ុណ្ណោះបានប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុពេញលេញដើម្បីធ្វើឲ្យជីវភាពហិរញ្ញវត្ថុកាន់តែប្រសើរឡើង។ ក្រៅពីបណ្តាញផ្លូវការនិងក្រៅផ្លូវការ តម្រូវការសេវាហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានបំពេញបន្ថែម ដែលភាគច្រើនធ្វើឡើងជាសាច់ប្រាក់ ដូចជា ការសន្សំនិងឥណទានពីក្រុមគ្រួសារនិងមិត្តភក្តិ ដែលការណ៍នេះធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់ភាពស៊ីជម្រៅផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។

២៤- វិធានការទប់ស្កាត់បំណុលលើសលប់និងការពារក្រុមងាយរងគ្រោះ ៖ តាមការសិក្សាលើស្ថានភាពបំណុលបង្ហាញថា អតិថិជនអាចមានលទ្ធភាពទទួលបានឥណទានពីច្រើនប្រភព មានន័យថា ប្រជាជនខ្លះអាចលាក់បាំងការជំពាក់បំណុលលើសលប់ ក្រោមរូបភាពជាការខ្ចីឥណទានមួយដើម្បីទូទាត់ឥណទានមួយផ្សេងទៀត។ ការទំនាក់ទំនងខ្ចីប្រាក់ពីអ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុច្រើនជាង៣ ហើយមានការកើនឡើងនូវសំពៀតឥណទានដែលមានហានិភ័យ ជាសញ្ញាបង្ហាញពីបំណុលលើសលប់។ បុនហិរញ្ញប្បទានអាចដាក់បន្ទុកបន្ថែមផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុទៅលើអ្នកខ្ចីដែលនឹងត្រូវសងបំណុលចាស់ និងខ្ចីឡើងវិញជាមួយនឹងការបង់ថ្លៃសេវាបន្ថែម។ ទោះបីពុំមានការរកឃើញណាមួយបញ្ជាក់អំពីការកេងចំណេញលើអ្នកខ្ចីក៏ដោយក៏មានសញ្ញាបង្ហាញពីបំណុលលើសលប់និងឥណទានមិនដំណើរការ។ ការណ៍នេះទាមទារឲ្យមានវិធានការប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងការពង្រឹងប្រព័ន្ធរាយការណ៍ឥណទាន និងយន្តការវាយតម្លៃលទ្ធភាពទទួលបានកម្ចី ព្រមទាំងការរៀបចំយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយការលើកកម្ពស់ចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និងយន្តការការពារអ្នកខ្ចីប្រាក់ឲ្យបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។

២៥- ការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុ ៖ ការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុដែលសមស្របតាមតម្រូវការ មានសារៈសំខាន់ណាស់ ដើម្បីធានាថាបុគ្គលនិងក្រុមគ្រួសារអាចគ្រប់គ្រងជីវភាពហិរញ្ញវត្ថុប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ទោះបីជាមានភាពស្មុគស្មាញក៏ដោយ ការវាស់វែងពីកម្រិតនៃការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុដោយរួមបញ្ចូលទាំងសេវាក្រៅផ្លូវការពិតជាមានសារៈសំខាន់។ ការផ្តោតលើភាពស៊ីជម្រៅនៃការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ នឹងជួយលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ ដែលនឹងផ្តល់លទ្ធភាពឲ្យអ្នករៀបចំគោលនយោបាយ ក្នុងការកំណត់គោលដៅដែលត្រូវអនុវត្ត ដើម្បីលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុបន្ថែមទៀត។

២៦- ទីផ្សារគោលដៅចម្រុះនៃបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ ៖ ក្រុមកសិករ(៣៣%) និងក្រុមមានមុខរបរផ្ទាល់ខ្លួន(២០%) គឺជាទីផ្សារគោលដៅធំបំផុតនៅកម្ពុជា។ ទោះយ៉ាងណា ក្រុមមានមុខរបរផ្លូវការ(១១%នៃប្រជាជនពេញវ័យ) ដែលជាទីផ្សារគោលដៅតូច តែមានកម្រិតបរិយាបន្នខ្ពស់បំផុត(៨៨%) ហើយបន្ទាប់មកគឺក្រុមមានមុខរបរផ្ទាល់ខ្លួន(៨២%)។ ការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត មាន

ភាពប្រហាក់ប្រហែលគ្នានៅគ្រប់ទីផ្សារគោលដៅ លើកលែងតែក្រុមមានមុខរបរផ្លូវការប៉ុណ្ណោះ ដែលប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត(៣២%) ទាបជាងទីផ្សារគោលដៅដទៃទៀត។ ក្រុមអ្នកនៅក្នុងបន្ទុក(១២%) និងក្រុមមានមុខរបរក្រៅផ្លូវការ(១០%)ប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុពីគ្រួសារនិងមិត្តភក្តិច្រើនជាងគេ ក្នុងការគ្រប់គ្រងជីវភាពហិរញ្ញវត្ថុ(រូបទី៤)។

រូបទី៤ : ចំណែកនៃការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុតាមទីផ្សារគោលដៅ

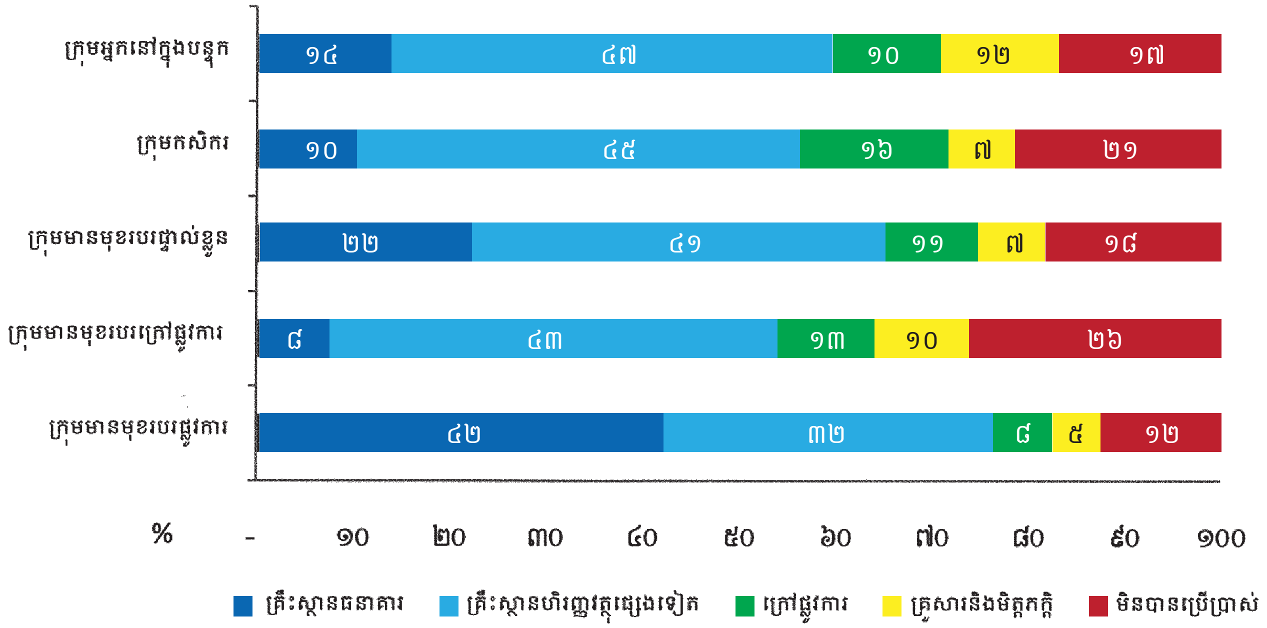

ក្រុមកសិករគឺជាទីផ្សារគោលដៅដែលប្រើប្រាស់ឥណទានច្រើនជាងគេ មានកម្រិត៥១% តាមរយៈបណ្តាញផ្លូវការឬក្រៅផ្លូវការ។ ចំពោះការសន្សំ ក្រុមមានមុខរបរផ្លូវការមានកម្រិតបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុខ្ពស់ជាងគេ ដែលការសន្សំក្នុងបណ្តាញផ្លូវការឬក្រៅផ្លូវការ មានកម្រិត៥៩%។ ដូចគ្នាផងដែរ ក្រុមមានមុខរបរផ្លូវការគឺជាទីផ្សារគោលដៅដ៏សំខាន់ដែលប្រើប្រាស់បណ្តាញទូទាត់ឌីជីថល ក្នុងនោះ ៣៩%បានធ្វើប្រតិបត្តិការតាមរយៈបណ្តាញផ្លូវការ។ គួរកត់សម្គាល់ថា ចំណែកទីផ្សារនៃក្រុមអ្នកនៅក្នុងបន្ទុក មានកម្រិតបរិយាបន្នខ្ពស់(៥១%)ក្នុងការទទួលបានការផ្ទេរប្រាក់ចូលតាមរយៈបណ្តាញផ្លូវការនិងក្រៅផ្លូវការ ហើយចំពោះការផ្ទេរប្រាក់ចេញ ឃើញថាទីផ្សារគោលដៅនៃក្រុមមានមុខរបរផ្លូវការ(៣០%) ប្រើប្រាស់បណ្តាញផ្លូវការនិងក្រៅផ្លូវការច្រើនជាងគេ។

ប្រអប់ទី២ : ចរិតលក្ខណៈទីផ្សារគោលដៅ

ផ្អែកលើទស្សនវិស័យបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ ការចាត់ថ្នាក់ប្រជាជនជាក្រុមទៅតាមទីផ្សារគោលដៅមានសារៈសំខាន់ក្នុងការជួយរាជរដ្ឋាភិបាល និងគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្តោតលើកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង ការបែងចែកធនធានបានសមស្រប និងបង្កើនការយល់ដឹងឲ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅ អំពីតម្រូវការហិរញ្ញវត្ថុរបស់ទីផ្សារគោលដៅនីមួយៗ។ ការកំណត់ទីផ្សារគោលដៅនិងចំណែកទីផ្សារ ត្រូវបានធ្វើឡើងដោយផ្អែកលើរបាយការណ៍ប្រភពចំណូលចម្បងរបស់ក្រុមប្រជាជន។ នេះជាជំហានកាលដ៏សំខាន់ក្នុងការស្វែងយល់អំពីតម្រូវការហិរញ្ញវត្ថុនិងភាពជាក់ស្តែងរបស់ក្រុមប្រជាជនដែលត្រូវបានបែងចែកជា៥ក្រុម រួមមានក្រុមមានមុខរបរផ្លូវការ ក្រុមមានមុខរបរក្រៅផ្លូវការ ក្រុមមានមុខរបរផ្ទាល់ខ្លួន ក្រុមកសិករ និងក្រុមអ្នកនៅក្នុងបន្ទុក។ តម្រូវការហិរញ្ញវត្ថុតាមទីផ្សារគោលដៅនីមួយៗ[៦] មានបង្ហាញ ដូចខាងក្រោម៖

ប្រភេទទីផ្សារគោលដៅ	ចំនួនប៉ាន់ស្មាន	ចរិតលក្ខណៈ
ក្រុមមានមុខរបរផ្លូវការ	១,១១ លាននាក់	• ប្រភពចំណូលចម្បងគឺប្រាក់បៀវត្សរ៍ពីក្រុមហ៊ុនឯកជនឬស្ថាប័នរដ្ឋ • មានប្រាក់ចំណូលជាមធ្យមខ្ពស់លំដាប់ទី១ • ភាគច្រើនរស់នៅតាមបណ្តាខេត្តនិងជនបទ • ទទួលបានការសិក្សាខ្ពស់ជាងគេ • ទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការច្រើនជាងគេ • ភាគច្រើន(៧៤%) ប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ • ប្រើប្រាស់សេវាផ្ទេរប្រាក់ចេញដ៏ចម្បង
ក្រុមមានមុខរបរក្រៅផ្លូវការ	១,៥០ លាននាក់	• ប្រភពចំណូលចម្បងគឺប្រាក់បៀវត្សរ៍និងប្រាក់ឈ្នួលពីក្រុមហ៊ុនក្រៅផ្លូវការនិងការងារមៅការ • មិនបានប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុច្រើនជាងគេ • ភាគច្រើនប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ (៥១%) • ការសិក្សាមានកម្រិតទាប • ភាគច្រើនរស់នៅតាមជនបទ (៧៥%) • បុរសមានចំនួនច្រើនជាងស្ត្រីបន្តិច
ក្រុមមានមុខរបរផ្ទាល់ខ្លួន	២,០៣ លាននាក់	• ប្រភពចំណូលចម្បងទទួលបានពីអាជីវកម្មផ្ទាល់ខ្លួន (សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម) • មានប្រាក់ចំណូលជាមធ្យមខ្ពស់លំដាប់ទី២ • ប្រើទូរស័ព្ទដៃច្រើនជាងគេ • ប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការច្រើនបង្គួរ (៦៣%)
ក្រុមកសិករ	៣,២៨ លាននាក់	• ប្រភពចំណូលចម្បងបានមកពីសកម្មភាពកសិកម្ម • មានប្រាក់ចំណូលទាប

		• ភាគច្រើនរស់នៅតាមជនបទនិងមានកម្រិតសិក្សាទាប • ៥៥% ប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ • ៣៣% ពឹងផ្អែកលើការទទួលប្រាក់ផ្ញើ • ភាគច្រើនសន្សំប្រាក់នៅក្នុងបណ្តាញក្រៅផ្លូវការ
ក្រុមអ្នកនៅក្នុងបន្ទុក	១,០៤ លាននាក់	• ប្រភពចំណូលចម្បងគឺការទទួលប្រាក់ផ្ញើ • ទីផ្សារគោលដៅតូចជាងគេ • ភាគច្រើនរស់នៅតាមជនបទ • មានចំណូលទាបបំផុត • ៦១% ប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ

III. ឧបសគ្គចំពោះបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា

ឧបសគ្គក្នុងការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុ

២៧- **កង្វះមធ្យោបាយរូបវន្តជាឧបសគ្គចម្បងក្នុងការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុ** : ទោះបីជាចំនួនសាខាធនាគារបានបន្តកើនឡើងក្នុងឆ្នាំកន្លងទៅក្តី ប្រជាជនជាង៥២%ត្រូវចំណាយរយៈពេលច្រើនជាង៣០នាទីដើម្បីធ្វើដំណើរទៅកាន់គ្រឹះស្ថានផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការដែលនៅជិតបំផុត។ ទោះបីជាប្រជាជនប្រមូលផ្តុំនៅតំបន់ជនបទក៏ដោយ គ្រឹះស្ថានផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការភាគច្រើនបានដាក់ទីតាំងបណ្តាញចែកចាយតែនៅក្បែរផ្សារធំៗ នៅតាមទីក្រុងប៉ុណ្ណោះ និងកំពុងផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុតាមរយៈសាខា ម៉ាស៊ីន ATM ម៉ាស៊ីន POS និងសេវាធនាគារអេឡិចត្រូនិកជាដើម។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី ជាទូទៅក្រុមអតិថិជនដែលមានចំណូលទាបមិនមានលទ្ធភាពរ៉ាប់រងលើការចំណាយ និងមិនមានពេលវេលាក្នុងការធ្វើដំណើរផ្លូវឆ្ងាយដើម្បីទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុទាំងនោះទេ។

២៨- **ប្រាក់ចំណូលកម្រិតទាបជាឧបសគ្គក្នុងការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុ** : ប្រជាជនពេញវ័យប្រមាណ៧៥% រកប្រាក់ចំណូលបានតិចជាង១លានរៀល (ប្រមាណ២៤៦ដុល្លារអាមេរិក) ក្នុងមួយខែ។ ប្រជាជនភាគច្រើនមានប្រាក់ចំណូលអាចប្រើប្រាស់បានទាប ដែលក្នុងនោះ ប្រមាណ២៩%ពុំមានប្រាក់ចំណូលទាល់តែសោះ។ ក្នុងចំណោម៤៤%នៃប្រជាជនពេញវ័យដែលសន្សំប្រាក់ មាន៦០%អាចរក្សាទុកប្រាក់សន្សំយូរបំផុតត្រឹមរយៈពេលមួយខែ ដែលបង្ហាញថា ប្រាក់សន្សំដែលបានរក្សាទុកមានបរិមាណតិចតួច។ ដូច្នេះ ប្រជាជនទាំងនេះមិនមានលទ្ធភាពប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការឡើយ ដោយសារសេវាហិរញ្ញវត្ថុភាគច្រើន ផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ច្រើនសម្រាប់តែប្រាក់បញ្ញើរយៈពេលវែងប៉ុណ្ណោះ។ ប្រជាជនពេញវ័យ១២% មិនអាចរក្សាសមតុល្យអប្បបរមានៅក្នុងគណនី ហើយ៨%យល់ថាគ្រឹះស្ថានធនាគារគិតកម្រៃសេវាហិរញ្ញវត្ថុថ្លៃពេក។ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើបានផ្តល់ការប្រាក់ខ្ពស់ ចំពោះសេវាប្រាក់បញ្ញើ

មានកាលកំណត់រយៈពេលវែង ក៏ប៉ុន្តែការប្រមូលប្រាក់សន្សំតូចៗសម្រាប់រយៈពេលវែង និងការផ្តល់ការប្រាក់ខ្ពស់លើប្រាក់សន្សំទាំងនេះនៅតែជាបញ្ហាប្រឈមរបស់គ្រឹះស្ថាន[៣៧]។

២៩- កង្វះលទ្ធភាពបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌជាឧបសគ្គក្នុងការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុ : ក្រុមមានមុខរបរក្រៅផ្លូវការនិងប្រជាជនគ្មានការងារធ្វើ ជាទូទៅ មិនអាចបញ្ជាក់ពីលទ្ធភាពសងប្រាក់ ឬផ្តល់ឯកសារភស្តុតាងអំពីប្រាក់ចំណូល ដើម្បីស្នើសុំឥណទានពីគ្រឹះស្ថានផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការឡើយ។ ម្យ៉ាងទៀត គ្រឹះស្ថានផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការក៏ទាមទារឲ្យមានការដាក់ទ្រព្យធានានៅពេលស្នើសុំឥណទាន ហើយគ្រឹះស្ថាននឹងបដិសេធផ្តល់ឥណទាន នៅពេលដែលអ្នកស្នើសុំឥណទានមិនមានលទ្ធភាពផ្តល់ទ្រព្យធានា ឬការធានាគ្រប់គ្រាន់។

៣០- លទ្ធភាពទទួលបានផលិតផលធានារ៉ាប់រងនិងបណ្តាញចែកចាយផលិតផល : ក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងមានប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មធានារ៉ាប់រងតែនៅភ្នំពេញនិងបានពង្រីកនៅតាមសាខាមួយចំនួនដែលជាតំបន់ដែលមានសក្តានុពលសេដ្ឋកិច្ចប៉ុណ្ណោះ ហើយការបើកសាខានេះ មានត្រឹមតែការធានារ៉ាប់រងទូទៅ និងអាយុជីវិត។ រីឯការចែកចាយផលិតផលធានារ៉ាប់រងតាមរយៈអន្តរការីយធានារ៉ាប់រង នៅមានកម្រិតផងដែរ ព្រោះថា ការកម្រិតកិច្ចប្រតិបត្តិការរបស់ធនាគារពាណិជ្ជ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុត្រឹមតែជាភ្នាក់ងារណែនាំអតិថិជន ធ្វើឲ្យក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងនីមួយៗត្រូវចំណាយខ្ពស់ក្នុងការដាក់បុគ្គលិកផ្នែកលក់របស់ក្រុមហ៊ុន នៅតាមទីតាំងសាខារបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ។ យន្តការនេះមិនបានផ្តល់កាលានុវត្តភាពដល់ក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូចសម្រាប់អនុវត្តឡើយ។ រីឯការចែកចាយផលិតផលធានារ៉ាប់រងតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក គឺស្ថិតនៅក្នុងទម្រង់សាកល្បងដែរនិងដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្នុងការអនុវត្តជាភ្នាក់ងារធានារ៉ាប់រង។ ដោយឡែកចំពោះការលក់សេវាធានារ៉ាប់រងតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកមិនទាន់មានក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិសម្រាប់គ្រប់គ្រងនៅឡើយ។

ឧបសគ្គក្នុងការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ

៣១- សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការមិនបានឆ្លើយតបពេញលេញ តាមតម្រូវការរបស់អតិថិជន : គុណប្រយោជន៍នៃសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការមិនស្របតាមតម្រូវការរបស់ប្រជាជនពេញវ័យទាំងស្រុងទេ ហើយបច្ចុប្បន្នប្រជាជនដែលមិនបានទទួលសេវាហិរញ្ញវត្ថុពីគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការមួយចំនួន កំពុងប្រើប្រាស់បណ្តាញក្រៅផ្លូវការ ឬមិនប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុតែម្តង។ ចំពោះការសន្សំ ការលំបាកក្នុងការធ្វើដំណើរជាពិសេស នៅទីជនបទ ធ្វើឲ្យប្រជាជនមួយភាគធំ(៧៦%)ចូលចិត្តសន្សំប្រាក់នៅផ្ទះ ឬជាមួយអ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុក្រៅផ្លូវការ។ នៅប្រទេសកម្ពុជា អត្រាគណនីមិនដំណើរការ (គ្មានសកម្មភាពប្រតិបត្តិការក្នុងរយៈពេលពេញមួយឆ្នាំ) មានរហូតដល់២០%ក្នុងឆ្នាំ២០១៤ កើនឡើងគួរឲ្យកត់សម្គាល់ពី៨%ក្នុងឆ្នាំ២០១១។ ទន្ទឹមនេះ ចំនួនគណនីដែលមានប្រតិបត្តិការ(លើសពី៣ដងក្នុងមួយខែ) បានថយចុះពី២១%ក្នុងឆ្នាំ២០១១ មក ១៨%ក្នុងឆ្នាំ២០១៤។ គណនីប្រមាណ៦២%ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដូចប្រអប់សំបុត្រ ដែលមានប្រតិបត្តិការ

ជាមធ្យមពី១ដងទៅ២ដងក្នុងមួយខែ ដូច្នេះគណនីធនាគារភាគច្រើនត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីទទួលប្រាក់ និងដកប្រាក់វិញភ្លាមៗស្ទើរតែទាំងអស់។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ របបពន្ធលើបុព្វលាភធានារ៉ាប់រងមិនលើកទឹកចិត្តដល់អ្នកប្រើប្រាស់ និងអ្នកផ្តល់សេវាធានារ៉ាប់រង លើកលែងតែចំពោះរបបពន្ធលើការធានារ៉ាប់រងអាយុជីវិតដែលបានកែសម្រួលនៅក្នុងឆ្នាំ២០១៨។ ក្នុងចំណោមផលិតផលធានារ៉ាប់រងជាច្រើនដែលមាននៅលើទីផ្សារនេះ នៅមិនទាន់បានឆ្លើយតបទាំងស្រុងតាមតម្រូវការជាក់ស្តែងរបស់អតិថិជននៅឡើយទេ ដូចជា ផលិតផលធានារ៉ាប់រងលើដំណាំកសិកម្ម ធានារ៉ាប់រងលើចម្ការកៅស៊ូ ធានារ៉ាប់រងលើអាកាសធាតុ និងធានារ៉ាប់រងលើការចិញ្ចឹមសត្វ។ រីឯការធានារ៉ាប់រងជាកាតព្វកិច្ចយានយន្តឯកជន និងការចូលរួមលើការជំរុញឲ្យអនុវត្តលើការធានារ៉ាប់រងជាកាតព្វកិច្ចផ្សេងៗទៀត នៅមិនទាន់បានដាក់ឲ្យអនុវត្ត។

៣២- **ការយល់ដឹងនិងចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនៅមានកម្រិតជាឧបសគ្គចម្បង** : លទ្ធភាពទទួលបានព័ត៌មានអំពីសេវាហិរញ្ញវត្ថុជាកត្តាសំខាន់សម្រាប់ការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុឲ្យមានប្រសិទ្ធភាព។ នៅកម្ពុជាការយល់ដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុមានអត្រា១៨% ស្ថិតក្នុងចំណាត់ថ្នាក់ទី១៣៥ក្នុងចំណោម១៤៤ប្រទេស ដែលបង្ហាញថាប្រជាជនមួយភាគធំមានលទ្ធភាពតិចតួចក្នុងការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ[២៨]។

៣៣- **ការបារម្ភចំពោះការជំពាក់បំណុល** : ប្រជាជនពេញវ័យដែលមិនបានប្រើប្រាស់សេវាឥណទានមាន ៥៨% ក្នុងនោះ ៦២%ភ័យខ្លាចការជំពាក់បំណុល ៨%ចៀសវាងការខ្ចីប្រាក់ដោយមិនចង់ឲ្យគេដឹងនៅពេលខកខានសង និង៧%យល់ថាការខ្ចីប្រាក់គឺជារឿងគួរឲ្យអាម៉ាស់។ ការខ្មាសអៀនចំពោះការខ្ចីប្រាក់នៅក្នុងសង្គម បានក្លាយជាឧបសគ្គចំពោះប្រជាជនដែលមានតម្រូវការប្រើប្រាស់ឥណទាន ដើម្បីចាត់ចែងជីវភាពហិរញ្ញវត្ថុ។

IV. កត្តាជំរុញទីផ្សារ

កត្តាជំរុញទីផ្សារដែលមានឥទ្ធិពលលើបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា

៣៤- **គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀតគ្របដណ្តប់ទីផ្សារ** : ទោះបីជាគ្រឹះស្ថានធនាគារមានចំនួនច្រើន និងមានទំហំធំក៏ដោយ ក៏គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀតគ្របដណ្តប់ទីផ្សារសេវាហិរញ្ញវត្ថុរាយ។ ប្រជាជនពេញវ័យ ៥២% ប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ តាមរយៈបណ្តាញផ្លូវការផ្សេងទៀត ដែលធ្វើឲ្យបណ្តាញនេះមានការប្រើប្រាស់ច្រើនបំផុត[២៩]។ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុបានគ្របដណ្តប់ទីផ្សារនិងបានពង្រីកបណ្តាញបម្រើសេវាហិរញ្ញវត្ថុក្នុងអត្រាកំណើនសាខាប្រមាណ០,៤%ក្នុងឆ្នាំ២០១៨។ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើនិងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកំពុងក្លាយជាអ្នកផ្តល់ប្រភពទុនដ៏សំខាន់ និងជាជម្រើសមួយ ជំនួសឲ្យអ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុក្រៅផ្លូវការដែលគិតការប្រាក់ខ្ពស់។ ចំពោះសេវាទូទាត់សងប្រាក់ បណ្តាញផ្លូវការផ្សេងទៀតដែលមានទម្រង់ជាការទូទាត់ចល័ត កំពុងស្រូបយកចំណែកទីផ្សារកាន់តែច្រើន ដោយសារការកើនឡើងនូវចំនួនប្រជាជនប្រើប្រាស់ការទូទាត់ចល័តសម្រាប់ធ្វើប្រតិបត្តិការនិងផ្ទេរប្រាក់។ ជាក់ស្តែង ទំហំនៃការទូទាត់

តាមរយៈអ្នកផ្តល់សេវាទូទាត់ក្នុងស្រុកបានកើនឡើងប្រមាណ៣០,២៣%ពី៤,៨ប៊ីលានដុល្លារអាមេរិកក្នុងឆ្នាំ២០១៧ ដល់៦,៨៨ប៊ីលានដុល្លារអាមេរិកក្នុងឆ្នាំ២០១៨ ដែលក្នុងរយៈពេលដូចគ្នានេះ ប្រតិបត្តិការតាមរយៈគ្រឹះស្ថានធនាគារបានកើនឡើង២២,៦៣% ពី១២,១ប៊ីលានដុល្លារអាមេរិកដល់១៥,៦៤ប៊ីលានដុល្លារអាមេរិក។ ក្រៅពីនេះ អាជីវកម្មទទួលបញ្ញើនិងប្រាតិភោគដោយអនុប្បទាន ក៏បានគ្របដណ្តប់នៅតាមបណ្តាខេត្តនានា ជាពិសេស ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុបានធ្វើប្រតិភូកម្ម ជូនដល់មន្ទីរសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ រាជធានីខេត្ត ដែលជាសេនាធិការ ដើម្បីគ្រប់គ្រង តាមដាន ត្រួតពិនិត្យ ក្នុងទិសដៅពង្រឹងនិងពង្រីកវិសាលភាពនៃការផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុជូនដល់ប្រជាជន និងអ្នកដាក់ទ្រព្យបញ្ចាំឬអ្នកដាក់ប្រាតិភោគដោយអនុប្បទាន។

៣៥- **អ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុក្រៅផ្លូវការ** : ក្រុមអ្នកសន្សំនិងផ្តល់ឥណទានជាច្រើន ដូចជា សមាគមសន្សំនិងកម្ចីតាមភូមិ តុងទីន និងអ្នកឲ្យខ្ចីចងការក្នុងស្រុក សុទ្ធសឹងជាអ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុក្រៅផ្លូវការនៅកម្ពុជា។ ប្រជាជនពេញវ័យប្រមាណ១២%ប្រើប្រាស់បណ្តាញក្រៅផ្លូវការក្នុងការគ្រប់គ្រងជីវភាពហិរញ្ញវត្ថុ។ បើពិនិត្យលើភាពត្រួតគ្នា ប្រជាជនពេញវ័យដល់ទៅ៣៤%ប្រើប្រាស់បណ្តាញក្រៅផ្លូវការ។ ការខ្ចីតាមបណ្តាញក្រៅផ្លូវការមានភាពទូលំទូលាយនៅកម្ពុជានិងជាជម្រើសមួយផ្សេងទៀតដ៏សំខាន់ក្នុងការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុ។ ក្រុមកសិករជាច្រើនពឹងផ្អែកលើកម្ចីក្រៅផ្លូវការនិងអ្នកឲ្យខ្ចីចងការឯកជននៅតាមភូមិ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ការសន្សំតាមរយៈតុងទីនជាវិធីពេញនិយម ដែលការសន្សំត្រូវបានប្រមូលជាកញ្ចប់ ហើយសមាជិកក្រុមអាចដេញថ្លៃការប្រាក់ដើម្បីទទួលបានកម្ចីម្តងម្នាក់[៣០]។

៣៦- **គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុជាច្រើនកាន់កាប់ដោយភាគទុនិកបរទេស** : គិតត្រឹមឆ្នាំ២០១៨ ប្រទេសកម្ពុជាមានគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការជាច្រើន រួមមាន ធនាគារពាណិជ្ជចំនួន៤៣ ធនាគារឯកទេសចំនួន១៤ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុចំនួន៨១ ក្រុមហ៊ុនភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុចំនួន១៥ និងអាជីវកម្មទទួលបញ្ញើនិងប្រាតិភោគដោយអនុប្បទានចំនួន១១២។ ដើមទុនចុះបញ្ជីសរុបរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារកាន់កាប់ដោយភាគទុនិកបរទេសមាន៧៤,៣%និងភាគទុនិកក្នុងស្រុក២៥,៧%។ ការកាន់កាប់ភាគហ៊ុននៅក្នុងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុក៏មានលក្ខណៈស្រដៀងគ្នា ដែល៧៥,៦% ជាដើមទុនវិនិយោគពីបរទេស។

៣៧- **ស្ថិរភាពវិស័យធនាគារជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច** : វិស័យធនាគារនៅកម្ពុជាកំពុងមានកំណើនខ្ពស់ដោយសារទ្រព្យសកម្មរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារបន្តកើនឡើងគួរឲ្យកត់សម្គាល់ ហើយបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុកាន់តែមានវិសាលភាព។ សម្រាប់រយៈពេល១២ខែ គិតត្រឹមខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៨ ទ្រព្យសកម្មសរុបរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារកើនឡើងចំនួន២១,៤% ដើមទុនភាគទុនិកកើនឡើងចំនួន២៣,១% កម្ចីពីប្រភពផ្សេងៗថយចុះចំនួន១៤,៤% និងប្រាក់បញ្ញើកើនឡើងចំនួន២៧,៩%។ ស្របជាមួយគ្នានេះ អតិថិជនដាក់ប្រាក់បញ្ញើមានចំនួន៤,២លាននាក់ កើនឡើងចំនួន២០,៩%និងអតិថិជនខ្ចីប្រាក់មានចំនួន០,៨លាននាក់កើនឡើងចំនួន៧,៥%។ សាខារបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារ(គិតទាំងធនាគារឯកទេស)បានកើនដល់ចំនួន៩០៦ និងម៉ាស៊ីន ATM បានកើនដល់ចំនួន១ ៨១៨។ ទិដ្ឋភាពរួមរបស់វិស័យធនាគារមានស្ថិរភាព ដែល

ផ្លុះបញ្ចាំងដោយដើមទុនអប្បបរមាខ្ពស់និងសូចនាករសំខាន់ៗ ដូចជា អនុបាតសទ្ធនីយភាពខ្ពស់ក្នុងប្រព័ន្ធធនាគារ (គ្រឹះស្ថានធនាគារ១៥៨,៨% និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ២១៣,៦%) អនុបាតសាធនភាពខ្ពស់ (គ្រឹះស្ថានធនាគារ២៤,២% និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ១៩,៨%) និងអនុបាតទ្រព្យសកម្មមិនដំណើរការមានកម្រិតទាប (គ្រឹះស្ថានធនាគារ២,២% និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ១,៣%)។

៣៨- ការបង្កើនដើមទុនចុះបញ្ជីអប្បបរមាជួយគាំទ្រដល់ការពង្រីកដែនសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារ : ការបង្កើនដើមទុនចុះបញ្ជីអប្បបរមាអាចជួយជំរុញដល់ការច្របាច់បញ្ចូលគ្នារបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុនិងបង្កើនការប្រកួតប្រជែង។ ការកើនឡើងនូវការប្រកួតប្រជែងនិងការថយចុះប្រាក់ចំណេញនឹងជំរុញឲ្យគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការស្វែងរកទីផ្សារថ្មីនិងពង្រីកដែនសេវាហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួនទៅតំបន់នៅក្រៅទីក្រុង។ ការច្របាច់បញ្ចូលគ្នានឹងធ្វើឲ្យគ្រឹះស្ថានធនាគារមានទំហំធំជាងមុន ដោយផ្តោតការផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុជាចម្បងទៅលើក្រុមហ៊ុន និងអតិថិជនមានទ្រព្យធនច្រើន ហើយអតិថិជនតូចៗអាចនឹងលែងជាអាទិភាព។

៣៩- គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការបានពង្រីកដែនសេវាយ៉ាងឆាប់រហ័ស : គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការនៅកម្ពុជា កំពុងពង្រីកបណ្តាញផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុដោយបានបើកសាខានិងការិយាល័យតំណាងថ្មីៗជាបន្តបន្ទាប់ ទាំងក្នុងរាជធានីនិងតាមបណ្តាខេត្ត។ នៅឆ្នាំ២០១៨ ធនាគារពាណិជ្ជមានសាខាសរុបចំនួន ៨៧៦ ហើយគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមានសាខាសរុបចំនួន១ ៩២៣។ ខណៈដែលធនាគារពាណិជ្ជផ្តោតលើការបើកសាខានៅរាជធានីភ្នំពេញនិងតាមទីប្រជុំជនធំៗ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុបានពង្រីកដែនសេវានៅតំបន់ដាច់ស្រយាល។ បន្ថែមលើការបើកសាខារបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារជាប្រពៃណី គ្រឹះស្ថានធនាគារបានដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់ម៉ាស៊ីន ATM ចំនួន១ ៨១៨ ម៉ាស៊ីន POS ចំនួន១៥ ៩៧៦ សេវាធនាគារតាមអ៊ិនធឺណិតនិងសេវាធនាគារចល័ត ដើម្បីពង្រីកសេវាហិរញ្ញវត្ថុក្នុងប្រទេស។ ភ្នាក់ងារផ្តល់សេវាតាមទូរស័ព្ទចល័តសរុបក្នុងឆ្នាំ២០១៨ មានចំនួន៣៤ ៩៤៩ ដែលជាមធ្យម ភ្នាក់ងារមួយអាចផ្តល់សេវាឲ្យប្រជាជនពេញវ័យចំនួន៣៥៦នាក់។ ទន្ទឹមនេះ បណ្តាញផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុដែលប្រើបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុកំពុងស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលអភិវឌ្ឍដំបូងនៅឡើយ។

៤០- ច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិក្នុងវិស័យធនាគារ : វិស័យធនាគារនៅកម្ពុជា ត្រូវបានគ្រប់គ្រងយ៉ាងទូលំទូលាយដោយច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា(ឆ្នាំ១៩៩៦) ច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងការប្តូរប្រាក់(ឆ្នាំ១៩៩៧) ច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ(ឆ្នាំ១៩៩៩) ច្បាប់ស្តីពីឧបករណ៍អាចជួញដូរបាននិងប្រតិបត្តិការទូទាត់សងប្រាក់(ឆ្នាំ២០០៥) និងច្បាប់ស្តីពីការប្រឆាំងការសម្អាតប្រាក់និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម(ឆ្នាំ២០០៧)។ ច្បាប់ស្តីពីប្រតិបត្តិការដែលមានកិច្ចធានាអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកប្រើប្រាស់អាចធ្វើប្រតិបត្តិការដែលមានកិច្ចធានា តាមរយៈប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តិកម្មរបស់ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម។ ប៉ុន្តែការប្រើប្រាស់ពុំទាន់បានទូលំទូលាយនៅឡើយ ដោយការចូលរួមអនុវត្តពីសំណាក់វិស័យឯកជន និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនៅមានកម្រិត។ ច្បាប់មួយចំនួន រួមទាំងច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុបានចែងអំពីកិច្ចការពារ

អតិថិជន។ ការអនុម័តសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការពារអ្នកប្រើប្រាស់ ច្បាប់ស្តីពីបរធនបាលកិច្ច និងច្បាប់ស្តីពីការប្រកួតប្រជែង គឺជាគន្លឹះដ៏សំខាន់ក្នុងការបង្កើតយន្តការសម្រាប់ការពារអតិថិជន។ ទោះយ៉ាងណាការរៀបចំសេចក្តីព្រាងបទប្បញ្ញត្តិមួយចំនួនទៀត គឺជាតម្រូវការចាំបាច់ដើម្បីគ្រប់គ្រងវិស័យធនាគារ។ ច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុចែងថា ប្រតិបត្តិការធនាគាររួមបញ្ចូលផងដែរនូវប្រព្រឹត្តិកម្ម និងការដាក់ឲ្យអតិថិជនប្រើប្រាស់នូវមធ្យោបាយទូទាត់ជារូបិយវត្ថុ ឬជារូបិយបណ្ណ។ បច្ចុប្បន្ន ប្រកាសគ្រប់គ្រងគ្រឹះស្ថាននិងប្រតិបត្តិករទូរស័ព្ទចល័តដែលផ្តល់សេវាទូទាត់ មានប្រកាសស្តីពីអ្នកដំណើរការតតិយភាគី និងប្រកាសស្តីពីការគ្រប់គ្រងគ្រឹះស្ថានផ្តល់សេវាទូទាត់សងប្រាក់។ ការរៀបចំបទប្បញ្ញត្តិសម្រាប់ប្រតិបត្តិករទូរស័ព្ទចល័តដែលផ្តល់សេវាទូទាត់សងប្រាក់គួរត្រូវបានពិភាក្សាជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីចៀសវាងបញ្ហាខ្វាស់គ្នានៃបទប្បញ្ញត្តិ។

៩១- ការប្រើប្រាស់ប្រភេទសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការមានកម្រិតមធ្យម : ប្រជាជនពេញវ័យ៣៦%ប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុតែមួយប្រភេទប៉ុណ្ណោះ ក្នុងនោះ ១៨%ប្រើប្រាស់តែឧបករណ៍ទូទាត់សងប្រាក់ដែលធ្វើឲ្យឧបករណ៍នេះក្លាយជាផលិតផលប្រើប្រាស់ដ៏ពេញនិយមបំផុត។ ប្រជាជនពេញវ័យ១០%ប្រើប្រាស់សេវាសន្សំនិងសេវាទូទាត់ ប៉ុន្តែមានតែ១%ដែលប្រើប្រាស់គ្រប់សេវាហិរញ្ញវត្ថុទាំង៤ប្រភេទ។

៩២- ការអភិវឌ្ឍសេវាធានារ៉ាប់រង : ផលិតផលធានារ៉ាប់រងដែលមាននៅក្នុងទីផ្សារបច្ចុប្បន្ន រួមមានផលិតផលធានារ៉ាប់រងទូទៅដែលផ្តល់ដោយក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងទូទៅ មានដូចជា ការធានារ៉ាប់រងអគ្គិភ័យ ការធានារ៉ាប់រងសុខភាព ការធានារ៉ាប់រងលើអគារនិងសំណង់ ការធានារ៉ាប់រងជាកាតព្វកិច្ច និងការធានារ៉ាប់រងផ្សេងៗទៀត។ ផលិតផលធានារ៉ាប់រងអាយុជីវិតដែលផ្តល់ដោយក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងអាយុជីវិត មានដូចជា ការធានារ៉ាប់រងទាយជ្ជទាន ការធានារ៉ាប់រងជីវិតមានកាលកំណត់ ការធានារ៉ាប់រងមួយជីវិតកាល និងការធានារ៉ាប់រងធនលាភ។ ក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូច សម្រាប់កិច្ចសន្យាធានារ៉ាប់រងដែលមានទំហំតូចៗ ដូចជា ការធានារ៉ាប់រងសុខភាពខ្នាតតូច គ្រោះថ្នាក់បុគ្គលខ្នាតតូច ការធានារ៉ាប់រងអាយុជីវិតមានកាលកំណត់ខ្នាតតូច និងការធានារ៉ាប់រងឥណទានខ្នាតតូច។

៩៣- ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងនិងការចែកចាយផលិតផលធានារ៉ាប់រង : ក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងបានផ្សព្វផ្សាយផលិតផលធានារ៉ាប់រង តាមរយៈការផ្សព្វផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម តាមប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ កម្មវិធីសង្គម និងតាមរយៈសិក្ខាសាលាផ្សេងៗ។ ក្នុងនោះដែរ នាយកដ្ឋានធានារ៉ាប់រងបានសហការជាមួយសមាគមធានារ៉ាប់រង ដោយបានរៀបចំកម្មវិធីសិក្ខាសាលានៅតាមបណ្តាខេត្តមួយចំនួន ដើម្បីជាការបញ្ជ្រាបចំណេះដឹងស្តីពីការធានារ៉ាប់រងដល់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀត។ ក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងបានប្រើប្រាស់បណ្តាញចែកចាយផលិតផលធានារ៉ាប់រងរបស់ខ្លួន តាមរយៈមធ្យោបាយមួយចំនួន ដូចជា បុគ្គលិកផ្នែកលក់របស់ក្រុមហ៊ុន ភ្នាក់ងារធានារ៉ាប់រង ជើងសាធានារ៉ាប់រង និងតាមរយៈភ្នាក់ងារធនាគារ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនានា ការលក់តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ជាដើម។

៩៥- វិស័យទទួលបញ្ចាំនិងទទួលប្រាតិភោគដោយអនុប្បទាន : ការគ្រប់គ្រងលើវិស័យទទួលបញ្ចាំនិងទទួលប្រាតិភោគដោយអនុប្បទានត្រូវបានចាប់ផ្តើមតាំងពីឆ្នាំ២០១០ តាមរយៈប្រកាសលេខ០២៨ សហវ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី១២ ខែមករា ឆ្នាំ២០១០ និងត្រូវបានកែសម្រួលទៅជាប្រកាសលេខ០៣០ សហវ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី១៣ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៧ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងអាជីវកម្មទទួលបញ្ចាំនិងទទួលប្រាតិភោគដោយអនុប្បទាន ក្នុងទិសដៅកំណត់យន្តការ វិធាន និងនីតិវិធីនៃការគ្រប់គ្រង ត្រួតពិនិត្យលើប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មទទួលបញ្ចាំ និងអាជីវកម្មទទួលប្រាតិភោគដោយអនុប្បទាន។ ជាមួយគ្នានេះ កត្តាជំរុញទីផ្សារឲ្យបានម៉ឺងម៉ាត់ និយ័តករមានយន្តការផ្សេងទៀត ដូចខាងក្រោម៖

- រៀបចំច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធ
- រៀបចំផែនការត្រួតពិនិត្យទាំងលើឯកសារនិងដល់ទីកន្លែងចំពោះក្រុមហ៊ុន សហគ្រាស អាជីវកម្មទទួលបញ្ចាំ និងអាជីវកម្មទទួលប្រាតិភោគដោយអនុប្បទាន សំដៅធានាឲ្យបាននូវការគ្រប់គ្រងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព
- បង្កើនការគ្រប់គ្រងអាជីវកម្មទទួលបញ្ចាំនិងអាជីវកម្មទទួលប្រាតិភោគដោយអនុប្បទានខ្នាតតូច តាមរយៈការធ្វើប្រតិភូកម្មជូនមន្ទីរសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុរាជធានី ខេត្តជាអ្នកគ្រប់គ្រងជំនួស និង
- បន្តកិច្ចសហការជាមួយក្រសួងមហាផ្ទៃនិងអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធដើម្បីកៀរគរនិងចាត់វិធានការទប់ស្កាត់សកម្មភាពអាជីវកម្មខុសច្បាប់។

ជំពូក៣
ការលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា

I. ទីផ្សារគោលដៅ

៩៥- ប្រភេទទីផ្សារគោលដៅ : ការកំណត់អំពីតម្រូវការសម្រាប់ប្រភេទទីផ្សារគោលដៅទាំង៥មានបង្ហាញក្នុងតារាងទី១។ ការកំណត់អំពីតម្រូវការសម្រាប់គោលដៅនីមួយៗមានលក្ខណៈពិសេសជាក់លាក់និងផ្អែកលើការវាយតម្លៃអំពីការលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនិងការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ។

តារាងទី១ : តម្រូវការសេវាហិរញ្ញវត្ថុតាមប្រភេទទីផ្សារគោលដៅ

ប្រភេទទីផ្សារគោលដៅ	ការកំណត់អំពីតម្រូវការ
ក្រុមមានមុខរបរផ្លូវការ	• គណនីសម្រាប់ប្រតិបត្តិការទទួលប្រាក់បៀវត្សរ៍ដែលមានតម្លៃទាបសមរម្យនិងអាចធ្វើប្រតិបត្តិការឌីជីថល(ប្រតិបត្តិការធនាគារតាមប្រព័ន្ធអ៊ិនធឺណិតនិងទូរស័ព្ទចល័ត)។ គណនីទាំងនោះជាធម្មតាមិនមានកម្រៃសេវាប្រចាំឆ្នាំ និងមានសមតុល្យអប្បបរមាស្មើសូន្យ។ គណនីទាំងនេះផ្តល់លទ្ធភាពឲ្យអតិថិជនអាចធ្វើប្រតិបត្តិការឌីជីថល ដូចជាការបញ្ចូលទឹកប្រាក់ទូរស័ព្ទ ការផ្ទេរប្រាក់ ការទូទាត់វិក្កយបត្រទឹក/ភ្លើង និងការទូទាត់រាយជាមួយពាណិជ្ជករ។ • ប្រព័ន្ធការពារប្រាក់បញ្ញើ ដើម្បីជំរុញការកៀរគរប្រាក់សន្សំ។ • ភាពងាយស្រួលនៃការប្រើប្រាស់ និងការយល់ដឹងអំពីគណនីប្រាក់សន្សំទៀងទាត់ដែលជាផែនការសន្សំរយៈពេលវែងនឹងលើកទឹកចិត្តការសន្សំប្រកបដោយវិន័យ។ • សេវាហិរញ្ញវត្ថុជាកញ្ចប់ដែលអនុញ្ញាតឲ្យអតិថិជនសន្សំ (ដោយមានការប្រាក់ខ្ពស់ជាងធម្មតាបន្តិច ឬការប្រាក់ត្រូវគិតលើសមតុល្យអប្បបរមាប្រចាំថ្ងៃ) ធ្វើប្រតិបត្តិការទូទាត់ (តាមប្រព័ន្ធអនឡាញនិងតាមទូរស័ព្ទចល័ត) និងទទួលបានឥណទាន (ដោយផ្អែកលើសមតុល្យជាមធ្យមក្នុងគណនីនិងប្រវត្តិប្រាក់ចំណូល) ។ • សេវាធានារ៉ាប់រងសុខភាពនិងអាយុជីវិត ដែលមានតម្លៃសមរម្យ។
ក្រុមមានមុខរបរក្រៅផ្លូវការ	• ភាពងាយស្រួលនៃការប្រើប្រាស់និងការយល់ដឹងអំពីសេវាសន្សំតូចៗដែលមានភាពបត់បែន ដើម្បីសម្រួលការសន្សំរបស់អ្នកមានចំណូលមិនទៀងទាត់និងតាមចំណាយនាពេលអនាគត។

	• សេវាផ្ទេរប្រាក់ដែលងាយស្រួលប្រើប្រាស់និងមានតម្លៃទាបសមរម្យ ជំរុញការសន្សំ និងផ្តល់លទ្ធភាពដល់ការខ្ចីប្រាក់ដែលផ្អែកលើការសន្សំ[៣១]។ • សេវាហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ជួយសម្រួលការពង្រឹងសមត្ថភាពជំនាញ ដើម្បីបង្កើនផលិតភាព និងជីវភាពរបស់អតិថិជន។
ក្រុមមានមុខរបរផ្ទាល់ខ្លួន	• ដើមទុនសម្រាប់វិនិយោគក្នុងអាជីវកម្ម។ • ភាពងាយស្រួលនិងអំណោយផលក្នុងការប្រើប្រាស់សេវាសន្សំ។ • ប្រព័ន្ធទូទាត់ឌីជីថលដែលមានតម្លៃទាបសមរម្យនិងងាយស្រួលប្រើប្រាស់។ • ផលិតផលធានារ៉ាប់រងដែលមានតម្លៃទាប ដើម្បីជួយកាត់បន្ថយហានិភ័យក្នុងក្រុមគ្រួសារ និងអាជីវកម្ម ជាពិសេស ផលិតផលដែលកាត់បន្ថយហានិភ័យចំពោះមេគ្រួសារ។ • សេវាហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ជួយសម្រួលការពង្រឹងសមត្ថភាពជំនាញ ដើម្បីបង្កើនផលិតភាព និងជីវភាពរបស់អតិថិជន។
ក្រុមកសិករ	• ឥណទានកសិកម្មដែលមានជម្រើសក្នុងការទូទាត់សង សមស្របទៅនឹងចំណូលតាមរដូវកាល រួមទាំងដំណាំតាមកិច្ចសន្យា។ • ការសន្សំមានភាពបត់បែននិងចំណាយទាបដែលអាចសម្រួលដល់ការចាយវាយត្រឹមត្រូវដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យលំហូរសាច់ប្រាក់មិនទៀងទាត់។ • ផលិតផលធានារ៉ាប់រងដែលមានតម្លៃទាបដើម្បីជួយកាត់បន្ថយហានិភ័យ (ពាក់ព័ន្ធនឹងគ្រោះធម្មជាតិ កសិកម្ម និងមេគ្រួសារ)។
ក្រុមអ្នកនៅក្នុងបន្ទុក	• មធ្យោបាយទូទាត់ដែលអាចទុកចិត្តបាននិងមានតម្លៃទាបសម្រាប់ទទួលប្រាក់ផ្ញើ។ • សេវាហិរញ្ញវត្ថុដែលអាចធ្វើប្រតិបត្តិការផ្ទេរប្រាក់និងសន្សំ ដើម្បីសម្រួលដល់ការចាយវាយត្រឹមត្រូវ។ • សេវាហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ជួយសម្រួលការពង្រឹងសមត្ថភាពជំនាញ ដើម្បីបង្កើនផលិតភាព។

៤៦- សកម្មភាពអាទិភាព : ការកំណត់សកម្មភាពអាទិភាពត្រូវផ្អែកទៅលើផលប៉ះពាល់ដល់ចំនួនប្រជាជនដោយពិចារណាផងដែរ ទៅលើគោលដៅកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។ សកម្មភាពអាទិភាពទាំងនេះមានទិសដៅបង្កើនការទទួលបាននិងការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីផ្តល់លទ្ធភាពដល់ប្រជាជនក្នុងការគ្រប់គ្រងជីវភាពហិរញ្ញវត្ថុឲ្យប្រសើរឡើង។ ផ្អែកតាមការវិភាគ សកម្មភាពអាទិភាពមានបង្ហាញក្នុងតារាងទី២។

តារាងទី២ : សកម្មភាពអាទិភាព[៣២]

សកម្មភាពអាទិភាព	ការរកឃើញសំខាន់ៗ
១- លើកទឹកចិត្តឲ្យមានការសន្សំនៅតាមគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ	ប្រជាជនពេញវ័យសន្សំប្រាក់ក្នុងគ្រឹះស្ថានធនាគារមានតែ៦% និងសន្សំជាសាច់ប្រាក់និងជាទ្រព្យសកម្មផ្សេងៗមាន៥៩%។ ទោះបីជាមានលទ្ធភាពទទួលបានសេវាសន្សំក៏ដោយ ក៏ការប្រើប្រាស់សេវាសន្សំមានកម្រិតទាបនៅឡើយ។
២- ជំរុញនវានុវត្តន៍សេវាឥណទានសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម	ក្រុមមានមុខរបរផ្ទាល់ខ្លួនប្រើប្រាស់សេវាឥណទានផ្លូវការមាន ២៨% ប្រើប្រាស់សេវាឥណទានក្រៅផ្លូវការមាន១០%និងមិនបានប្រើប្រាស់សេវាឥណទានមាន៦២%។
៣- ពង្រឹកសមត្ថភាពប្រព័ន្ធទូទាត់	ប្រជាជនពេញវ័យដែលប្រើប្រាស់សាច់ប្រាក់សម្រាប់ធ្វើប្រតិបត្តិការផ្សេងៗមាន៨៩%និងប្រើប្រាស់បណ្ដាញផ្លូវការផ្សេងទៀតសម្រាប់ទូទាត់មាន៣២%។
៤- ពង្រីកការផ្ដល់សេវាធានារ៉ាប់រងឲ្យបានទូលំទូលាយ	ប្រជាជនពេញវ័យមិនប្រើសេវាធានារ៉ាប់រងមាន៩៥%។
៥- ពង្រឹងសមត្ថភាពនិយ័តករវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ	យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៦-២០២៥ បានផ្ដល់អាទិភាពទៅលើការកសាងសមត្ថភាពស្ថាប័ននិងធនធានមនុស្ស នៅក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ។
៦- លើកកម្ពស់សិទ្ធិនិងបង្កើនកិច្ចការពារអតិថិជន ព្រមទាំងបង្កើនតម្លាភាពក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ	ប្រទេសកម្ពុជាមានអត្រាយល់ដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ១៨%ស្ថិតក្នុងចំណាត់ថ្នាក់ទី១៣៥ក្នុងចំណោម១៤៨ប្រទេស[៣៣]។

II. ការកំណត់គោលដៅសម្រាប់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ

៤៧- គោលដៅក្នុងការលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ : យុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្ដីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៩-២០២៥ លើកឡើងនូវគោលនយោបាយដែលចង្អុលបង្ហាញពីគោលដៅក្នុងការលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុដូចខាងក្រោម៖

បង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការដែលមានគុណភាព កាត់បន្ថយអត្រាស្ត្រីដែលមិនទាន់ទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុឲ្យបានពាក់កណ្ដាលពី២៧%មក១៣% និងពង្រីកការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការពី៥៩%ទៅ៧០% ត្រឹមឆ្នាំ២០២៥ ព្រមទាំងធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវសុខុមាលភាពគ្រួសារ និងគាំទ្រកំណើនសេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈសកម្មភាពអាទិភាព ដូចខាងក្រោម៖

១- លើកទឹកចិត្តឲ្យមានការសន្សំនៅតាមគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ
២- ជំរុញនវានុវត្តន៍សេវាឥណទាន សម្រាប់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម
៣- ពង្រីកសមត្ថភាពប្រព័ន្ធទូទាត់
៤- ពង្រីកការផ្តល់សេវាធានារ៉ាប់រងឲ្យបានទូលំទូលាយ
៥- ពង្រឹងសមត្ថភាពនិយ័តករវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ និង
៦- លើកកម្ពស់សិទ្ធិនិងបង្កើនកិច្ចការពារអតិថិជន ព្រមទាំងបង្កើនតម្លាភាពក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ។

៤៨- បុរេលក្ខខណ្ឌ : សកម្មភាពអាទិភាពទាំង៦នេះ ត្រូវបានដាក់ចេញដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលដៅដែលបានកំណត់ខាងលើ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ដើម្បីឲ្យការអនុវត្តសកម្មភាពអាទិភាពទទួលបានជោគជ័យ ចាំបាច់ត្រូវមានបុរេលក្ខខណ្ឌមួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖

- ឆន្ទៈនយោបាយនិងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងភាគីពាក់ព័ន្ធ
- ស្ថិរភាពនយោបាយនិងស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច
- ភាពប្រសើរឡើងនៃហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធអប់រំនិងកម្រិតអក្ខរកម្ម និង
- ភាពប្រសើរឡើងនៃហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុ។

ជំពូក៤

សកម្មភាពអាទិភាព

៤៩- សកម្មភាពអាទិភាពចំនួន៦ដែលបានកំណត់ក្នុងការលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ រួមមាន :

១- លើកទឹកចិត្តឲ្យមានការសន្សំនៅតាមគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ

២- ជំរុញនវានុវត្តន៍សេវាឥណទាន សម្រាប់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម

៣- ពង្រីកសមត្ថភាពប្រព័ន្ធទូទាត់

៤- ពង្រីកការផ្តល់សេវាធានារ៉ាប់រងឲ្យបានទូលំទូលាយ

៥- ពង្រឹងសមត្ថភាពនិយ័តករវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ និង

៦- លើកកម្ពស់សិទ្ធិនិងបង្កើនកិច្ចការពារអតិថិជន ព្រមទាំងបង្កើនតម្លាភាពក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ។

ការអនុវត្តសកម្មភាពអាទិភាពទាំងនេះនឹងអាចបំពេញតម្រូវការសេវាហិរញ្ញវត្ថុរបស់ប្រជាជនពេញវ័យជាច្រើន។ សកម្មភាពអាទិភាពទាំងនេះ ត្រូវបានបែងចែកជា៖

- វិស័យធនាគារ រួមមាន ធនាគារពាណិជ្ជ ធនាគារឯកទេស គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ គ្រឹះស្ថានឥណទានជនបទ ក្រុមហ៊ុនភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ អ្នកដំណើរការតតីយភាគី គ្រឹះស្ថានផ្តល់សេវាទូទាត់សងប្រាក់ប្រតិបត្តិការបង់រំលស់ និងទីផ្សារប្តូរប្រាក់និងអន្តរធនាគារ
- វិស័យមិនមែនធនាគារ រួមមាន ធានារ៉ាប់រង សោធននិវត្តន៍ ទីផ្សារមូលបត្រ និងអាជីវកម្មទទួលបញ្ចាំនិងអាជីវកម្មទទួលប្រាតិភោគដោយអនុប្បទាន
- ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រ រួមមាន អភិបាលកិច្ចនិងក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តិនិងបទប្បញ្ញត្តិក្រមប្រតិបត្តិទីផ្សារនិងកិច្ចការពារអ្នកប្រើប្រាស់ ការិយាល័យឥណទាន ការធានាឥណទាន និងកិច្ចការពារអ្នកដាក់ប្រាក់បញ្ញើ និង
- ការកសាងសមត្ថភាព។

I. វិស័យធនាគារ

ការលើកទឹកចិត្តការសន្សំនៅក្នុងវិស័យធនាគារ

៥០- ការលើកទឹកចិត្តប្រជាជនពេញវ័យឲ្យមានទម្លាប់សន្សំនិងបំប្លែងការសន្សំនេះជាទុនវិនិយោគ : ការសន្សំរបស់ប្រជាជនពេញវ័យនៅកម្ពុជាមានកម្រិតទាប ដោយសារតែកត្តាជាច្រើន ក្នុងនោះចំណូលទាបនិងមិនទៀងទាត់ជាកត្តាចម្បង(៥៨%នៃប្រជាជនពេញវ័យ)ដែលធ្វើឲ្យលទ្ធភាពសន្សំនៅមានកម្រិត។ ការណ៍នេះជារបាំងក្នុងការបង្កើតមូលធននៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចនិងការកៀរគរមូលនិធិតាមរយៈវិស័យធនាគារ។ ម៉្យាងវិញទៀត ប្រជាជនភាគច្រើនសន្សំនៅផ្ទះឬសន្សំក្រៅផ្លូវការ ដែលបង្ហាញថា ប្រជាជនមានតម្រូវការសន្សំខ្ពស់ តែប្រភេទសេវាសន្សំផ្សេងៗមិនទាន់អាចបំពេញតាមតម្រូវការនេះ។ ក្រុមអ្នកសន្សំនិង

សហគមន៍ សង្គហសមាគមបានផ្តល់សេវាសន្សំដែលមានចំណាយទាបឬដោយមិនមានរបាំងចំពោះការប្រើប្រាស់ ហេតុដូច្នេះ ការកៀរគរប្រាក់សន្សំទទួលបានជោគជ័យ ក្នុងទម្រង់ជាការសន្សំទៀងទាត់និងកាតព្វកិច្ច។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ប្រជាជនសន្សំប្រាក់នៅផ្ទះគឺដោយសារមានសន្ទនីយភាពខ្ពស់ និងងាយស្រួលដោះស្រាយស្ថានភាពបន្ទាន់។ ករណីទាំងនេះបង្ហាញថា ប្រជាជនមានលទ្ធភាពសន្សំក្នុងទំហំទឹកប្រាក់តូចៗ ហើយការកៀរគរប្រាក់សន្សំអាចធ្វើទៅបាន។

ការប្រើប្រាស់ឥណទានមានកម្រិតខ្ពស់សម្រាប់ចំណាយជីវភាពទូទៅ(១៥%)និងដោះស្រាយស្ថានភាពបន្ទាន់(៧%)។ ការណ៍នេះបង្ហាញថាប្រជាជនទទួលបានមូលនិធិតាមរយៈសេវាឥណទាន ហើយប្រើប្រាស់ប្រាក់ចំណូលដែលមានកម្រិត សម្រាប់ទូទាត់សងឥណទានជាជាងសន្សំ។ ការលើកទឹកចិត្តឲ្យប្រជាជនពេញវ័យសន្សំប្រាក់ពិតជាមានសារៈសំខាន់ ដើម្បីបំពេញតម្រូវការចាំបាច់និងស្ថានភាពបន្ទាន់ និងជួយដល់ការកៀរគរប្រាក់សន្សំ ហើយការបង្កើនការបណ្តុះបណ្តាលវប្បធម៌សន្សំជាជាងការខ្ចីឥណទាននឹងធ្វើឲ្យការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុកាន់តែមានភាពប្រសើរឡើង។

ស្ត្រី(៤៦%)មានការសន្សំច្រើនជាងបុរស(៣៩%)ដែលមានគម្លាត៧%។ យន្តការសន្សំដែលពេញនិយមជាងគេ គឺការសន្សំតាមរយៈអ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុក្រៅផ្លូវការ សម្រាប់ស្ត្រី(៣៧%)និងបុរស(២៨%)ដែលស្ត្រីខ្ពស់ជាងបុរស៩%[៣៤]។ ទោះយ៉ាងណា ការស្រាវជ្រាវរបស់មូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍មូលធនអង្គការសហប្រជាជាតិលើមជ្ឈមណ្ឌលទិន្នន័យធំ អំពីការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុរបស់អតិថិជន(ដោយផ្អែកលើទិន្នន័យទទួលបានពីអ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុចំនួន៤ក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដែលគ្របដណ្តប់ប្រមាណ២០%នៃទីផ្សារឥណទាននិងសន្សំ) បានបង្ហាញថា ទំហំប្រាក់សន្សំជាមធ្យមរបស់ស្ត្រីមានកម្រិតទាបជាងខ្លាំងបើធៀបនឹងបុរស ហើយគណនីទាំងនោះស្ទើរតែគ្មានសកម្មភាព។ ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពក្នុងការប្រមូលនិងប្រើប្រាស់មជ្ឈមណ្ឌលទិន្នន័យធំដែលបែងចែកអតិថិជនតាមយេនឌ័រជាតម្រូវការចាំបាច់ ដើម្បីបង្កើតអាជីវកម្មសម្រាប់ស្ត្រី ហើយផ្តល់ព័ត៌មានអំពីទីផ្សារ និងយុទ្ធសាស្ត្របែងចែកអតិថិជន។

៥១- វប្បធម៌សន្សំជាទ្រព្យសកម្មបង្កើតចំណូលដល់អតិថិជន ប៉ុន្តែបាត់បង់ឱកាសក្នុងការប្រើប្រាស់មូលធនសម្រាប់អន្តរការីយកម្ម : វប្បធម៌សន្សំជាសាច់ប្រាក់និងជាទ្រព្យសកម្មនៅប្រទេសកម្ពុជាមានតាំងពីយូរណាស់មកហើយ។ ចំណូលពីការសន្សំជាសាច់ប្រាក់មានកម្រិត ខណៈដែលការសន្សំជាទ្រព្យសកម្មផ្តល់ចំណូលតាមតម្លៃទីផ្សារ។ ការសន្សំជាសាច់ប្រាក់មានភាពងាយស្រួល មិនមានចំណាយប្រតិបត្តិការ និងមានសន្ទនីយភាពខ្ពស់ ខណៈបច្ច័យនៃការសន្សំជាទ្រព្យសកម្មរូបវន្ត ធ្វើឲ្យបាត់បង់ឱកាសក្នុងការប្រើប្រាស់ដើមទុនសម្រាប់អន្តរការីយកម្ម។ ដូច្នេះ កត្តាសំខាន់គឺត្រូវរកមធ្យោបាយដែលធ្វើឲ្យអតិថិជនប្តូរមកប្រើប្រាស់សេវាសន្សំជាមួយគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ដែលផ្តល់ចំណូលប្រកួតប្រជែង។ សេវាសន្សំទាំងនោះ រួមមានសេវាដែលបង្កើតចំណូលពីទ្រព្យសកម្មរូបវន្ត ដូចជា ការជួញដូរទ្រព្យសកម្មទាំងនោះក្នុងទីផ្សារខ្ចីឌីជី។ ជាងនេះទៅទៀត ការធ្វើឲ្យសេវាសន្សំមានតម្លៃសមរម្យនិងងាយទទួលបាន ជាកម្លាំងចលករដ៏សំខាន់ក្នុងការជំរុញកំណើនប្រើប្រាស់និងទទួលយកសេវាសន្សំ។

៥២- កាលានុវត្តភាពសម្រាប់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុក្នុងការប្រើប្រាស់កត្តាជំនឿទុកចិត្ត ដើម្បីពង្រីកទីផ្សារ : ជំនឿទុកចិត្តរបស់ប្រជាជនពេញវ័យក្នុងប្រទេសកម្ពុជាទៅលើគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុមានកម្រិតខ្ពស់ ប៉ុន្តែមិនទាន់មានលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ជំនឿទុកចិត្តនេះ ដើម្បីបង្កើនមូលដ្ឋានអតិថិជននៅឡើយ ខណៈដែលជំនឿទុកចិត្តលើអ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុក្រៅផ្លូវការមានកម្រិតទាប។ ប៉ុន្តែ ការប្រើប្រាស់សេវាសន្សំឆ្លុះបញ្ចាំងរូបភាពផ្ទុយគ្នាទៅវិញ។ ជាក់ស្តែង ក្រុមអ្នកសន្សំជាមួយអ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុក្រៅផ្លូវការមានចំនួនសមាជិកច្រើនលើសលប់ ដោយសារអត្ថប្រយោជន៍ដែលទទួលបាន។ ដូច្នេះ កាលានុវត្តភាពសម្រាប់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុក្នុងការទាញយកផលប្រយោជន៍ពីជំនឿទុកចិត្តនេះ គឺការដោះស្រាយបញ្ហាផ្សេងៗដែលរារាំងអតិថិជនមិនឲ្យទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុរបស់គ្រឹះស្ថាន។ ការសន្សំនៅក្នុងគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានចាត់ទុកថាមានចំណាយខ្ពស់ ដោយសារមានកម្រៃសេវាប្រចាំឆ្នាំ ថ្លៃថែទាំគណនីនិងតម្រូវឲ្យមានសមតុល្យអប្បបរមា ព្រមទាំងមានចំណូលការប្រាក់ទាប។ ការបង្កើតសេវាសន្សំជាកញ្ចប់ដែលមានទឹកប្រាក់តូចៗ ការប្រាក់ខ្ពស់ និងអត្ថប្រយោជន៍ប្រសើរជាងមុនដល់អ្នកដាក់ប្រាក់បញ្ញើ នឹងផ្តល់កាលានុវត្តភាពក្នុងការកេណ្ឌប្រមូលប្រាក់សន្សំ។

៥៣- យុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើ ដើម្បីលើកទឹកចិត្តការសន្សំ :

- ជំរុញនិងគាំទ្រការបង្កើតសេវាសន្សំដែលភ្ជាប់នឹងការផ្ទេរប្រាក់(ជាពិសេស ការផ្ទេរប្រាក់ឆ្លងដែន)
- លើកទឹកចិត្តអតិថិជនក្នុងការបង្កើនការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុឲ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅ(សេវាសន្សំ សេវាឥណទាន សេវាទូទាត់ និងសេវាធានារ៉ាប់រង) និង
- ធ្វើយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយប្រព័ន្ធការពារប្រាក់បញ្ញើសម្រាប់ប្រជាជនមានប្រាក់ចំណូលទាប និងរស់នៅជនបទ។

ការជំរុញឲ្យមានសេវាឥណទានប្រកបដោយនវានុវត្តន៍សម្រាប់អតិថិជននិងសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម

៥៤- កាលានុវត្តភាពក្នុងការពង្រីកឥណទានផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារ : គ្រឹះស្ថានធនាគារជាអ្នកផ្តល់ឥណទានធំបំផុត ទាំងទឹកប្រាក់ និងចំនួនអតិថិជនតូចៗ។ អតិថិជនគោលដៅរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារទាំងនោះ ភាគច្រើនជាក្រុមហ៊ុន និងជារូបវន្តបុគ្គលដែលមានមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធច្រើន។ គ្រឹះស្ថានធនាគារមិនបានបង្កើតសេវាហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់បម្រើដល់ទីផ្សារលក់រាយក្នុងបរិមាណច្រើនទេ ដូច្នេះគ្រឹះស្ថានធនាគារនឹងមិនងាកមករកទីផ្សារនេះឡើយ។ ទោះយ៉ាងណា គ្រឹះស្ថានធនាគារអាចជំរុញការផ្តល់ឥណទានដោយផ្អែកលើលំហូរសាច់ប្រាក់ដល់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម ជាពិសេស សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យមដែលមានសក្តានុពល ប៉ុន្តែខ្វះហិរញ្ញប្បទាន។ គ្រឹះស្ថានធនាគារអាចបង្កើតសេវាហិរញ្ញវត្ថុនានាដោយប្រើប្រាស់ប្រាតិភោគជាចលនវត្ថុនិងគណនីត្រូវទទួល។ ការបង្កើតឲ្យមានធនាគារសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម ដោយរាជរដ្ឋាភិបាល នឹងចូលរួមដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមផ្នែកឥណទានរបស់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម។

៥៥- សេវាឥណទានសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម : គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមិនមានបែបបទស្មុគស្មាញសម្រាប់ស្នើសុំឥណទាន អនុម័តឥណទាន និងទាមទារទ្រព្យធានាដែលមានគុណភាពខ្ពស់។ ទោះជាទីផ្សារមានលក្ខណៈចង្អៀតក៏ដោយ គ្រឹះស្ថាននៅតែអាចមានមធ្យោបាយក្នុងការពង្រីកឥណទានដែលមិនតម្រូវឲ្យមានទ្រព្យធានាជាអចលនវត្ថុ ចំពោះសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម និងហិរញ្ញប្បទានខ្សែចង្វាក់តម្លៃជាដើម។ ដោយសារបណ្ដាញប្រតិបត្តិការច្រើននិងភាពងាយស្រួលក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងអតិថិជន គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុជាស្ថាប័នមួយប្រសើរបំផុតសម្រាប់បំពេញតម្រូវការហិរញ្ញប្បទានរបស់អតិថិជនជាសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម។ ការបង្កើតឲ្យមានគម្រោងធានាឥណទាននឹងជួយឲ្យសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម អាចមានលទ្ធភាពទទួលបានហិរញ្ញប្បទានពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ កាន់តែប្រសើរជាងមុន។

៥៦- ការពង្រឹងទីផ្សារភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ : ទោះបីជាប្រតិបត្តិការភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុទើបបានបង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ២០១២ វិស័យនេះបានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការផ្ដល់ហិរញ្ញប្បទានដល់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម លើឧបករណ៍កសិកម្មនិងគ្រឿងចក្រធុនតូចជាដើម។ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុបានចេញបទប្បញ្ញត្តិកំណត់យន្តការពន្ធដារសម្រាប់ប្រតិបត្តិការភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីចៀសវាងការគិតពន្ធបន្ថែមត្រួតគ្នាលើកិច្ចសន្យាភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមនៅក្នុងការអនុវត្តភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ ក្រសួងយុត្តិធម៌បានចេញលិខិតណែនាំដល់តុលាការឲ្យចូលរួមសហការពន្លឿននីតិវិធី និងចេញដីកាសម្រេចរក្សាការពារការរឹបអូសទ្រព្យសម្បត្តិដោយម្ចាស់បំណុល នៅក្នុងប្រតិបត្តិការភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ។

៥៧- យុទ្ធសាស្ត្រពង្រឹងមុខងារឥណទាន :

- បង្កើតសេវាហិរញ្ញវត្ថុនិងជំរុញការផ្ដល់ហិរញ្ញប្បទានដោយប្រើប្រាស់សន្និធិ គណនីត្រូវទទួលហ្វាកទើរីង និងហិរញ្ញប្បទានខ្សែចង្វាក់តម្លៃ សម្រាប់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម
- ពិនិត្យលើទីផ្សារនិងចំណែកឥណទានដែលអាចទទួលបានការធានា ពីគម្រោងធានាឥណទាន (កសិកម្ម ថាមពលកកើតឡើងវិញ និងសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យមដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ស្ត្រីជាដើម)
- យកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសលើការបង្កើតសេវាហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ស្ត្រី(ឥណទានសម្រាប់ស្ត្រីវ័យក្មេង និងស្ត្រីដែលមានការងារធ្វើ និងការសន្សំសម្រាប់ស្ត្រីវ័យចំណាស់)
- ជំរុញការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធផ្ដល់ហិរញ្ញប្បទានដោយផ្អែកលើទំនិញក្នុងឃ្លាំង ជាមួយក្រុមហ៊ុនគ្រប់គ្រងប្រាតិភោគតតីយភាគី សម្រាប់ថ្នាក់តំបន់ និងជាមួយប្រតិបត្តិករខ្សែចង្វាក់តម្លៃដែលមានទំនាក់ទំនងជាមួយគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់ថ្នាក់មូលដ្ឋាន និង
- ស្វែងមតិអំពីតម្រូវការសេវាហិរញ្ញវត្ថុ តាមវិស័យនិងតាមផលិតផលមួយចំនួន(កសិកម្ម ថាមពលកកើតឡើងវិញ។ល។)ដែលអាចពង្រីកប្រតិបត្តិការភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ។

II. វិស័យមិនមែនធនាគារ

ពង្រីកការផ្ដល់សេវាធានារ៉ាប់រងឲ្យបានទូលំទូលាយ

៥៨- ទិដ្ឋភាពទូទៅនៃសេវាធានារ៉ាប់រង : គិតត្រឹមចុងឆ្នាំ២០១៨ ទីផ្សារធានារ៉ាប់រងនៅកម្ពុជា មានក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងសរុបចំនួន៣២ ក្នុងនោះមានក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងទូទៅចំនួន១៣ ក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងអាយុជីវិតចំនួន១០ ក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងបន្តចំនួន១ និងក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូចចំនួន៨ ដែលទទួលបានអាជ្ញាបណ្ណសម្រាប់ផ្ដល់សេវាធានារ៉ាប់រង ព្រមទាំងជើងសាធានារ៉ាប់រងចំនួន១៦ និងភ្នាក់ងារធានារ៉ាប់រងចំនួន២២ ដើម្បីចែកចាយផលិតផលដល់អតិថិជន និងក្រុមហ៊ុនវាយតម្លៃហានិភ័យធានារ៉ាប់រងចំនួន៣។ បុព្វលាភធានារ៉ាប់រងដុលដែលទទួលបានពីផលិតផលធានារ៉ាប់រងទាំងអស់បានកើនឡើងពី២៥លានដុល្លារអាមេរិកក្នុងឆ្នាំ២០១០ទៅដល់ជាង១៩៥លានដុល្លារអាមេរិកនៅចុងឆ្នាំ២០១៨។ សម្រាប់រយៈពេល១២ខែ គិតត្រឹមខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៨ បុព្វលាភធានារ៉ាប់រងដុលទូទៅមានចំនួន៨៦លានដុល្លារអាមេរិកកើនឡើងប្រមាណ១៤% បុព្វលាភធានារ៉ាប់រងដុលអាយុជីវិតមានចំនួន១០០លានដុល្លារអាមេរិក កើនឡើងប្រមាណ៤៩% និងបុព្វលាភធានារ៉ាប់រងដុលខ្នាតតូចមានចំនួន៩លានដុល្លារអាមេរិក បានថយចុះ៧% បើប្រៀបធៀបនឹងរយៈពេលដូចគ្នា ក្នុងឆ្នាំ២០១៧។ ក្នុងរយៈពេល៥ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ(ឆ្នាំ២០១៤-២០១៨) អត្រាកំណើនជាមធ្យមសម្រាប់បុព្វលាភធានារ៉ាប់រងដុលគឺមានចំនួន៣៥%។ រីឯ អត្រានៃចំណូលពីសេវាធានារ៉ាប់រងធៀបនឹងផ.ស.ស. កើនឡើងពី០,២១%នៅក្នុងឆ្នាំ២០១០ទៅចំនួន០,៨៣%នៅឆ្នាំ២០១៨ និងមានដង់ស៊ីតេធានារ៉ាប់រងកើនឡើងប្រមាណពី១,៧៣ដុល្លារអាមេរិកក្នុងប្រជាជនម្នាក់នៅឆ្នាំ២០១០ ទៅ ១២,០៤ ដុល្លារអាមេរិកក្នុងប្រជាជនម្នាក់ក្នុងឆ្នាំ២០១៨។

៥៩- ការជំរុញការធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូចដល់ប្រជាជនក្រីក្រនៅតំបន់ជនបទ : ការធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូចជាប្រភេទធានារ៉ាប់រងសម្រាប់ប្រជាជនពេញវ័យមានប្រាក់ចំណូលទាប ដែលភាគច្រើនមិនទាន់ទទួលបានការធានារ៉ាប់រងនៅឡើយ។ បច្ចុប្បន្ន កម្ពុជាមានក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូចចំនួន៨កំពុងផ្ដល់សេវាធានារ៉ាប់រងសុខភាព ធានារ៉ាប់រងជីវិតមានកាលកំណត់ និងធានារ៉ាប់រងលើការទូទាត់ឥណទាន ដែលអតិថិជនអាចជ្រើសរើសសំណងធានារ៉ាប់រងជាសាច់ប្រាក់ឬមិនមែនជាសាច់ប្រាក់ សម្រាប់ធានារ៉ាប់រងសុខភាពខ្នាតតូច។ករណីនេះជាមូលដ្ឋានគ្រឹះដ៏ល្អមួយដើម្បីបង្កើតឲ្យមានការផ្ដល់សេវាធានារ៉ាប់រងជីវិតបន្ថែមទៀត និងការស្វែងរកសក្ដានុពលសម្រាប់សេវាធានារ៉ាប់រងទូទៅ។ ការធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូចត្រូវបានកំណត់និយមន័យក្នុងច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិស្ដីពីការធានារ៉ាប់រង។ បទប្បញ្ញត្តិស្ដីពីការធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូចកំពុងត្រូវបានរៀបចំដើម្បីធានាឲ្យមានបទប្បញ្ញត្តិសំខាន់ៗសម្រាប់គ្រប់គ្រងវិស័យធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូច ដែលអាចជំរុញដល់កំណើននៃវិស័យនេះ។ ដើម្បីបង្កើតបរិយាកាសអំណោយផលក្នុងការពង្រីកវិស័យធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និងក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ត្រូវដាក់ចេញបទប្បញ្ញត្តិរួម សម្រាប់លើកកម្ពស់បណ្ដាញចែកចាយផលិតផលធានារ៉ាប់រង និងត្រួតពិនិត្យប្រតិបត្តិករដែលស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់និយ័តករនីមួយៗ។

៦០- កាលានុវត្តភាពរបស់ក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងក្នុងការពង្រីកសេវាតាមរយៈផលិតផលធានារ៉ាប់រងដែលមានតម្លៃសមរម្យ : ទីផ្សារធានារ៉ាប់រងស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលដំបូងនៅឡើយ ដែលក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងភាគច្រើនផ្តល់សេវាធានារ៉ាប់រងអាយុជីវិត និងសេវាធានារ៉ាប់រងទូទៅខ្នាតតូច។ ក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងមានកាលានុវត្តភាពខ្ពស់ក្នុងការបន្ថែមសេវានិងផលិតផលធានារ៉ាប់រងដែលមានតម្លៃសមរម្យ ទៅក្នុងកញ្ចប់ផលិតផលដែលកំពុងមានតម្រូវការ ដោយសារប្រជាជនពេញវ័យនៅកម្ពុជាភាគច្រើនប្រើប្រាស់ប្រាក់សន្សំ និងឥណទានដើម្បីគ្រប់គ្រងហានិភ័យ និងដោះស្រាយស្ថានភាពធ្ងន់ធ្ងរបន្ទាន់ ដូចនេះសេវាធានារ៉ាប់រងនឹងជួយពង្រឹងស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់ប្រជាជន។ ដោយសារការប្រើប្រាស់សេវាធានារ៉ាប់រងនៅកម្ពុជាមានបរិមាណតិចតួចត្រឹមតែ០,៧៤% ដូច្នេះទីផ្សារធានារ៉ាប់រងនៅមានសក្តានុពលខ្លាំង។ ទោះយ៉ាងណា ឆន្ទៈរបស់ក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងគឺជាធាតុដ៏សំខាន់ក្នុងការជំរុញ និងចូលរួមចំណែកយ៉ាងសកម្មដល់ការអភិវឌ្ឍទីផ្សារធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូចនេះ តាមរយៈការលើកទឹកចិត្តដែលគាំទ្រដោយបទប្បញ្ញត្តិ។ ផលិតផលធានារ៉ាប់រងអាចត្រូវបានលក់តាមរយៈគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងរូបភាពជាភ្នាក់ងារណែនាំអតិថិជនធានារ៉ាប់រងដែលបានផ្តល់ផលិតផលធានារ៉ាប់រងទូទៅ របស់ក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងទូទៅ ឬក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូច។

៦១- ការសិក្សាលើបណ្តាញចែកចាយដែលមានតម្លៃសមរម្យ : បញ្ហាប្រឈមចម្បងក្នុងការពង្រីកនិងការប្រើប្រាស់សេវាធានារ៉ាប់រង គឺការខ្វះខាតបណ្តាញចែកចាយទូលំទូលាយ និងមានតម្លៃសមរម្យ ដែលមានសារៈសំខាន់ ក្នុងការធ្វើឲ្យបុព្វលាភធានារ៉ាប់រងមានតម្លៃសមរម្យ។ បណ្តាញចែកចាយទំនើបជាតម្រូវការចាំបាច់ក្នុងការផ្តល់សេវាធានារ៉ាប់រងទៅដល់អតិថិជននៅតាមតំបន់ដាច់ស្រយាល។ ការប្រើប្រាស់បណ្តាញដែលមានស្រាប់របស់គ្រឹះស្ថានធនាគារ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀតឲ្យកាន់តែទូលំទូលាយនឹងជួយជំរុញការប្រើប្រាស់សេវាធានារ៉ាប់រងនៅកម្ពុជា។ ក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូចមួយចំនួនបានប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងការសម្រួលដល់ការប្រមូលបុព្វលាភ និងពន្លឿនការទូទាត់សំណងធានារ៉ាប់រង។ ករណីនេះបានបង្ហាញអំពីកាលានុវត្តភាពក្នុងការអភិវឌ្ឍនិងការពង្រីកផលិតផលធានារ៉ាប់រងឲ្យមានតម្លៃសមរម្យ(ផលិតផលដែលមានគុណប្រយោជន៍ខ្ពស់ប៉ុន្តែតម្លៃសមរម្យ) និងវិធីសាស្ត្រចែកចាយដើម្បីបង្កើនវិសាលភាព និងពង្រីកការផ្តល់ផលិតផលធានារ៉ាប់រងដល់ប្រជាជនមួយចំនួនធំដែលមិនទាន់បានប្រើប្រាស់។

៦២- យុទ្ធសាស្ត្រពង្រឹងមុខងារទីផ្សារធានារ៉ាប់រង :

- គាំទ្រដល់ការធ្វើពិពិធកម្មផលិតផលធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូចនិងមានបុព្វលាភសមរម្យ រួមមានការធានារ៉ាប់រងសុខភាព និងការសម្រាកព្យាបាលនៅមន្ទីរពេទ្យ
- សិក្សាលើការអភិវឌ្ឍសន្ទស្សន៍ធានារ៉ាប់រងអាកាសធាតុ ដំណាំ និងសត្វ ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍផលិតផលធានារ៉ាប់រងវិស័យកសិកម្ម

- គាំទ្រដល់ការបង្កើតផលិតផលធានារ៉ាប់រងដែលមានបុព្វលាភសមរម្យ សម្រាប់ស្ត្រីដែលមានប្រាក់ចំណូលទាប និងជំរុញឲ្យមានបណ្តាញចែកចាយផលិតផលធានារ៉ាប់រងដល់អ្នកប្រើប្រាស់ និង
- ដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់នូវក្រមប្រតិបត្តិ សម្រាប់ក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រង និងក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូច។

៦៣- បង្កើនការតាមដាននិងត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តអាជីវកម្មទទួលបញ្ចាំនិងអាជីវកម្មទទួលប្រាតិភោគដោយអនុប្បទាន : គិតត្រឹមឆ្នាំ២០១៨ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុបានផ្តល់អាជ្ញាបណ្ណជូនក្រុមហ៊ុន សហគ្រាសអាជីវកម្មទទួលបញ្ចាំនិងអាជីវកម្មទទួលប្រាតិភោគដោយអនុប្បទានបានចំនួន ៥២៧ ក្រុមហ៊ុន សហគ្រាសដែលមានដើមទុនអាជីវកម្មសរុបប្រមាណ៣០លានដុល្លារអាមេរិក និងបានចូលរួមចំណែកក្នុងការផ្តល់ប្រាក់កម្ចីក្នុងប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការប្រមាណ១៥៧លានដុល្លារអាមេរិក ដោយគិតចាប់ពីឆ្នាំ២០១៤។ ក្នុងន័យនេះបង្ហាញឲ្យឃើញថា អាជីវកម្មទទួលបញ្ចាំនិងអាជីវកម្មទទួលប្រាតិភោគដោយអនុប្បទាន បានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការដោះស្រាយតម្រូវការទុនបន្ទាន់ ជូនដល់ប្រជាជនដែលមានចំណូលទាបនិងមធ្យមបានយ៉ាងច្រើន។ ដូច្នេះការរៀបចំបទប្បញ្ញត្តិនានា គឺជាការងារអាទិភាពសម្រាប់គ្រប់គ្រងនិងត្រួតពិនិត្យអាជីវកម្មទទួលបញ្ចាំ និងអាជីវកម្មទទួលប្រាតិភោគដោយអនុប្បទាន ដើម្បីធានាតម្លាភាព ជៀសវាងការកេងចំណេញផ្នែកបទប្បញ្ញត្តិ និងលុបបំបាត់អាជីវកម្មខុសច្បាប់។

៦៤- យុទ្ធសាស្ត្រពង្រឹងអាជីវកម្មទទួលបញ្ចាំនិងអាជីវកម្មទទួលប្រាតិភោគដោយអនុប្បទាន :

- រៀបចំច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិបន្ថែមសម្រាប់ពង្រីកដល់ការគ្រប់គ្រងអាជីវកម្មទទួលបញ្ចាំនិងអាជីវកម្មទទួលប្រាតិភោគដោយអនុប្បទាន និង
- បង្កើនការតាមដាននិងការត្រួតពិនិត្យអាជីវកម្មទទួលបញ្ចាំនិងអាជីវកម្មទទួលប្រាតិភោគដោយអនុប្បទាន ដើម្បីធានាប្រសិទ្ធភាពនិងសក្តិសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តប្រកបដោយចីរភាព។

តួនាទីទីផ្សារមូលបត្រក្នុងបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ

៦៥- គាំទ្រគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា (គ.ម.ក) : ដោយសារទីផ្សារមូលបត្រជាទីផ្សារថ្មីនៅកម្ពុជានិងមានទំហំតូច បើប្រៀបធៀបទៅនឹងទីផ្សារនៅក្នុងតំបន់ ទីផ្សារនេះនៅខ្វះសន្ទនីយភាពនិងភាពស៊ីជម្រៅ។ គ.ម.ក បាននិងកំពុងជំរុញនូវការកសាងសមត្ថភាពនិងបង្កើតស្តង់ដានៃការអនុវត្តអភិបាលកិច្ចសាជីវកម្មសម្រាប់ក្រុមហ៊ុន ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការចុះបញ្ជីក្រុមហ៊ុនក្នុងទីផ្សារមូលបត្រ។ គ.ម.ក កំពុងអភិវឌ្ឍផ្តល់ការលើកទឹកចិត្ត និងគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេស ដើម្បីជំរុញឲ្យមានក្រុមហ៊ុនកាន់តែច្រើនចូលរួមក្នុងទីផ្សារមូលបត្រ។ ទន្ទឹមនេះ គ.ម.ក ក៏កំពុងរៀបចំបទប្បញ្ញត្តិសម្រាប់ការចុះបញ្ជីទាំងមូលបត្ររដ្ឋនិងមូលបត្រឯកជន។ គ.ម.ក កំពុងខិតខំលើកទឹកចិត្តឲ្យមានការចូលរួមពីវិនិយោគិនស្ថាប័ន ដូចជា ក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងដែលអាចធ្វើឲ្យទីផ្សារកាន់តែមានភាពស៊ីជម្រៅ និងប្រកបដោយគុណភាព។

៦៦- ការដោះស្រាយវិវាទក្នុងវិស័យមូលបត្រ : ដើម្បីរួមចំណែកក្នុងកិច្ចការពារវិនិយោគិន នាពេលថ្មីៗនេះ គ.ម.ក បានអនុម័តប្រកាសស្តីពីការដោះស្រាយវិវាទក្នុងវិស័យមូលបត្រ ដែលផ្តល់ឲ្យវិនិយោគិនក៏ដូចជាអ្នកចូលរួម

ក្នុងទីផ្សារ នូវមធ្យោបាយដោះស្រាយបញ្ហាពាក់ព័ន្ធនឹងការវិនិយោគក្នុងទីផ្សារមូលបត្រ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ កម្មវិធីជំរុញការអនុវត្តច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិមូលបត្រ ក៏បានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការរក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់ និងភាពត្រឹមត្រូវនៅក្នុងទីផ្សារ។ ក្នុងន័យនេះ គ.ម.ក បានរៀបចំសិក្ខាសាលាជាច្រើន ពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិមូលបត្រនៅទូទាំងប្រទេស។ គ.ម.ក ក៏បានអនុម័តប្រកាសស្តីពីការស៊ើបអង្កេតក្នុងវិស័យមូលបត្រ ដើម្បីផ្តល់នូវក្របខ័ណ្ឌជាក់លាក់ និងច្បាស់លាស់សម្រាប់និយ័តករ និងអ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារឲ្យយល់ដឹងពីតួនាទីនិងកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ក្នុងករណីមានការស៊ើបអង្កេត។

៦៧- សកម្មភាពបន្តរបស់គ.ម.ក : គ.ម.ក បាននិងកំពុងអនុវត្តសកម្មភាពមួយចំនួនដើម្បីលើកកម្ពស់ទីផ្សារ ដូចជា ១)- កម្មវិធីអប់រំវិនិយោគិនដើម្បីបង្កើនចំណេះដឹងអំពីនីតិវិធីជួញដូរថ្មីៗ នៅក្នុងទីផ្សារមូលបត្រ ២)- កម្មវិធីសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនចុះបញ្ជីសក្តានុពលដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងក្នុងការទទួលបានហិរញ្ញប្បទានផ្សេងទៀតសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យមនៅកម្ពុជា និង ៣)- កម្មវិធីឧត្តមភាពដើម្បីជំរុញការរៀបចំក្រុមហ៊ុនប្រកបដោយស្តង់ដា។

III. ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រ

ការលើកទឹកចិត្តការសន្សំនៅគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ

៦៨- ភាពចាំបាច់ក្នុងការលើកកម្ពស់វប្បធម៌សន្សំប្រាក់ : លទ្ធផលនៃរបាយការណ៍វិភាគស្ថានភាពបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្នាំ២០១៧ បានបង្ហាញថាវប្បធម៌សន្សំប្រាក់ (ជាមួយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ) មានកម្រិតទាប។ ការណ៍នេះអាចធ្វើឲ្យប្រសើរឡើង តាមរយៈការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីការសន្សំប្រាក់ជំនួសឲ្យការប្រើប្រាស់ឥណទាន។ រាជរដ្ឋាភិបាលអាចដាក់ចេញគំនិតផ្តួចផ្តើមលើកទឹកចិត្តប្រជាជនឲ្យសន្សំប្រាក់តាមរយៈយុទ្ធនាការអប់រំនិងជំរុញការសន្សំជាមួយបណ្តាញសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ ដោយផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដូចជា ការការពារប្រាក់បញ្ញើ ការផ្តល់ឥណទាន ការអនុគ្រោះពន្ធ ជាដើម។

៦៩- យុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ ដើម្បីលើកកម្ពស់ការសន្សំ :

- បង្កើតផែនការរំកិលថ្នាក់ជាតិស្តីពីការសន្សំប្រាក់ដោយមានការអនុគ្រោះពន្ធដល់អតិថិជនមានចំណូលទាប
- រៀបចំបទប្បញ្ញត្តិដែលអនុញ្ញាតឲ្យភ្នាក់ងាររបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើ អាចប្រមូលប្រាក់សន្សំតូចៗ និង
- គាំទ្រការអភិវឌ្ឍនិងអនុម័តបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធនឹងវិធីសាស្ត្រថ្លៃដើមទាប ដើម្បីកៀរគរប្រាក់សន្សំនៅក្រៅបណ្តាញសាខារបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើនៅជនបទ។

៧០- ការសិក្សាពីវិធីសាស្ត្រសម្រាប់ពង្រីកការផ្តល់ឥណទានដោយគ្មានទ្រព្យធានា ដល់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម : នៅកម្ពុជា ឥណទានត្រូវបានផ្តល់ដោយមានអចលនវត្ថុជាទ្រព្យធានានិងពឹងផ្អែកលើប្រាក់ចំណូលទៀងទាត់ មានន័យថា ឥណទានត្រូវបានរឹតត្បិតចំពោះប្រជាជនដែលគ្មានទ្រព្យធានានិងចលនវត្ថុ។ ការណ៍នេះធ្វើឲ្យកើនឡើងនូវការប្រើប្រាស់សេវាឥណទានផ្តល់ដោយអ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុក្រៅផ្លូវការ ដែលមានការប្រាក់ខ្ពស់។ នេះជាកាលានុវត្តភាពក្នុងការបង្កើតសេវាឥណទានដែលមិនមានការធានានិងប្រើប្រាស់ចលនវត្ថុជាទ្រព្យធានា ដែលនឹងបង្កើនប្រភពសម្រាប់ការវិនិយោគ និងកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ព្រមទាំងកាត់បន្ថយថ្លៃដើមឥណទាន។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ការតម្កល់លិខិតជូនដំណឹងស្តីពីប្រតិបត្តិការដែលមានកិច្ចធានា តាមរយៈប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការដែលមានកិច្ចធានា បាននិងកំពុងជួយសម្រួលផ្តល់ឥណទានដែលមានទ្រព្យធានាជាចលនវត្ថុ(ដូចជា សន្និធិ គណនីត្រូវទទួល ផលដំណាំ ឧបករណ៍ផ្សេងៗ ជាដើម) ព្រមទាំងបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានឥណទាន តាមរយៈការធានាជាក្រុម និងវិធីសាស្ត្រដទៃទៀត។ ការណ៍នេះគាំទ្រដល់ការបង្កើនប្រភេទទ្រព្យធានាផ្សេងៗ ដែលនឹងពង្រីកការទទួលបានឥណទានពីគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ។

៧១- ការលើកកម្ពស់របាយការណ៍ឥណទាននិងការវាយតម្លៃហានិភ័យឥណទាន : ដោយសារសកម្មភាពឥណទានកើនឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័ស ប្រសិទ្ធភាពនៃការតាមដាន និងការត្រួតពិនិត្យទីផ្សារឥណទានមានសារៈសំខាន់ក្នុងការរក្សាស្ថិរភាពវិស័យហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា។ បទប្បញ្ញត្តិត្រួតពិនិត្យដែលមានប្រសិទ្ធភាពចាំបាច់ត្រូវពង្រឹង ដើម្បីបញ្ចៀសការខ្ចីប្រាក់ពីច្រើនគ្រឹះស្ថាន និងបំណុលលើសលប់។ ជាក់ស្តែងនៅកម្ពុជា ទិន្នន័យឆ្នាំ២០១៨ បង្ហាញថាអតិថិជនដែលមានទំនាក់ទំនងជាមួយគ្រឹះស្ថានលើសពី៣មានកម្រិតហានិភ័យ ១,១០% (សំពៀតឥណទានហួសកាលកំណត់សងរយៈពេល៣០ថ្ងៃ)។ ការិយាល័យឥណទានកម្ពុជាមានកាតព្វកិច្ចផ្តល់ទិន្នន័យឥណទានទាន់ពេលវេលា ដើម្បីជួយគ្រប់គ្រងហានិភ័យឥណទាន តាមរយៈការវាយតម្លៃហានិភ័យឥណទានឲ្យបានសមរម្យ។ កង្វះទិន្នន័យទាន់ពេលវេលា អំពីអ្នកខ្ចីប្រាក់ ឬបញ្ហាដែលកើតឡើងពីការប្រើប្រាស់អត្តសញ្ញាណបណ្ណច្រើនប្រភេទរបស់អ្នកខ្ចីប្រាក់ ធ្វើឲ្យព័ត៌មានផ្តល់ដោយការិយាល័យឥណទានកម្ពុជាមានភាពខ្វះចន្លោះ។ ដោយសារសហគមន៍ សង្គហសមាគម កំពុងក្លាយជាអ្នកផ្តល់ឥណទានដ៏សំខាន់ ការតាមដាននិងការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរាយការណ៍របស់សហគមន៍ សង្គហសមាគម ទៅការិយាល័យឥណទានកម្ពុជាជាការចាំបាច់។ ដើម្បីពង្រឹងការគ្រប់គ្រងឥណទានឲ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព ការងារអាទិភាពគឺការពង្រឹងការិយាល័យឥណទានកម្ពុជានិងកាតព្វកិច្ចរាយការណ៍ ដើម្បីវាយតម្លៃលទ្ធភាពសងរបស់អ្នកខ្ចីប្រាក់សក្តានុពល។

៧២- យុទ្ធសាស្ត្រពង្រឹងមុខងារឥណទាន :

- ពង្រឹងនិងពង្រីកដំណើរការនិងផ្សព្វផ្សាយ ការតម្កល់លិខិតជូនដំណឹងដែលមានកិច្ចធានាដល់វិស័យឯកជននិងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីលើកកម្ពស់ការផ្តល់ឥណទានដោយមានទ្រព្យធានាជាចលនវត្ថុ

- ពង្រឹងនិងពង្រីកមុខងារការិយាល័យឥណទានលើការប្រមូលព័ត៌មានលម្អិតរបស់អតិថិជន របាយការណ៍ឥណទាន និងយន្តការវាយតម្លៃហានិភ័យឥណទាន
- សិក្សាតាមគ្រា អំពីបំណុល និងបំណុលលើសលប់
- កំណត់និយមន័យឲ្យបានច្បាស់លាស់ក្នុងបទប្បញ្ញត្តិអំពី បំណុលលើសលប់ ការផ្តល់ឥណទានធូររលុង និងការផ្តល់ឥណទានដែលមានលក្ខខណ្ឌសមស្រប
- ពិនិត្យលទ្ធភាពនៃការកំណត់អាជ្ញាយុកាលនៃបំណុល និង
- ធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មប្រព័ន្ធកំណត់អត្តសញ្ញាណបណ្ណជាតិដើម្បីបញ្ចូលការចុះឈ្មោះជាមជ្ឈការ និងស្វែងរកជម្រើសផ្សេងទៀតសម្រាប់អត្តសញ្ញាណបណ្ណមួយច្បាស់លាស់ ដូចជា អត្តសញ្ញាណបណ្ណសញ្ជាតិខ្មែរឌីជីថលបាយអូមេទ្រិក ជាដើម។

ការពង្រីកសមត្ថភាពប្រព័ន្ធទូទាត់ឌីជីថល

៧៣- ផែនការសម្រាប់ផ្លាស់ប្តូរទៅប្រតិបត្តិការឌីជីថល : បណ្តាញទូទាត់ឌីជីថល មានភាពឆាប់រហ័ស សុវត្ថិភាព និងចំណាយតិចក្នុងប្រតិបត្តិការទូទាត់ ជាពិសេស កន្លែងឆ្ងាយៗ។ សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាដែលពឹងផ្អែកខ្លាំងលើការប្រើប្រាស់សាច់ប្រាក់ នឹងទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍កាន់តែច្រើនពីការផ្លាស់ប្តូរទៅប្រើប្រាស់ប្រតិបត្តិការឌីជីថល។ កត្តាជំរុញដ៏សំខាន់ក្នុងការប្រើប្រាស់បណ្តាញឌីជីថល គឺចាប់ផ្តើមពីការប្រើប្រាស់គណនីប្រាក់បញ្ញើ គណនីប្រតិបត្តិការជាមួយគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើ និងគណនីទូទាត់តាមរយៈគ្រឹះស្ថានផ្តល់សេវាទូទាត់សងប្រាក់។ គណនីទាំងនេះជាកន្លែងប្រមូលផ្តុំធនធានសម្រាប់ធ្វើប្រតិបត្តិការឌីជីថល និងទទួលប្រាក់ចំណូល។ មធ្យោបាយដើម្បីធានាការប្រើប្រាស់គណនីទាំងនេះ គឺការជំរុញឲ្យការទូទាត់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងនិយោជក(ការទូទាត់របបសន្តិសុខសង្គម ការទូទាត់តាមលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យា និងការទូទាត់ប្រាក់បៀវត្សរ៍) ធ្វើឡើងជាឌីជីថលភ្ជាប់ជាមួយគណនីទាំងនេះ។ ការធានាឲ្យមានប្រតិបត្តិការឌីជីថលនិងទីតាំងសម្រាប់ដកប្រាក់គ្រប់គ្រាន់ មានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការជួយឲ្យនិយោជិតអាចទទួលបានសាច់ប្រាក់ដោយងាយស្រួល។ លើសពីនេះទៀត ដើម្បីគាំទ្រដល់ប្រតិបត្តិការឌីជីថល ចាំបាច់ត្រូវមានទីតាំងសម្រាប់ដកប្រាក់ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសម្រាប់ចរាចរសាច់ប្រាក់ ដើម្បីឲ្យអតិថិជនមានជម្រើសធ្វើប្រតិបត្តិការជាសាច់ប្រាក់ រហូតទាល់តែការទូទាត់តាមប្រព័ន្ធឌីជីថលមានលក្ខណៈទូលំទូលាយអាចជំនួសការប្រើប្រាស់សាច់ប្រាក់។ ទីតាំងសម្រាប់ដកប្រាក់និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសម្រាប់ចរាចរសាច់ប្រាក់ គឺជាស្ពានដ៏ចាំបាច់រវាងសេដ្ឋកិច្ចរូបវន្តនិងប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុឌីជីថល និងជាជំហានដ៏សំខាន់មួយឆ្ពោះទៅរកការបង្កើន ការទទួលយក និងការប្រើប្រាស់បណ្តាញឌីជីថលក្នុងរយៈពេលវែង។ មូលប្បទានបត្រជាឧបករណ៍ទូទាត់ដែលភ្ជាប់ប្រតិបត្តិការឌីជីថលនិងសាច់ប្រាក់។ ការប្រើប្រាស់មូលប្បទានបត្រ មិនគួរត្រូវបានលើកទឹកចិត្តទេ ដោយសារមុខងាររបស់មូលប្បទានបត្រត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងការផ្ទេរមូលនិធិជាអេឡិចត្រូនិក ហើយការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍នេះមានហានិភ័យ និងចំណាយច្រើនចំពោះគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ខណៈដែលការធ្វើប្រតិបត្តិការជាឌីជីថលមានភាពប្រសើរជាង។

បច្ចុប្បន្ន ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា បានខិតខំប្រឹងប្រែងលើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ការទូទាត់ជាអេឡិចត្រូនិក ដោយបានអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និងដាក់ចេញនូវបទប្បញ្ញត្តិនានា។ ទោះយ៉ាងណា ចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានទទួលស្គាល់ថា មានកម្រិតនៅឡើយ ដូច្នេះការផ្តួចផ្តើមផ្សព្វផ្សាយការយល់ដឹងជាសាធារណៈអំពីឧបករណ៍ និងបណ្តាញទូទាត់ឌីជីថល គប្បីត្រូវបានយកចិត្តទុកដាក់ ជាពិសេសចំពោះប្រជាជននៅជនបទ មន្ត្រីរាជការ និងនិវត្តជន។

៧៤- ការជំរុញអភិវឌ្ឍបណ្តាញផ្ទេរប្រាក់ ៖ ប្រជាជនភាគច្រើនផ្ទេរប្រាក់និងទទួលប្រាក់ទាំងក្នុងស្រុកនិងអន្តរជាតិ។ សេវាផ្ទេរប្រាក់ គឺជាសេវាហិរញ្ញវត្ថុដែលត្រូវបានប្រើច្រើនជាងគេ ដោយប្រជាជនពេញវ័យ៥៤% ជាអ្នកផ្ញើឬទទួលប្រាក់។ ចំពោះការផ្ទេរប្រាក់ក្នុងស្រុក ការទូទាត់ចល័ត គឺជាបណ្តាញមួយដែលពេញនិយមសម្រាប់ទាំងការទទួលនិងផ្ញើប្រាក់[៣៥]។ ការជួយដល់អ្នកប្រើប្រាស់សេវាទូទាត់រំលងបញ្ជរ គឺជាកត្តាជំរុញឲ្យមានការប្រើប្រាស់ការទូទាត់ចល័តកាន់តែច្រើន។ គ្រឹះស្ថានផ្តល់សេវាទូទាត់សងប្រាក់ គឺជាតួអង្គសំខាន់ក្នុងការគាំទ្រដល់ការពង្រីកការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុ តាមរយៈការពង្រីកបណ្តាញភ្នាក់ងារនិងប្រតិបត្តិការនៅជនបទនិងទីប្រជុំជន និងការផ្តល់សេវាទូទាត់ចល័តដែលមានតម្លៃទាប។ ការតម្រូវឯកសារងាយៗសម្រាប់ផ្ទេរប្រាក់ចល័ត គឺជាធាតុសំខាន់មួយក្នុងការប្តូរពីការផ្ទេរប្រាក់ក្រៅផ្លូវការ ទៅក្នុងបណ្តាញផ្លូវការ ដោយសារមានពលករធ្វើការនៅក្រៅប្រទេស។ លើសពីនេះ ការផ្ទេរប្រាក់ក៏អាចធ្វើទៅបានតាមរយៈម៉ាស៊ីន ATM ភ្នាក់ងារផ្ទេរប្រាក់ចល័ត និងតាមម៉ាស៊ីន Kiosks។ ចំពោះការផ្ទេរប្រាក់ជាអន្តរជាតិ អ្នកទទួលប្រាក់នៅកម្ពុជាភាគច្រើនបានទទួលប្រាក់ពីបណ្តាញផ្លូវការ ជាពិសេស ពីប្រតិបត្តិករផ្ទេរប្រាក់ដូចជា Western Union, MoneyGram និង IME។ ដោយឡែក ប្រជាជនកម្ពុជាដែលទទួលបានការផ្ទេរប្រាក់ក្នុងស្រុកមានអត្រាខ្ពស់។ ដូចនេះ កត្តាសំខាន់គឺការរៀបចំឲ្យមានបរិស្ថានអំណោយផលសម្រាប់គ្រឹះស្ថានផ្តល់សេវាទូទាត់សងប្រាក់ក្នុងការផ្តល់សេវាផ្ទេរប្រាក់ឆ្លងដែន។ ដោយយល់ឃើញពីសារៈសំខាន់ទាំងនេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានដាក់ឲ្យអនុវត្តប្រកាសស្តីពីការគ្រប់គ្រងគ្រឹះស្ថានផ្តល់សេវាទូទាត់សងប្រាក់ ដែលអាចឲ្យគ្រឹះស្ថានផ្តល់សេវាទូទាត់សងប្រាក់ បើកបណ្តាញដើម្បីសម្រួលការទូទាត់ពាណិជ្ជកម្ម និងការផ្ទេរប្រាក់ឆ្លងដែន។ លើសពីនេះ ការធ្វើប្រតិបត្តិការផ្ទេរប្រាក់តាមបណ្តាញផ្លូវការ នឹងផ្តល់កាលានុវត្តភាពសម្រាប់ការផ្តល់សេវាសន្សំនិងឥណទានដល់អ្នកផ្ញើនិងអ្នកទទួលប្រាក់។

៧៥- ការលើកទឹកចិត្តដល់ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទូទាត់ ៖ ប្រព័ន្ធទូទាត់គឺជាឆ្អឹងខ្នងនៃសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ។ ដូច្នេះ ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធទូទាត់មានឥទ្ធិពលដោយផ្ទាល់ទៅលើលទ្ធភាពផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុឲ្យកាន់តែច្រើននិងប្រសើរឡើង។ នៅក្នុងបរិបទនេះ ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទូទាត់ ដើម្បីគាំទ្រដល់ការជាត់ទាត់ និងទូទាត់អន្តរធនាគារពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់។ ប្រព័ន្ធសម្រាប់ការទូទាត់រាយរួមមាន៖

ក- ប្រព័ន្ធជាត់ទាត់ជាតិ ត្រូវបានដាក់ឲ្យដំណើរការនៅខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១២ ដើម្បីសម្រួលការជាត់ទាត់មជ្ឈការសម្រាប់មូលប្បទានបត្រនិងបញ្ជាទូទាត់ជាអេឡិចត្រូនិក

ខ- ប្រព័ន្ធសេវាទូទាត់រហ័ស ត្រូវបានដាក់ឲ្យដំណើរការនៅខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៦ ដើម្បីផ្ទេរមូលនិធិភ្លាមៗ ជារូបិយវត្ថុជាតិរវាងគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើ ដែលមានបណ្តាញសេវាទូទាំងប្រទេស ហើយបច្ចុប្បន្ន ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានជំរុញឲ្យគ្រឹះស្ថានជាសមាជិកពង្រីកបណ្តាញផ្តល់សេវាទូទាត់រហ័ស តាមរយៈប្រព័ន្ធអ៊ិនធឺណិតនិងទូរស័ព្ទចល័ត ដើម្បីផ្តល់ភាពងាយស្រួលដល់អតិថិជន និង

គ- ប្រព័ន្ធខេមបូឌានស៊ែស្វិច ត្រូវបានចាប់ផ្តើមដំណើរការបឋមនៅខែតុលា ឆ្នាំ២០១៧ ដើម្បីឲ្យអតិថិជនធ្វើប្រតិបត្តិការឆ្លងគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើ តាមរយៈម៉ាស៊ីន ATM និង POS ដោយប្រើបណ្ណឥណពន្ធ។ ដើម្បីលើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធខេមបូឌានស៊ែស្វិច ការដាក់បន្ថែមម៉ាស៊ីន ATM និង POS គប្បីត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ ជាពិសេសនៅតំបន់ជនបទ។

ការជំរុញមធ្យោបាយប្រើប្រាស់បណ្តាញសេវាទូទាត់រហ័សនិងម៉ាស៊ីន ATM និង POS ជាកាតាលីករក្នុងការពង្រឹងអន្តរប្រតិបត្តិការ និងបង្កើនការប្រើប្រាស់ការទូទាត់ឌីជីថល។ លើសពីនេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានអនុញ្ញាតឲ្យគ្រឹះស្ថានផ្តល់សេវាទូទាត់សងប្រាក់ ធនាគារឯកទេស និងប្រតិបត្តិករស្វិច ចូលជាសមាជិករបស់ប្រព័ន្ធទាំងនេះ ដើម្បីពង្រីកបណ្តាញផ្តល់សេវាឲ្យកាន់តែទូលំទូលាយដល់ជនបទ។

ចំពោះការទូទាត់តម្លៃធំ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាកំពុងអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធទូទាត់ដុលភ្លាមៗ (RTGS) ដែលជាប្រព័ន្ធទូទាត់តម្លៃធំ (LVPS) ដើម្បីផាត់ទាត់និងទូទាត់ប្រតិបត្តិការដែលមានចំនួនប្រាក់ធំៗ។ ការដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទូទាត់ដុលភ្លាមៗ នឹងកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃការទូទាត់សងប្រាក់តម្លៃធំ។

៧៦- ការពិនិត្យនិងសិក្សាលទ្ធភាពតភ្ជាប់ប្រព័ន្ធទូទាត់ជាមួយសមាគមអាស៊ាន : ការតភ្ជាប់ប្រព័ន្ធទូទាត់ជាមួយនឹងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទូទាត់ក្នុងតំបន់ មានអត្ថប្រយោជន៍សម្រួលដល់ការទូទាត់ឆ្លងដែនឲ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព។ ដើម្បីធ្វើសមាហរណកម្មប្រព័ន្ធទូទាត់ក្នុងស្រុកជាមួយប្រព័ន្ធទូទាត់ក្នុងតំបន់ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានពិនិត្យលើការចូលរួមជាមួយបណ្តាញទូទាត់តំបន់អាស៊ីនិងការតភ្ជាប់ប្រព័ន្ធទូទាត់តម្លៃធំជាមួយនឹងប្រព័ន្ធទូទាត់ដុលភ្លាមៗ របស់សមាជិកអាស៊ាន។ បណ្តាញទូទាត់តំបន់អាស៊ី ផ្តោតលើការទូទាត់រាយជាពិសេស បណ្ណទូទាត់តាមម៉ាស៊ីន ATM និង POS។ ការតភ្ជាប់ជាមួយបណ្តាញទូទាត់តំបន់អាស៊ី ប្រាកដជាមានលទ្ធភាពកាត់បន្ថយច្រើនក្នុងការចំណាយសម្រាប់ការផ្ទេរប្រាក់អន្តរជាតិ តាមច្រកទូទាត់ក្នុងតំបន់។

៧៧- បទប្បញ្ញត្តិផ្អែកលើទស្សនៈអនាគតសម្រាប់ជំរុញកំណើនទីផ្សារ : កត្តាសំខាន់ដើម្បីធានាដល់ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទូទាត់រាយនៅកម្ពុជា គឺកិច្ចសហការរវាងនិយ័តករនិងវិស័យឯកជនក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមផ្នែកបទប្បញ្ញត្តិ។ បទប្បញ្ញត្តិផ្អែកលើទស្សនៈអនាគត ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់លើអន្តរប្រតិបត្តិការរវាងបណ្តាញ ឧបករណ៍ និងប្រព័ន្ធទូទាត់ ជាមួយគ្នានេះក៏ត្រូវលើកកម្ពស់ការប្រកួតប្រជែងរវាងគ្រឹះស្ថានផ្តល់សេវាទូទាត់សងប្រាក់ដល់អតិថិជន។ បន្ថែមលើនេះ ដោយសារការអភិវឌ្ឍយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃវិស័យ បច្ចេកវិទ្យាសម្រាប់ការទូទាត់សងប្រាក់ បទប្បញ្ញត្តិត្រូវជំរុញការជ្រើសយកម៉ូដែលអាជីវកម្មថ្មីៗ និងនវានុវត្តន៍ឧបករណ៍ទូទាត់សងប្រាក់ដែលមានស្តង់ដាអន្តរជាតិនិងឧត្តមានុវត្ត។ ដោយសារមានការកើនឡើងនូវម៉ូដែលអាជីវកម្មថ្មីៗ

ចាំបាច់ត្រូវប្រែក្លាយតួនាទីភ្នាក់ងារធនាគារឲ្យមានលក្ខណៈផ្លូវការ ដែលនេះជាគំនិតផ្តួចផ្តើមក្នុងការលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ។

៧៨- យុទ្ធសាស្ត្របង្កើនការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទូទាត់ឌីជីថល :

- ដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទូទាត់ដុលភ្លាមៗ ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យទូទាត់នៅក្នុងប្រព័ន្ធទូទាត់តម្លៃធំ
- លើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធសេវាទូទាត់រហ័សតាមបណ្តាញទូទាត់ផ្សេងៗ
- ដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធខេមបូខានស៊េរីស្វីច និងលើកទឹកចិត្តដល់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុឲ្យពង្រីកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធម៉ាស៊ីន ATM និង POS ដល់តំបន់ជនបទនិងដាច់ស្រយាល
- លើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ទូទាត់ និងបណ្តាញទូទាត់ដែលប្រកបដោយនវានុវត្តន៍
- ប្រែក្លាយតួនាទីភ្នាក់ងារធនាគារឲ្យមានលក្ខណៈផ្លូវការ
- លើកកម្ពស់ការទូទាត់ជាឌីជីថលរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល
- ពិនិត្យនិងសិក្សាលទ្ធភាពតភ្ជាប់ប្រព័ន្ធទូទាត់ជាមួយសមាគមអាស៊ាន និង
- លើកកម្ពស់ចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនិងកិច្ចការពារអតិថិជនក្នុងវិស័យទូទាត់សងប្រាក់។

ពង្រីកការផ្តល់សេវាធានារ៉ាប់រងឲ្យបានទូលំទូលាយ

៧៩- ការពង្រីកការធានារ៉ាប់រងជាកាតព្វកិច្ចនឹងជំរុញការប្រើប្រាស់សេវាធានារ៉ាប់រង : ប្រទេសកម្ពុជាមានគម្រោងធានារ៉ាប់រងសង្គម ដូចជា ប្រាក់សោធននិវត្តន៍ ប្រាក់អត្ថប្រយោជន៍បន្ថែម ប្រាក់ឧបត្ថម្ភសុខភាព ប្រាក់ឧបត្ថម្ភគ្រោះថ្នាក់ការងារនិងជំងឺ និងនិកម្មភាព។ រាជរដ្ឋាភិបាលរួមចំណែករ៉ាប់រងចំណាយសម្រាប់និវត្តជន អតីតយុទ្ធជន ជនពិការ និងប្រជាជនក្រីក្រ។ បច្ចុប្បន្ន ការធានារ៉ាប់រងជាកាតព្វកិច្ចនៅកម្ពុជាត្រូវបានអនុវត្តចំពោះតែការធានារ៉ាប់រងភារៈទទួលខុសត្រូវយានយន្ត ឬធានារ៉ាប់រងតតិយជន(អនុវត្តសម្រាប់យានយន្តធ្វើអាជីវកម្មប៉ុណ្ណោះ) ការធានារ៉ាប់រងភារៈទទួលខុសត្រូវការដ្ឋាន និងការធានារ៉ាប់រងការដឹកជញ្ជូនអ្នកដំណើរ (ច្បាប់ស្តីពីការធានារ៉ាប់រង ឆ្នាំ២០១៤)។ គម្រោងថែទាំសុខភាពកំពុងត្រូវបានពិនិត្យឡើងវិញ ដើម្បីតម្រូវឲ្យប្រជាជនគ្រប់រូបមានការធានារ៉ាប់រងសុខភាព។ ជាមួយគ្នានេះ គម្រោងថែទាំសុខភាពជាកាតព្វកិច្ចបានដាក់ឲ្យអនុវត្ត ដោយតម្រូវឲ្យនិយោជកទទួលយកកម្មវិធីធានារ៉ាប់រងថែទាំសុខភាពដែលគាំទ្រដោយរាជរដ្ឋាភិបាល សម្រាប់និយោជិតនិងក្រុមគ្រួសារផ្ទាល់(ប្តី ប្រពន្ធ និងកូន)។ ខណៈដែលការធានារ៉ាប់រងជាកាតព្វកិច្ចត្រូវបានអនុវត្តដោយប្រុងប្រយ័ត្ន ការធានារ៉ាប់រងនេះផ្តល់កាលានុវត្តភាពដើម្បីបញ្ចៀសឧបសគ្គក្នុងពេលដែលមានហានិភ័យសំខាន់ៗ និងត្រូវសិក្សាពីកាលានុវត្តភាពផ្សេងទៀត។ ការធានារ៉ាប់រងភារៈទទួលខុសត្រូវយានយន្តឬធានារ៉ាប់រងតតិយជនសម្រាប់យានយន្តឯកជន នឹងត្រូវដាក់ឲ្យអនុវត្តនិងកំពុងសិក្សាអំពីគំរូនៃការអនុវត្តនៅតាមបណ្តាប្រទេសនានាក្នុងតំបន់។

៨០- ការលក់ផលិតផលធានារ៉ាប់រងជាកញ្ចប់ជួយទាក់ទាញអ្នកប្រើប្រាស់ : ផលិតផលធានារ៉ាប់រងដែលផ្តល់ភ្ជាប់ជាមួយសេវាឬអត្ថប្រយោជន៍បន្ថែមផ្សេងៗ បង្កើនការលើកទឹកចិត្តក្នុងការប្រើប្រាស់សេវា

ធានារ៉ាប់រង។ ផលិតផលធានារ៉ាប់រងនៅកម្ពុជា ក្រៅពីផលិតផលធានារ៉ាប់រងជីវិតឥណទាន មិនត្រូវបានផ្តល់ជាកញ្ចប់ភ្ជាប់ជាមួយសេវាផ្សេងទៀតទេ។ ផលិតផលធានារ៉ាប់រងជាកញ្ចប់ផ្តល់កាលានុវត្តភាពក្នុងការពង្រីកផលិតផលសម្រាប់បំពេញតម្រូវការអតិថិជនលើសពីការធានារ៉ាប់រង ដែលបង្កើនការលើកទឹកចិត្តដល់ការប្រើប្រាស់សេវាធានារ៉ាប់រង ជាពិសេស នៅពេលដែលការសន្សំត្រូវបានដាក់បញ្ចូលក្នុងកញ្ចប់សេវា ដែលបង្កើតបានយ៉ាងមានប្រសិទ្ធភាពនូវផលិតផលធានារ៉ាប់រងទាយជ្ជទាន។ ជម្រើសក្នុងការបង្កើនការលើកទឹកចិត្តដល់ការប្រើប្រាស់សេវាធានារ៉ាប់រងត្រូវមានការសិក្សាបន្ថែម ជាពិសេស ក្នុងបរិការដែលអតិថិជនមានការយល់ដឹងតិចតួចអំពីការធានារ៉ាប់រង។ ការលើកទឹកចិត្តនេះត្រូវដាក់បញ្ចូលក្នុងយុទ្ធនាការដ៏មានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង ដើម្បីធានាថាអតិថិជនបានយល់ពីអត្ថប្រយោជន៍នៃសេវាធានារ៉ាប់រង។

៨១- **ការកែសម្រួលវិធានពន្ធដារលើបុព្វលាភធានារ៉ាប់រង** : បច្ចុប្បន្ន មិនមានការលើកទឹកចិត្តផ្នែកពន្ធដារដល់ប្រជាជនមានប្រាក់ចំណូលដែលប្រើប្រាស់ធានារ៉ាប់រង លើកលែងតែក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងអាយុជីវិត។ សេវាធានារ៉ាប់រងត្រូវបានចាត់ទុកជាអត្ថប្រយោជន៍បន្ថែមនិងត្រូវគិតពន្ធ២០%ពីអ្នកប្រើប្រាស់សេវា។ ដោយឡែកអ្នកផ្តល់សេវាដែលជាក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងត្រូវបង់ពន្ធ៥%លើបុព្វលាភដុល។ ការធ្វើកំណែទម្រង់បទប្បញ្ញត្តិផ្នែកពន្ធ ដោយបែងចែកដើមទុន និងសេវាផ្តល់តម្លៃបន្ថែម ដែលជាចំណែកនៃបុព្វលាភធានារ៉ាប់រង និងសោហ៊ុយផ្សេងៗ គឺជាការចាំបាច់ដើម្បីឲ្យការគណនាពន្ធកាន់តែមានលក្ខណៈសមស្រប។ ការកំណត់ពន្ធមិនសមស្រប ជាពិសេស ពន្ធលើដើមទុននិងបុព្វលាភ អាចរារាំងដល់ការអភិវឌ្ឍវិស័យធានារ៉ាប់រង ហើយជាលទ្ធផល នឹងរាំងស្ទះដល់ការគរពូនដើមទុនរយៈពេលវែងរបស់ក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រង ដែលនៅប្រទេសជឿនលឿន ការគរពូនដើមទុននេះជាធាតុដ៏សំខាន់សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច។ ដោយសារការធានារ៉ាប់រងគឺជាការទិញដោយមិនស្ម័គ្រចិត្ត ដូច្នេះចាំបាច់ត្រូវបង្កើតយន្តការលើកទឹកចិត្ត ដើម្បីបង្កើនការប្រើប្រាស់សេវាធានារ៉ាប់រងដោយស្ម័គ្រចិត្ត។

៨២- **ពង្រឹងកិច្ចសហការរវាងអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធ** : បច្ចុប្បន្ន វិស័យធានារ៉ាប់រងស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់នាយកដ្ឋានធានារ៉ាប់រង និងសោធននៃក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។ លើសពីនេះ គ្រឹះស្ថានធនាគារដែលមានបំណងផ្តល់សេវាធានារ៉ាប់រង ចាំបាច់ត្រូវសុំការអនុញ្ញាតពីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់រាល់ការសហការជាដៃគូ ឬការលក់ផ្ទួបជាមួយសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារ។ ដូចគ្នានេះ ដើងសានិងភ្នាក់ងារធានារ៉ាប់រងដែលមានទំនាក់ទំនងអាជីវកម្មជាមួយក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រង ស្ថិតនៅក្រោមច្បាប់ស្តីពីធានារ៉ាប់រង និងបទប្បញ្ញត្តិដែលពាក់ព័ន្ធ។ ការពង្រឹងកិច្ចសហការរវាងអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធ និងការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលឧត្តមភាព ក្នុងការរៀបចំបទប្បញ្ញត្តិរួមគ្នានឹងបង្កើនសុក្រឹតភាពនៃបទប្បញ្ញត្តិដែលពាក់ព័ន្ធ។ យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្នាំ២០១៦-២០២៥ បានលើកឡើងពីតម្រូវការសម្រាប់ការពិនិត្យ និងធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មប្រកាសដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តជាក់ស្តែងក្នុងទីផ្សារ។ សមត្ថភាពរបស់អង្គភាពត្រួតពិនិត្យវិស័យធានារ៉ាប់រង ត្រូវចាត់ទុកជាផ្នែកមួយនៃដំណើរការនេះ

ជាពិសេស ដោយគិតអំពីតម្រូវការនៃវិស័យធានារ៉ាប់រងដែលកំពុងរីកចម្រើននិងបង្កើនចំនួនប្រតិបត្តិករ។ ការដាក់ចេញបទប្បញ្ញត្តិច្បាស់លាស់និងទាន់ពេលវេលា ពិតជាមានសារៈសំខាន់ក្នុងការគាំទ្រដល់ការពង្រីកទីផ្សារធានារ៉ាប់រង។

៨៣- យុទ្ធសាស្ត្រពង្រីកការផ្តល់សេវាធានារ៉ាប់រង :

- រៀបចំសេចក្តីព្រាងបទប្បញ្ញត្តិសំខាន់ៗសម្រាប់វិស័យធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូច
- ពិនិត្យលទ្ធភាពកែសម្រួលរបបពន្ធពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យធានារ៉ាប់រង
- បង្កើតយន្តការការពារអ្នកប្រើប្រាស់ដើម្បីធានាសុវត្ថិភាពនិងដោះស្រាយបណ្តឹងអតិថិជន និង
- ពង្រឹងកិច្ចការពារអ្នកប្រើប្រាស់ តាមរយៈការផ្តល់អាទិភាពចំពោះការផ្តល់កម្ចី ការផ្សព្វផ្សាយផលិតផល បណ្តឹងតវ៉ា កម្រៃសេវា អត្រាការប្រាក់ និងបែបបទនៃការប្រមូល។

ការលើកកម្ពស់សិទ្ធិនិងបង្កើនកិច្ចការពារអតិថិជន ព្រមទាំងបង្កើនតម្លាភាពក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ

៨៤- ការជំរុញយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ : ដោយសារប្រទេសកម្ពុជាមានអត្រាចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ១៨% យុទ្ធនាការលើកកម្ពស់ចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុគឺមានសារៈសំខាន់យ៉ាងខ្លាំង។ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានធ្វើយុទ្ធនាការលើកកម្ពស់ចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ដោយយកចិត្តទុកដាក់លើសិទ្ធិនិងកិច្ចការពារអតិថិជន ព្រមទាំងបង្កើនតម្លាភាពក្នុងវិស័យធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ និងជួយដល់ក្រុមអតិថិជនដែលងាយរងគ្រោះ។ ជាក់ស្តែង យុទ្ធនាការ "តោះ!និយាយពីលុយ" ដែលបានចាប់ផ្តើមនៅឆ្នាំ២០១៦ ត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីជួយអតិថិជនឲ្យយល់ដឹងពីសិទ្ធិក្នុងការប្រើប្រាស់ ជ្រើសរើស ចរចា និងប្រាស្រ័យទាក់ទង សំដៅសម្រេចចិត្តផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុឲ្យបានប្រសើរ។ កត្តាទាំងនេះគឺជាជំហានឆ្ពោះទៅរកទិសដៅដ៏ត្រឹមត្រូវ។ ការខិតខំប្រឹងប្រែងទាំងនេះកាន់តែទទួលបានលទ្ធផលល្អប្រសើរតាមរយៈ ១)- ការដាក់ចេញបទប្បញ្ញត្តិនានា ដូចជា រយៈពេលដែលអ្នកស្នើសុំខ្ចីអាចបដិសេធឥណទានដោយមិនទទួលរងពិន័យ អត្រាការប្រាក់អប្បបរមា និងអនុបាតនៃការឲ្យខ្ចី និង ២)- វិធានការដើម្បីលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រមូលនិងរៀបចំបំណុលឡើងវិញ ដូចជា ច្បាប់ក្ស័យធនដែលអនុញ្ញាតឲ្យមានជម្រើសប្រមូលបំណុលក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ។ លើសពីនេះ ការជំរុញឥណទានសម្រាប់ការវិនិយោគ ជាជាងសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ គួរត្រូវបានពន្លឿន។ ទោះយ៉ាងណា ការលើកកម្ពស់ចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជាមិនអាចធ្វើទៅបានដោយនិយ័តករតែឯងទេ ត្រូវមានការចូលរួមពីគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការដែលនឹងទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និងរក្សាបាននូវអតិថិជនរបស់គ្រឹះស្ថាន។ គំនិតផ្តួចផ្តើមយុទ្ធនាការលើកកម្ពស់ចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ គួរផ្តោតលើអតិថិជនដែលមានលទ្ធភាពស្រូបយកចំណេះដឹង និងធ្វើឡើងតាមរយៈគ្រឹះស្ថាន ដើម្បីធានានូវការយល់ដឹង ការរក្សា និងការប្រើប្រាស់ព័ត៌មានដែលបានផ្សព្វផ្សាយ។ ការពង្រឹងប្រព័ន្ធទំនាក់ទំនងរបស់គ្រឹះស្ថាន គឺមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ផ្សារភ្ជាប់ជាមួយអតិថិជនឲ្យកាន់តែប្រសើរ។ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយអតិថិជន ដែលមានលក្ខណៈសាមញ្ញ តម្លាភាព និងសមស្រប អាចជំនះឧបសគ្គចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ដោយមិនចាំបាច់តម្រូវឲ្យអតិថិជនមានជំនាញខ្ពស់

ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។ សហគ្រិនជាស្ត្រីដែលមានសក្តានុពលខ្ពស់ ចាំបាច់ត្រូវកសាងសមត្ថភាពផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និងជំនាញគ្រប់គ្រង តាមរយៈការអនុវត្តចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។ ជាមួយគ្នានេះ បទប្បញ្ញត្តិ និងយន្តការការពារអតិថិជនផ្តោតលើយេនឌ័រមានសារៈសំខាន់ណាស់ ដើម្បីធានាសុវត្ថិភាពនិងដោះស្រាយការកេងប្រវ័ញ្ចលើការផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ។

៨៥- ពង្រឹងបទប្បញ្ញត្តិកិច្ចការពារអតិថិជន : ការអនុម័តនិងដាក់ឲ្យអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិដ៏រឹងមាំ ស្តីពីកិច្ចការពារអតិថិជន និងឧបាស្រ័យ ជាគន្លឹះសំខាន់ដើម្បីបង្កើនការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ និងការចូលរួម និងទំនាក់ទំនងរបស់អតិថិជនជាមួយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ។ យន្តការការពារអតិថិជនចាំបាច់ត្រូវមានការធានាសុវត្ថិភាព និងដំណោះស្រាយលើការកេងប្រវ័ញ្ចដល់អ្នកប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ។ លើសពីនេះ ដោយសារការប្រើប្រាស់ឥណទានមានកម្រិតខ្ពស់ យន្តការការពារត្រូវធានាថាអ្នកប្រើប្រាស់ដែលមិនមានតម្រូវការឥណទាន ឬមិនមានលទ្ធភាពសង មានជម្រើសក្នុងការបដិសេធឥណទាន។ ដោយសារចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុមានកម្រិតទាប បទប្បញ្ញត្តិត្រូវធានាថា គ្រឹះស្ថានបានផ្តល់ព័ត៌មានដល់អតិថិជនប្រកបដោយភាពច្បាស់លាស់និងងាយយល់។ ក្រៅពីការផ្តល់លទ្ធភាពឲ្យអ្នកប្រើប្រាស់ទទួលព័ត៌មានក្នុងការសម្រេចចិត្តបានត្រឹមត្រូវ បទប្បញ្ញត្តិក៏ត្រូវបង្កើតបរិយាកាសប្រកួតប្រជែងសមស្របសម្រាប់គ្រឹះស្ថាន។

៨៦- យន្តការដោះស្រាយវិវាទដែលមានប្រសិទ្ធភាព : បញ្ហាប្រឈមចម្បងចំពោះការផ្តល់ឥណទានធានាដោយអចលនវត្ថុ គឺនីតិវិធីតុលាការមានភាពស្មុគស្មាញក្នុងការដោះស្រាយវិវាទ និងជម្លោះពាណិជ្ជកម្ម។ បញ្ហាផ្នែកច្បាប់ភាគច្រើនពាក់ព័ន្ធនឹងទ្រព្យធានាដែលត្រូវចំណាយពេលពី២ទៅ៣ឆ្នាំ មុនពេលបញ្ហានេះត្រូវបានដោះស្រាយតាមប្រព័ន្ធតុលាការ និងអាចចំណាយពេលដោះស្រាយរហូតដល់៥ឆ្នាំ។ គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការភាគច្រើនជ្រើសយកការដោះស្រាយបញ្ហាឥណទានក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ ដូចជា ផ្តល់បុនហិរញ្ញប្បទាន ឬសម្របសម្រួលជាមួយអតិថិជនដើម្បីលក់ទ្រព្យធានាសងបំណុល[៣]។ ការដោះស្រាយបណ្តឹងតាមនីតិវិធីច្បាប់ចំពោះឥណទានតូចៗ ជាទូទៅ មានចំណាយច្រើនជាងទឹកប្រាក់ឥណទាន។ ដូច្នេះ ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យឲ្យបានជាអតិបរមា គ្រឹះស្ថានដែលផ្តល់ឥណទានតម្រូវឲ្យអ្នកខ្ចីមានទ្រព្យធានាគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់សងបំណុលនិងចំណាយក្នុងការលក់ទ្រព្យធានានិងលទ្ធភាពសងបំណុល។ បច្ចុប្បន្ន ការដោះស្រាយវិវាទ និងជម្លោះពាណិជ្ជកម្មផ្សេងៗ ពឹងផ្អែកតែលើប្រព័ន្ធតុលាការ ដែលនេះជាកាលានុវត្តភាពក្នុងការធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវយន្តការដោះស្រាយវិវាទ។ គំនិតផ្តួចផ្តើមដ៏មានសក្តានុពលគឺការបង្កើតយន្តការច្បាស់លាស់ដើម្បីដោះស្រាយវិវាទក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ តាមរយៈអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដោះស្រាយបណ្តឹងសាធារណៈ មជ្ឈត្តករនិង/ឬតុលាការពាណិជ្ជកម្ម និងតុលាការអ្នកប្រើប្រាស់ឬដំណើរការសវនាការដែលប្រើរយៈពេលខ្លី។ យន្តការនេះអាចមានចំណាយសមស្របនិងដោះស្រាយវិវាទបានទាន់ពេលវេលារវាងអ្នកប្រើប្រាស់និងគ្រឹះស្ថាន។

៨៧- យុទ្ធសាស្ត្រលើកកម្ពស់សិទ្ធិនិងបង្កើនកិច្ចការពារអតិថិជន ព្រមទាំងបង្កើនតម្លាភាពក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ :

- គាំទ្រក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ដើម្បីដាក់បញ្ចូលចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុទៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សា និងសៀវភៅសិក្សា
- ពិនិត្យឡើងវិញនូវប្រសិទ្ធភាពរបស់កម្មវិធីចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុបច្ចុប្បន្ននិងអភិវឌ្ឍយុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេលវែង ដោយផ្តោតលើអតិថិជនដែលមានចំណូលទាប
- រៀបចំប្រកាសពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចការពារអតិថិជនក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ឲ្យស្របទៅនឹងច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការពារអ្នកប្រើប្រាស់ ដែលនឹងត្រូវបង្កើតឡើងនាពេលខាងមុខ
- ពិនិត្យលទ្ធភាពនៃការកំណត់អាជ្ញាយុកាលបំណុល ដើម្បីតាមដានការផ្តល់ឥណទានលើសលប់ និង
- អភិវឌ្ឍយន្តការច្បាស់លាស់សម្រាប់ដោះស្រាយវិវាទ។

IV. ការកសាងសមត្ថភាព

៨៨- ផែនការអភិវឌ្ឍន៍ជំនាញបច្ចេកទេសជាការចាំបាច់ដើម្បីកសាងសមត្ថភាពនិយ័តករនិងគ្រឹះស្ថាន : ដោយសារជំនាញក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុគ្រប់កម្រិតនៅមានការខ្វះខាត យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៦-២០២៥ បានកំណត់អាទិភាពក្នុងការវាយតម្លៃតម្រូវការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់គ្រប់វិស័យ។ ការណ៍នេះនឹងធានាបាននូវធនធានគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់គាំទ្រមុខងារវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ និងលទ្ធភាពក្នុងការលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុបន្ថែមទៀត។ គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុត្រូវការមានកាតព្វកិច្ចរៀបចំនិងអនុវត្តនីតិវិធីក្នុងការកសាងសមត្ថភាពផងដែរ។

៨៩- ការកសាងសមត្ថភាពនិយ័តករ : ការកើនឡើងចំនួនអ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុនិងការពង្រីកសេវាហិរញ្ញវត្ថុនិងសំពៀតឥណទាន ទាមទារឲ្យមានការតាមដាននិងត្រួតពិនិត្យប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដែលជាបញ្ហាប្រឈមដ៏ចម្បងចំពោះនិយ័តករ។ ដោយសារធនធានមនុស្សនិងហិរញ្ញវត្ថុនៅមានកម្រិត ចាំបាច់ត្រូវមានការវិនិយោគលើជំនាញបច្ចេកទេសរបស់និយ័តករ ដើម្បីតាមដាននិងត្រួតពិនិត្យវិស័យហិរញ្ញវត្ថុឲ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព។ ផ្អែកលើស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន សមត្ថភាពនិយ័តករធានារ៉ាប់រងស្ថិតនៅក្នុងកម្រិតមួយមិនទាន់សមស្របទៅនឹងនិន្នាការនៃការវិវត្តរបស់ឧស្សាហកម្មធានារ៉ាប់រង។ កត្តានេះហើយនាំទៅដល់ការគិតគូរលើការបង្កើនសមត្ថភាពនៃអ្នកត្រួតពិនិត្យ ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យដោយផ្អែកលើហានិភ័យ ជំនាញត្រួតពិនិត្យលើសេវា ជំនាញពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្សះផ្សាវិវាទ និងបង្កើនសមត្ថភាពមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធនឹងជំនាញបច្ចេកទេសផ្សេងៗ ដូចជា ជំនាញគណនាតម្លៃហានិភ័យធានារ៉ាប់រង និងជំនាញវាយតម្លៃហានិភ័យធានារ៉ាប់រងជាដើម។ នៅក្នុងវិស័យធានារ៉ាប់រង ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុគ្រោងបង្កើនការយល់ដឹងជាសាធារណៈ ក្នុងគោលបំណងលើកកម្ពស់ គាំទ្រ និងជំរុញការប្រើប្រាស់សេវាធានារ៉ាប់រង។ ដើម្បីបំពាក់បំប៉នជំនាញនិងពង្រឹងសមត្ថភាពអ្នកផ្តល់សេវាក្នុងស្រុក និយ័តករអាចតម្រូវឲ្យមានការបណ្តុះបណ្តាលជាកាតព្វកិច្ចឬស្ម័គ្រចិត្ត ដោយមានឧបត្ថម្ភធន សម្រាប់ភ្នាក់ងារ ជើងសា និងបុគ្គលិកក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រង។

៩០- ការពង្រឹងការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិ : វិស័យហិរញ្ញវត្ថុកំពុងមានការវិវឌ្ឍយ៉ាងឆាប់រហ័ស តាមរយៈបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល ដែលទាមទារឲ្យមានការត្រៀមលក្ខណៈសមស្រប។ ម្យ៉ាងវិញទៀត របាយការណ៍វិភាគស្ថានភាពបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្នាំ២០១៧ លើការរាយការណ៍អំពីឥណទាន ការត្រួតពិនិត្យគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងសហគមន៍ សង្គហសមាគម ការដោះស្រាយបណ្ដឹងអតិថិជន និងការដោះស្រាយវិវាទជាដើម បានបង្ហាញថាគ្រឹះស្ថានពុំបានអនុវត្តតាមបទប្បញ្ញត្តិប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពជាប្រចាំនោះទេ។ និយ័តករត្រូវរៀបចំផែនការ និងបង្កើនសមត្ថភាព ដើម្បីពង្រឹងការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិឲ្យបានត្រឹមត្រូវនិងការត្រួតពិនិត្យប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។

៩១- ការកសាងសមត្ថភាពគ្រឹះស្ថាន : ការអភិវឌ្ឍជំនាញវិស័យហិរញ្ញវត្ថុគួរត្រូវកំណត់អាទិភាពដើម្បីធ្វើឲ្យប្រសើរឡើងនូវការផ្ដល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុជូនអតិថិជន និងការបណ្ដុះបណ្ដាលក្នុងការចែកចាយសេវាហិរញ្ញវត្ថុទៅតាមតម្រូវការរបស់អតិថិជន និងអាជីវកម្ម។ វិទ្យាស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជារបស់សមាគមធនាគារនៅកម្ពុជាត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងឆ្នាំ២០១៦ មានបេសកកម្មរួមចំណែកដល់វឌ្ឍនភាពនៃការសិក្សានិងការបណ្ដុះបណ្ដាលនាយកគ្រប់គ្រងជាន់ខ្ពស់និងអ្នកជំនាញ តាមរយៈកម្មវិធីបណ្ដុះបណ្ដាលស្របតាមតម្រូវការ និងដោយមានការសហការជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធ។ មូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍ត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីជំរុញការអភិវឌ្ឍចំណេះដឹង ដោយផ្ដល់ជូនកម្មវិធីដែលមានការទទួលស្គាល់និងមានគុណភាព និងតាមរយៈការឧបត្ថម្ភធន ដើម្បីទ្រទ្រង់តម្រូវការផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ធនធានមនុស្សនៅក្នុងវិស័យនេះ និងសម្រាប់គំនិតផ្ដួចផ្ដើមសំខាន់ៗដទៃទៀតក្នុងវិស័យធនាគារ ដូចជា ចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ការស្រាវជ្រាវការអង្កេត ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធប្រព័ន្ធធនាគារ និងអាហារូបករណ៍ ជាដើម។

៩២- យុទ្ធសាស្ត្របង្កើនសមត្ថភាព៖

- បង្កើនការតាមដាន ការពង្រឹង និងនវានុវត្តន៍ឈានមុខក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ
- ពង្រឹងសមត្ថភាពត្រួតពិនិត្យនិងបច្ចេកទេសរបស់និយ័តករ និងសមត្ថភាពបច្ចេកទេសរបស់គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ និង
- ជំរុញការវិនិយោគបន្ថែមលើការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ។

ជំពូក៥

ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្របរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៩-២០២៥

I. អត្ថប្រយោជន៍ដែលរំពឹងទុក

៩៣- បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជាមានកម្រិតល្អ សំដៅដល់ការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ លើកលែងតែការប្រើប្រាស់សេវាធានារ៉ាប់រងដែលនៅមានកម្រិតទាបនៅឡើយ[៣៧]។ ការទទួលបាននិងការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុមានសក្តានុពលក្នុងការលើកកម្ពស់សុខុមាលភាពទូទៅរបស់ប្រជាជន និងជំរុញឲ្យមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ច បង្កើតការងារ និងអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស។ ក្នុងស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន ការស្ថិតនៅឆ្ងាយរបស់អ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ និងកង្វះសេវាហិរញ្ញវត្ថុសមស្របតាមតម្រូវការ នៅតែជាបញ្ហាសម្រាប់ប្រជាជនពេញវ័យ ហើយការមានចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុតិចតួច ក៏ជាកត្តាធ្វើឲ្យការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុនៅមានកម្រិតទាបផងដែរ។ សកម្មភាពដែលស្នើឡើងនៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៩-២០២៥ មានបំណងដោះស្រាយបញ្ហាទាំងនេះ និងផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ជាក់លាក់មួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖

៩៤- ការបង្កើតឲ្យមានសេវាសន្សំ សេវាឥណទាន សេវាទូទាត់ និងសេវាធានារ៉ាប់រង ដែលមានតម្លៃសមរម្យតាមរយៈបណ្តាញចែកចាយប្រសើរជាងមុន នឹងជួយឲ្យប្រជាជនបង្កើនការប្រើប្រាស់ និងមានលទ្ធភាពធ្វើពិពិធកម្មហានិភ័យ និងគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុកាន់តែប្រសើរ។ នៅពេលគ្រួសារអាចគ្រប់គ្រងលំហូរសាច់ប្រាក់ កាត់បន្ថយហានិភ័យ ចាយវាយត្រឹមត្រូវ និងបង្កើនទម្លាប់សន្សំកាន់តែប្រសើរ ការណ៍នេះនឹងជួយពង្រឹងសេដ្ឋកិច្ចរបស់អ្នកប្រើប្រាស់។

៩៥- ការបង្កើតឲ្យមានមធ្យោបាយទូទាត់ឌីជីថលដែលមានប្រសិទ្ធភាពនិងតម្លៃទាប នឹងជួយសម្រួលដល់ការផ្ទេរប្រាក់ក្នុងស្រុកនិងអន្តរជាតិដែលមានឥទ្ធិពលខ្លាំងមកលើប្រជាជន ដែលភាគច្រើនពឹងផ្អែកលើការផ្ទេរប្រាក់ជាប្រភពចំណូលទី២។

៩៦- យុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៩-២០២៥ និងផែនការសកម្មភាព នឹងជួយសម្រួលដល់ការបង្កើតក្របខ័ណ្ឌច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិ។ ការណ៍នេះ រួមជាមួយការពង្រឹងសមត្ថភាពជំនាញរបស់និយ័តករនឹងជួយជំរុញកំណើនវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ រួមទាំង វិស័យធានារ៉ាប់រង និងទូទាត់ចល័ត ជាមួយបណ្តាញផ្តល់សេវាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដល់ប្រជាជនដែលទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុតិចតួច និងមិនទាន់ទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុ។ ភាពប្រសើរឡើងនៃបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនឹងជួយដល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងគាំទ្រដល់ការកាត់បន្ថយវិសមភាពប្រាក់ចំណូល។

៩៧- ផែនការសកម្មភាពនឹងជួយគាំទ្រដល់ការកំណត់និងតាមដានប៉ារ៉ាម៉ែត្រ ដើម្បីវាស់វែងកម្រិតបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា ដូចមានបង្ហាញក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៩-២០២៥។

II. ផែនការសកម្មភាពក្នុងបរិបទគោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុបច្ចុប្បន្ន

គោលនយោបាយបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា ផ្អែកលើឯកសារគោលនយោបាយសំខាន់ៗ ដូចខាងក្រោម :

៩៨- **យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៤សម្រាប់នីតិកាលទី៦នៃរដ្ឋសភា** ជាយុទ្ធសាស្ត្ររួមដែលដឹកនាំការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចរបស់កម្ពុជាដែលសមាសធាតុ រួមមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ភាពមានការងារធ្វើ សមភាព និងប្រសិទ្ធភាព។ យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៤ ក៏មានគោលបំណងលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ ពិសេសការផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុខ្នាតតូច និងមធ្យម ព្រមទាំងសេវាឥណទានជនបទសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម និងប្រជាជនដែលមានចំណូលទាប ក្នុងអត្រាការប្រាក់សមរម្យ និងបន្តពង្រឹង និងពង្រីកផលិតផលធានារ៉ាប់រងថ្មីៗ ពិសេសសេវាធានារ៉ាប់រងអាយុជីវិត និងធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូច។

៩៩- **ផែនការអភិវឌ្ឍន៍យុទ្ធសាស្ត្រថ្នាក់ជាតិ ឆ្នាំ២០១៤-២០១៨** មានគោលដៅលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុតាមរយៈការទទួលបានឥណទានដែលមានតម្លៃសមរម្យ ដោយពង្រីកទាំងវិសាលភាពនិងតំបន់ប្រតិបត្តិការនៃវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុដល់ប្រជាជន និងសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម។

១០០- **គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជាឆ្នាំ២០១៥-២០២៥** កំណត់អាទិភាពក្នុងការពង្រឹងយន្តការហិរញ្ញប្បទានក្នុងស្រុក និងធានាឲ្យមានឥណទានគ្រប់គ្រាន់ដែលមានអត្រាការប្រាក់សមរម្យ។ ការបង្កើតយន្តការសន្សំនិងហិរញ្ញប្បទានតាមតម្រូវការ នឹងផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ច្រើនជាងមុនដល់អ្នកប្រើប្រាស់។

១០១- **យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៦-២០២៥** លើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុតាមរយៈការពង្រីកសេវាមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដែលផ្តោតលើប្រជាជនក្រីក្រ សហគមន៍កសិកម្ម និងសហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម។ ការពង្រីកសេវានេះរួមមាន ការធ្វើពិពិធកម្មឧបករណ៍និងសេវាហិរញ្ញវត្ថុ ដែលមានតម្លៃសមរម្យនិងលក្ខខណ្ឌសមស្រប។ យុទ្ធសាស្ត្រនេះ ក៏ពង្រីកវិសាលភាពធានារ៉ាប់រងជាកាតព្វកិច្ច តាមរយៈការអភិវឌ្ឍ និងលើកកម្ពស់ក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិ និងពង្រឹងសមត្ថភាពនិយ័តករ។ ជាងនេះទៀត ប្រព័ន្ធសំណាញ់សុវត្ថិភាពសង្គមនឹងត្រូវបានពង្រឹងតាមរយៈការធ្វើមជ្ឈការនិងសមាហរណកម្មនៃប្រព័ន្ធនេះ។

១០២- **គោលនយោបាយ ស្តីពីការលើកទឹកចិត្ត និងការបង្កើតកម្មវិធីជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍលំនៅដ្ឋានតម្លៃសមរម្យ** មានគោលបំណងដោះស្រាយបញ្ហាលំនៅឋាន ហើយនឹងក៏រួមចំណែកលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ ដោយជំរុញឲ្យគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ ជាពិសេស ធនាគារពាណិជ្ជអាចផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានជូនប្រជាជនដែលពុំមានលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ មានប្រាក់ចំណូលទាប និង/ឬមិនមានបណ្ណកម្មសិទ្ធិដីធ្លី ដែលមិនអាចឲ្យពួកគាត់អាចខ្ចីឥណទានពីធនាគារដើម្បីទិញលំនៅឋានជាដើម។ ដើម្បីសម្រេចបានគោលបំណងខាងលើ រាជរដ្ឋាភិបាលតាមរយៈគោលនយោបាយនេះ នឹងដោះស្រាយនូវបញ្ហាតាមរយៈ៤ចំណុចៈ ១)- កាត់បន្ថយថ្លៃដើមដើម្បីឲ្យតម្លៃអចលនទ្រព្យអាចលក់បានក្នុងកម្រិតតម្លៃសមរម្យ ដោយផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តជូនអ្នកអភិវឌ្ឍលំនៅឋាន តាមរយៈការបន្ធូរបន្ថយផ្នែកសារពើពន្ធ ការសាងសង់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធគាំទ្រ និងការសម្រួលបន្ទុកនិយ័តកម្ម ២)- សិក្សាអំពីវិធានអប្បបរមានៃការអនុលោមតាម សម្រាប់អ្នកផ្តល់កម្ចីតាមតម្រូវការភ្លាមៗ

បន្ទាប់បន្សំនៅក្រោមបទប្បញ្ញត្តិសមស្រប ៣)- ជាមួយនឹងលទ្ធភាពក្នុងការកាន់កាប់ផ្ទះផ្ទាល់ខ្លួន គ្រួសារជាច្រើនអាចនឹងលើកទឹកចិត្តបន្ថែមទៀតដើម្បីសន្សំប្រាក់ ដែលចំណុចនេះក៏អាចនឹងជួយលើកកម្ពស់វប្បធម៌នៃការសន្សំផងដែរ និង ៤)- នៅពេលម្ចាស់ផ្ទះទទួលបានបណ្ណកម្មសិទ្ធិដីធ្លី ពួកគេក៏អាចបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានហិរញ្ញប្បទានផ្សេងទៀតនៅពេលអនាគត ជាពិសេស នៅពេលតម្លៃផ្ទះរបស់ពួកគេមានការកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់។

១០៣- បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុគឺជាការងារអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដោយយកចិត្តទុកដាក់លើការលើកកម្ពស់គំនិតផ្តួចផ្តើមដែលជំរុញឲ្យមានកំណើនប្រកបដោយចីរភាពនិងបរិយាបន្ន។ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានចូលជាសមាជិករបស់សហព័ន្ធបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅឆ្នាំ២០១៥។ បច្ចុប្បន្ននេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាកំពុងអនុវត្ត "យុទ្ធនាការលើកកម្ពស់ចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ" ដើម្បីលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនិងជួយដល់អ្នកប្រើប្រាស់ដែលងាយរងគ្រោះ។ រាជរដ្ឋាភិបាលមានគោលដៅនឹងដាក់ចេញយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងរយៈពេលវែង។ ការដាក់បញ្ចូលបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុឲ្យទៅជាផ្នែកមួយនៃគោលនយោបាយអភិវឌ្ឍនឹងជួយជំរុញដល់ការអភិវឌ្ឍគោលនយោបាយបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុដែលលើកឡើងពីការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ និងបណ្តាញផ្តល់សេវា ដែលនឹងបង្កើនដល់ការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុកាន់តែទូលំទូលាយ។

១០៤- យុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៩-២០២៥ ប្រមូលផ្តុំរាល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងលើបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុរបស់ស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីជាមូលដ្ឋានក្នុងការបង្កើតក្របខ័ណ្ឌជាយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ការអនុវត្ត។ យុទ្ធសាស្ត្រជាតិនេះត្រូវបានរៀបចំដោយផ្អែកលើការវិភាគលម្អិតនៃវិស័យហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា និងតាមរយៈការកំណត់នូវចំណុចដែលមានសក្តានុពលខ្លាំង ព្រមទាំងមានការពិគ្រោះយោបល់ជាច្រើនជាមួយដៃគូពាក់ព័ន្ធ។ យុទ្ធសាស្ត្រជាតិនេះនឹងផ្តល់ជាវេទិកាប្រមូលផ្តុំកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរវាងស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាលនិងដៃគូអភិវឌ្ឍនានាក្នុងការលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ និងជួយផ្តល់ការណែនាំដល់គំនិតផ្តួចផ្តើមនាពេលអនាគតពាក់ព័ន្ធនឹងបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ។

III. ការអនុវត្ត និងការវាយតម្លៃ

១០៥- ក្រុមការងាររៀបចំយុទ្ធសាស្ត្របរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ(អន្តរក្រសួង)ទទួលខុសត្រូវលើការសម្របសម្រួលការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៩-២០២៥។ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ក្រសួងមហាផ្ទៃ ក្រសួងផែនការ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ ក្រសួងអប់រំ យុវជននិងកីឡា ក្រសួងឧស្សាហកម្មនិងសិប្បកម្ម ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជននិងយុវនីតិសម្បទា ក្រសួងកិច្ចការនារី គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា និងភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ រួមមាន និយ័តករ គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ និងអ្នកផ្តល់ជំនួយនឹងដើរតួនាទីស្នូលក្នុងការទទួលខុសត្រូវលើការអនុវត្ត។

IV. ការទាស់ខែង

១០៦- ការអនុវត្តបានជោគជ័យពឹងផ្អែកមួយផ្នែកទៅលើលទ្ធភាពក្នុងការវាស់វែងវឌ្ឍនភាព ការដាក់ចេញនូវសកម្មភាពកែតម្រូវតាមការចាំបាច់ និងការពិភាក្សាអំពីលទ្ធផលនៃការធ្វើអន្តរាគមន៍នានា។ ក្របខ័ណ្ឌតាមដាននិងវាយតម្លៃ ចាំបាច់ត្រូវរៀបចំសម្រាប់វាស់វែងវឌ្ឍនភាពទូទាំងប្រទេស និងតាមដានរាល់សកម្មភាព លទ្ធផល និងសមិទ្ធផល។

V. អ្នកសម្របសម្រួលការអនុវត្ត

១០៧- បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានអនុវត្តតាមរយៈកិច្ចសម្របសម្រួលដូចខាងក្រោម :

- ការបង្កើនការចូលរួមពីវិស័យឯកជន តាមរយៈការបង្កើតសេវាហិរញ្ញវត្ថុថ្មីៗ ការលើកទឹកចិត្តឲ្យមានការបង្កើតសេវាហិរញ្ញវត្ថុដែលមានតម្លៃទាប និងការសហការពង្រីកសេវាហិរញ្ញវត្ថុបន្ថែមទៀត
- ការធ្វើកំណែទម្រង់ការិយាធិបតេយ្យដើម្បីបង្កើនឆន្ទៈក្នុងការអនុវត្តតាមអនុសាសន៍ និងការផ្តល់អាទិភាពខ្ពស់ដល់ការធ្វើកំណែទម្រង់ អាចលើកកម្ពស់ក្របខ័ណ្ឌគាំទ្រដែលចាំបាច់ក្នុងការជំរុញកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងផ្នែកបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ
- ការលើកកម្ពស់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទូទាត់រាយ ដូចជា ម៉ាស៊ីន ATM ម៉ាស៊ីន POS និងទីតាំងសម្រាប់ដកប្រាក់ ជាដើម អាចសម្រួលដល់ការអនុវត្តប្រព័ន្ធអេកូទូទាត់ តាមរយៈការបង្កើនការធ្វើប្រតិបត្តិការឌីជីថល។ វិស័យឯកជនអាចជាអ្នកនាំមុខក្នុងការលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទូទាត់រាយ ដោយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាជាអ្នកបង្កើតឲ្យមានបរិយាកាសសមស្របសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ
- ការលើកកម្ពស់សមត្ថភាពនិយ័តករ និងការគាំទ្រដោយបទប្បញ្ញត្តិនានា អាចសម្រួលដល់ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្រ្តជាតិស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៩-២០២៥ និង
- ការធានាបាននូវការផ្តល់របាយការណ៍ឥណទានរបស់គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុឲ្យទាន់ពេលវេលាទៅកាន់ការិយាល័យព័ត៌មានឥណទានកម្ពុជា នឹងធ្វើឲ្យរបាយការណ៍និងការវិភាគឥណទានមានសុក្រឹតភាព ហើយអាចជួយកាត់បន្ថយឥណទានមិនល្អ។ ដូច្នេះ ព័ត៌មានឥណទានរបស់អ្នកខ្ចីអាចធ្វើជាមូលដ្ឋានសម្រាប់ការវាយតម្លៃឥណទាន។

ជំពូក៦

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

១០៨- ប្រជាជនពេញវ័យ២៩%មិនបានប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ ហើយប្រជាជនដែលទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុនៅមានចំនួនតិចតួចនៅឡើយ។ ការពង្រីកវិសាលភាពនិងគុណភាពនៃការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុនឹងផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍យ៉ាងច្រើនដល់ប្រជាជនដែលទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុតិចតួច និងមិនបានប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ។ ដូច្នេះ ការពង្រីកនិងការបញ្ជ្រាបបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា គឺជាការងារអាទិភាព។ យុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៩-២០២៥ បានដាក់ចេញនូវគោលដៅអាទិភាពថ្នាក់ជាតិសម្រាប់ការលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា ស្របតាមយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៦-២០២៥។ ទោះយ៉ាងណា ការសម្រេចបានបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុជាការលំបាកដែលទាមទារឲ្យមានចក្ខុវិស័យច្បាស់លាស់ ធនធានគ្រប់គ្រាន់ និងការសហការដ៏មានប្រសិទ្ធភាពពីគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធ។

១០៩- យុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៩-២០២៥ បានបង្ហាញសកម្មភាពអាទិភាពចំនួន៦ដែលអាចជួយដល់ភាគីពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមក្នុងការលើកកម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ៖ ១)- លើកទឹកចិត្តឲ្យមានការសន្សំនៅតាមគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ ២)- ជំរុញនវានុវត្តន៍សេវាឥណទានសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម ៣)- ពង្រីកសមត្ថភាពប្រព័ន្ធទូទាត់ ៤)- ពង្រីកការផ្តល់សេវាធានារ៉ាប់រងឲ្យបានទូលំទូលាយ ៥)- ពង្រឹងសមត្ថភាពនិយ័តករវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ និង ៦)- លើកកម្ពស់សិទ្ធិនិងបង្កើនកិច្ចការពារអតិថិជន ព្រមទាំងបង្កើនតម្លាភាពក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ។

១១០- ការអនុវត្តដោយជោគជ័យនូវសកម្មភាពអាទិភាពទាំងនេះ នឹងផ្តល់ផលវិជ្ជមានដល់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ ហើយតាមរយៈនេះជួយដល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងសុខុមាលភាពសង្គម។ ទោះយ៉ាងណា ដើម្បីធានានូវការអនុវត្តតាមយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៩-២០២៥ ឲ្យបានជោគជ័យ ចាំបាច់ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់លើហានិភ័យនានានិងកត្តាពាក់ព័ន្ធសំខាន់ៗ។

១១១- ការអនុវត្តសកម្មភាពទាំងនេះនឹងជួយបញ្ជ្រាបនិងពង្រីកសេវាហិរញ្ញវត្ថុនិងលើកកម្ពស់សុខុមាលភាពក្រុមគ្រួសារ ហើយទ្រទ្រង់ដល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចនិងចូលរួមអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស។

១១២- ការអនុវត្តតាមយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៩-២០២៥ នឹងរួមចំណែកពិតប្រាកដដល់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ តាមរយៈការបង្កើតយុទ្ធសាស្ត្រ សេវាហិរញ្ញវត្ថុ និងម៉ូដែលអាជីវកម្ម ដែលមានគុណតម្លៃកាន់តែប្រសើរចំពោះប្រជាជនមានប្រាក់ចំណូលទាប។

១១៣- សកម្មភាពអាទិភាពនៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិនេះ មានរៀបរាប់លម្អិតនៅក្នុងផែនការសកម្មភាព ដែលត្រូវរៀបចំជាផែនការអនុវត្តដើម្បីសម្រេចគោលដៅបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ។

១១៤- បន្ទាប់ពីយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៩-២០២៥ ត្រូវបានអនុម័តនិងដាក់ចេញជាគោលនយោបាយ ហើយស្ថាប័នដឹកនាំការអនុវត្តមានភារកិច្ចសម្របសម្រួលការអនុវត្តផែនការសកម្មភាព និងធានាកិច្ចសហការរវាងភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ក្នុងការសម្រេចគោលដៅបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ។ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាដែលជាប្រធានក្រុមការងាររៀបចំយុទ្ធសាស្ត្របរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ មានដូចជា ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ និងក្រសួងមហាផ្ទៃ ជាដើម ដើរតួនាទីដឹកនាំនិងសម្របសម្រួលការអនុវត្ត ដោយមានការគាំទ្រពីមូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍មូលធនអង្គការសហប្រជាជាតិ។ ស្ថាប័នដឹកនាំនឹងមានក្រុមការងារជួយជ្រោមជ្រែងដំណើរការអនុវត្ត។ ការងារសំខាន់គឺការធានាការបែងចែកផែនការសកម្មភាពប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងការប្រឹក្សាយោបល់ជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធដើម្បីកំណត់ស្ថាប័នសមស្របក្នុងការដឹកនាំសកម្មភាពផ្សេងៗដែលមាននៅក្នុងផែនការសកម្មភាពនេះ។

ជំពូក៧

ផែនការសកម្មភាពសម្រាប់យុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៩-២០២៥

សកម្មភាពអាទិភាព	រយៈពេលខ្លី (២០១៩-២០២០)	រយៈពេលមធ្យម (២០២១-២០២២)	រយៈពេលវែង (២០២៣-២០២៥)	ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
I. វិស័យធនាគារ				
ក. គ្រឹះស្ថានធនាគារ				
បង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានសេវាឥណទានសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម និងសហគមន៍អភិវឌ្ឍកសិកម្មនិងអភិវឌ្ឍជនបទ	១. ជំរុញនិងគាំទ្រដល់គ្រឹះស្ថានធនាគារក្នុងការបង្កើតសេវាឥណទានដោយគ្មានទ្រព្យធានាសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម (ផ្អែកលើលំហូរសាច់ប្រាក់ ឬវិធីសាស្ត្រផ្សេងទៀត)	២. គាំទ្រនិងជំរុញការផ្តល់ឥណទានផ្អែកលើសន្និធិ គណនីត្រូវទទួល និងហ្វាក់ធើរីង សម្រាប់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម និងសិប្បកម្ម ព្រមទាំងសហគ្រាសបម្រើប្រយោជន៍សង្គម		• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ • ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម • ក្រសួងឧស្សាហកម្មនិងសិប្បកម្ម • ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា
		៣. ពិនិត្យលើវិស័យដែលអាចទទួលបានឥណទានដែលមានការធានាពីគម្រោងធានាឥណទាន (កសិកម្ម ថាមពលកកើតឡើងវិញ សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យមដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ស្ត្រី ជាដើម)		• ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា • ក្រសួងឧស្សាហកម្មនិងសិប្បកម្ម • ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ • ក្រសួងកិច្ចការនារី
		៤. គាំទ្រនិងជំរុញការផ្តល់ឥណទានដល់សហគមន៍អភិវឌ្ឍកសិកម្មនិងអភិវឌ្ឍជនបទ		• ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា • ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

សកម្មភាពគោលនយោបាយ	រយៈពេលខ្លី (២០១៩-២០២០)	រយៈពេលមធ្យម (២០២១-២០២២)	រយៈពេលវែង (២០២៣-២០២៥)	ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
បង្កើតឲ្យមានការលើកទឹកចិត្តគេណ្ដាប្រមូលប្រាក់សន្សំ	៥. ជំរុញនិងគាំទ្រការបង្កើតសេវាសន្សំដែលភ្ជាប់នឹងការផ្ញើប្រាក់ចូល (ជាពិសេស ការផ្ញើប្រាក់ក្នុងដែន)			• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ
		៦. ធ្វើយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយប្រព័ន្ធការពារប្រាក់បញ្ញើ		• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ
ខ. គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ				
លើកកម្ពស់ការទទួលបានសេវាសន្សំ	៧. លើកទឹកចិត្តអតិថិជនក្នុងការបង្កើនការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុឲ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅ (សេវាសន្សំ សេវាគណនីទូទាត់)	៨. សិក្សាពីលទ្ធភាពរៀបចំបទប្បញ្ញត្តិដែលអនុញ្ញាតឲ្យភ្នាក់ងាររបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើ អាចប្រមូលប្រាក់សន្សំតូចៗ	៩. គាំទ្រការអភិវឌ្ឍ និងអនុម័តបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធនឹងវិធីសាស្ត្រថ្មីដើម្បីកៀរគរប្រាក់សន្សំ នៅក្រៅបណ្ដាញសាខារបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើនៅជនបទ	• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងកិច្ចការនារី
បង្កើតឲ្យមានការលើកទឹកចិត្តគេណ្ដាប្រមូលប្រាក់សន្សំ	១០. បង្កើតនិងជំរុញសេវាសន្សំដែលភ្ជាប់នឹងការផ្ញើប្រាក់			• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងកិច្ចការនារី
		១១. ធ្វើយុទ្ធនាការផ្សព្វផ្សាយប្រព័ន្ធការពារប្រាក់បញ្ញើ		• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ

សកម្មភាពអាទិភាព	រយៈពេលខ្លី (២០១៩-២០២០)	រយៈពេលមធ្យម (២០២១-២០២២)	រយៈពេលវែង (២០២៣-២០២៥)	ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
			១២. សិក្សាពីឥទ្ធិពលចម្លងរាលនៃការកំណត់ផ្ទាត់ជាតិស្តីពីការសន្សំប្រាក់ដោយមានការអនុគ្រោះពន្ធដល់ប្រជាជនមានចំណូលទាប	• ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
បង្កើនលទ្ធភាពទទួលបាននិងផ្តល់នូវសេវាឥណទានតាមគោលដៅសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម	១៣. ជំរុញការបង្កើនសេវាឥណទានដោយគ្មានទ្រព្យធានាសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម (ផ្អែកលើលំហូរសាច់ប្រាក់)	១៤. ជំរុញការប្រើប្រាស់សន្និធិគណនីត្រូវទទួល ហ្វាកធើរីង និងហិរញ្ញប្បទានខ្សែចង្វាក់តម្លៃសម្រាប់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម		• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ • ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម • ក្រសួងឧស្សាហកម្មនិងសិប្បកម្ម • ក្រសួងកិច្ចការនារី
	១៥. សិក្សាដំណើរការនិងយន្តការថ្មីសម្រាប់កម្ចីជាក្រុមដើម្បីបំពេញតម្រូវការថ្មីៗរបស់អតិថិជន	១៦. លើកកម្ពស់លទ្ធភាពទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ក្រុមស្ត្រីដែលទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុតិចតួច		• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងកិច្ចការនារី
	១៧. សិក្សាពីលទ្ធភាពក្នុងការបង្កើននិងផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់ការគ្រប់គ្រងឃ្លាំងស្តុកទំនិញដែលដាក់ជាទ្រព្យធានា	១៨. រៀបចំសេចក្តីណែនាំនិងពង្រឹងប្រព័ន្ធផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដោយផ្អែកលើទំនិញក្នុងឃ្លាំង ជាមួយក្រុមហ៊ុនគ្រប់គ្រងប្រាតិភោគតតិយភាគីសម្រាប់ថ្នាក់តំបន់ និងជាមួយប្រតិបត្តិករខ្សែចង្វាក់តម្លៃដែលមានទំនាក់ទំនងជាមួយគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់ថ្នាក់មូលដ្ឋាន		• ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ • ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា • ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

សកម្មភាពអាទិភាព	រយៈពេលខ្លី (២០១៩-២០២០)	រយៈពេលមធ្យម (២០២១-២០២២)	រយៈពេលវែង (២០២៣-២០២៥)	ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
ii. វិស័យមិនមែនធនាគារ				
បង្កើនការយល់ដឹងពីការធានារ៉ាប់រងជាសាធារណៈ និងកិច្ចការពារអតិថិជន	**១៩.** រៀបចំកម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈអំពីការធានារ៉ាប់រងដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងរបស់អតិថិជន **២០.** សហការជាមួយសមាគមធានារ៉ាប់រងកម្ពុជា និងដៃគូអភិវឌ្ឍ រៀបចំសិក្ខាសាលាផ្សព្វផ្សាយស្តីពីការធានារ៉ាប់រងដល់សាធារណជន	**២១.** សិក្សានិងរៀបចំយន្តការ និងនីតិវិធីនៃការទទួលពាក្យបណ្តឹង និងដោះស្រាយវិវាទធានារ៉ាប់រង **២២.** បន្តរៀបចំកម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈអំពីការធានារ៉ាប់រងដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងរបស់អតិថិជន **២៣.** បន្តសហការជាមួយសមាគមធានារ៉ាប់រងកម្ពុជា និងដៃគូអភិវឌ្ឍ រៀបចំសិក្ខាសាលាផ្សព្វផ្សាយស្តីពីការធានារ៉ាប់រងដល់សាធារណជន **២៤.** រៀបចំកម្មវិធីអប់រំតាមប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ	**២៥.** បន្តជំរុញនិងពង្រឹងការអនុវត្តកិច្ចការពារអតិថិជនដោយពិនិត្យឡើងវិញនូវក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិដែលពាក់ព័ន្ធ **២៦.** សហការជាមួយក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ដើម្បីដាក់បញ្ចូលមុខវិជ្ជាធានារ៉ាប់រងក្នុងកម្មវិធីសិក្សា **២៧.** បង្កើតក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈ និងកិច្ចការពារអតិថិជន **២៨.** បន្តរៀបចំកម្មវិធីអប់រំតាមប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ	• ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
បង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានផលិតផលធានារ៉ាប់រង និងបណ្តាញចែកចាយផលិតផលធានារ៉ាប់រង	**២៩.** រៀបចំឲ្យមានអនុស្សរណៈយោគយល់ជាមួយធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ស្តីពីការអនុវត្តឲ្យបានទូលំទូលាយនូវសេវា Bancassurance **៣០.** រៀបចំបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីការចុះបញ្ជីភ្នាក់ងារធានារ៉ាប់រងជារូបវន្តបុគ្គល	**៣១.** រៀបចំបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីការផ្តល់អាជ្ញាបណ្ណសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូច **៣២.** សិក្សាអំពីប្រព័ន្ធចែកចាយផលិតផលធានារ៉ាប់រងតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក	**៣៣.** រៀបចំបទប្បញ្ញត្តិទាក់ទងនឹងប្រព័ន្ធចែកចាយផលិតផលធានារ៉ាប់រងតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិកក្នុងវិស័យធានារ៉ាប់រង	• ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ • ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា • ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

សកម្មភាពអាទិភាព	រយៈពេលខ្លី (២០១៩-២០២០)	រយៈពេលមធ្យម (២០២១-២០២២)	រយៈពេលវែង (២០២៣-២០២៥)	ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
បង្កើតប្រភេទផលិតផលធានារ៉ាប់រង និងធានារ៉ាប់រងជាកាតព្វកិច្ច	៣៤. សិក្សាគំរូពីប្រទេសនានាដើម្បីរៀបចំយន្តការធានារ៉ាប់រងយានយន្តជាកាតព្វកិច្ច	៣៥. រៀបចំយន្តការធានារ៉ាប់រងយានយន្តជាកាតព្វកិច្ចនៅកម្ពុជា ៣៦. ជំរុញការលក់ផលិតផលធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូច ធានារ៉ាប់រងលើដំណាំកសិកម្ម ធានារ៉ាប់រងលើចម្ការកៅស៊ូ ធានារ៉ាប់រងលើអាកាសធាតុ និងធានារ៉ាប់រងលើការចិញ្ចឹមសត្វ	៣៧. ពិនិត្យឡើងវិញនូវក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិ លើការអនុវត្តការធានារ៉ាប់រងជាកាតព្វកិច្ចសម្រាប់យានយន្ត ៣៨. បន្តជំរុញការលក់ផលិតផលធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូច ធានារ៉ាប់រងលើដំណាំកសិកម្ម ធានារ៉ាប់រងលើចម្ការកៅស៊ូ ធានារ៉ាប់រងលើអាកាសធាតុ និងធានារ៉ាប់រងលើការចិញ្ចឹមសត្វ	• ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងសាធារណការនិងដឹកជញ្ជូន • ក្រសួងមហាផ្ទៃ
លើកទឹកចិត្តផ្នែកពន្ធដារ	៣៩. សិក្សាពីបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីការលើកទឹកចិត្តផ្នែកពន្ធសម្រាប់វិស័យធានារ៉ាប់រងរបស់បណ្តាប្រទេសក្នុងតំបន់	៤០. បន្តសិក្សានិងពិនិត្យលទ្ធភាពពីការអនុវត្តដ៏ប្រសើរលើការលើកទឹកចិត្តផ្នែកពន្ធសម្រាប់វិស័យធានារ៉ាប់រង	៤១. សហការរៀបចំបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីការលើកទឹកចិត្តផ្នែកពន្ធសម្រាប់វិស័យធានារ៉ាប់រង	• ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ

សកម្មភាពអាទិភាព	រយៈពេលខ្លី (២០១៩-២០២០)	រយៈពេលមធ្យម (២០២១-២០២២)	រយៈពេលវែង (២០២៣-២០២៥)	ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
ផ្តល់លទ្ធភាពក្នុងការពង្រីកសមត្ថភាពប្រព័ន្ធទូទាត់	**៤២.** ដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទេមប្លានសែស៊ីច **៤៣.** លើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធសេវាទូទាត់រហ័សតាមមធ្យោបាយទូទាត់ផ្សេងទៀត	**៤៤.** ដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទូទាត់ផុសគ្នាមរ ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យទូទាត់នៅក្នុងប្រព័ន្ធទូទាត់តម្លៃធំ **៤៥.** លើកទឹកចិត្តដល់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុឲ្យពង្រីកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធម៉ាស៊ីន ATM និង POS ដល់តំបន់ជនបទនិងដាច់ស្រយាល **៤៦.** ពិនិត្យនិងសិក្សាលទ្ធភាពតភ្ជាប់ប្រព័ន្ធទូទាត់ជាមួយសមាគមអាស៊ាន		• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
			៤៧. លើកកម្ពស់ការទូទាត់ជានិធីផលរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល (P2G, G2P)	• ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ
			៤៨. លើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ទូទាត់ និងមធ្យោបាយទូទាត់ដែលប្រកបដោយនវានុវត្តន៍	• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ចង្អុលបង្ហាញ) • ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ

សកម្មភាពអាទិភាព	រយៈពេលខ្លី (២០១៩-២០២០)	រយៈពេលមធ្យម (២០២១-២០២២)	រយៈពេលវែង (២០២៣-២០២៥)	ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
		៤៩. ដាក់ចេញនូវការត្រួតពិនិត្យផ្តោតលើហានិភ័យសម្រាប់គ្រឹះស្ថានផ្តល់សេវាទូទាត់សងប្រាក់ឲ្យស្របតាមការរីកចម្រើននៃវិស័យ **៥០.** លើកកម្ពស់វេទិកាពិភាក្សារវាងគ្រឹះស្ថានផ្តល់សេវាទូទាត់សងប្រាក់ជាមួយនិយ័តករ ពាក់ព័ន្ធនឹងចម្ងល់និងបញ្ហាប្រឈមផ្សេងៗ		• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
	៥១. ផ្តល់សិទ្ធិដល់គ្រឹះស្ថានផ្តល់សេវាទូទាត់សងប្រាក់និងធនាគារឯកទេសដែលមានអាជ្ញាបណ្ណឲ្យប្រើប្រាស់ USSD ដែលមានថ្លៃថេរនិងកំណត់ដោយក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ ដើម្បីជំរុញឲ្យមានការប្រើប្រាស់គណនីនៅជនបទ (ឧទាហរណ៍ក្រៅតំបន់សេវាអ៊ីនធឺណិត)			• ក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា • ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ
		៥២. ជំរុញឲ្យគ្រឹះស្ថានផ្តល់សេវាទូទាត់សងប្រាក់មានក្រមប្រតិបត្តិសម្រាប់អនុវត្ត	**៥៣.** ជួយសម្រួលគ្រឹះស្ថានផ្តល់សេវាទូទាត់សងប្រាក់ក្នុងការអនុវត្តក្រមប្រតិបត្តិ	• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

សកម្មភាពអាទិភាព	រយៈពេលខ្លី (២០១៩ ២០២០)	រយៈពេលមធ្យម (២០២១ ២០២២)	រយៈពេលវែង (២០២៣ ២០២៥)	ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
រៀបចំវិធានសម្រាប់អ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុដែលមិនស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យ	៥៤. សិក្សាអំពីវិធានអប្បបរមានៃការអនុលោមតាម សម្រាប់អ្នកផ្តល់កម្ចីតាមតម្រូវការភ្លាមៗ បន្ទាប់បញ្ចូលនៅក្រោមបទប្បញ្ញត្តិសមស្រប			• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ • ក្រសួងដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់
		៥៥. ចុះបញ្ជីនិងតាមដានឲ្យបានទៀងទាត់លើគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុដែលមិនស្ថិតនៅក្រោមច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិក្នុងវិស័យធនាគារ		• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
ពង្រីកសេវាកតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុលើឧបករណ៍សម្រាប់ផលិតកម្ម	៥៦. ស្វែងយល់អំពីតម្រូវការសេវាហិរញ្ញវត្ថុតាមវិស័យនិងតាមផលិតផលមួយចំនួន (កសិកម្ម ថាមពលកកើតឡើងវិញ។ល។) ៥៧. ប្រមូលនិងចែកចាយទិន្នន័យស្តីពីចំនួនប្រជាជនតាមថ្នាក់តាមវិស័យនៅថ្នាក់ខេត្ត			• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងឧស្សាហកម្មនិងសិប្បកម្ម • ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ • ក្រសួងផែនការ
			៥៨. គាំទ្រដល់ការបង្កើតសមាគមភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ	• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

សកម្មភាពអាទិភាព	រយៈពេលខ្លី (២០១៩-២០២០)	រយៈពេលមធ្យម (២០២១-២០២២)	រយៈពេលវែង (២០២៣-២០២៥)	ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
ប្រមូលផ្តុំនិងភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងរវាងសហគមន៍ សង្គហសមាគម និងក្រុមអ្នកសន្សំ	**៥៩.** រៀបចំបញ្ជីសហគមន៍ សង្គហសមាគមដែលបានចុះបញ្ជីជាមួយក្រសួងពាក់ព័ន្ធនីមួយៗ និងប្រមូលផ្តុំ ទិន្នន័យហិរញ្ញវត្ថុរបស់សហគមន៍ សង្គហសមាគម មកធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា	**៦០.** គាំទ្រការបង្កើតស្តង់ដា និងការអនុវត្តអភិបាលកិច្ចល្អ និងការរាយការណ៍ត្រឹមត្រូវ **៦១.** គាំទ្រការពង្រឹងសមត្ថភាពត្រួតពិនិត្យសហគមន៍ សង្គហសមាគមដែលស្ថិតក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់ក្រសួងពាក់ព័ន្ធនីមួយៗ	**៦២.** គាំទ្រការភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងរវាងសហគមន៍ សង្គហសមាគម និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើ ដើម្បីកៀរគរប្រាក់សន្សំ និងការវិនិយោគសំដៅបង្កើនលទ្ធភាពប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុនៅតាមជនបទ	• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងឧស្សាហកម្មនិងសិប្បកម្ម • ក្រសួងកិច្ចការនារី • ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
	៦៣. គាំទ្រការបង្កើតក្រុមសន្សំនិងកម្ចីតាមសហគមន៍ សេវាធនាគារតាមភូមិ និងសង្គហសមាគមតាមរយៈការបណ្តុះបណ្តាលនិងលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ			• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងផែនការ • ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ • ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ
បង្កើនការតាមដាននិងការរាយការណ៍របស់អាជីវកម្មទទួលបញ្ចាំនិងអាជីវកម្មទទួលប្រាតិភោគដោយអនុប្បទាន	**៦៤.** បន្តការចុះបញ្ជីផ្តល់អាជ្ញាបណ្ណអាជីវកម្មទទួលបញ្ចាំនិងអាជីវកម្មទទួលប្រាតិភោគដោយអនុប្បទាន	**៦៥.** អភិវឌ្ឍវិធីសាស្ត្រផ្អែកលើហានិភ័យដើម្បីគ្រប់គ្រងនិងតាមដានអាជីវកម្មទទួលបញ្ចាំនិងអាជីវកម្មទទួលប្រាតិភោគដោយអនុប្បទាន **៦៦.** បង្កើនការតាមដានការអនុវត្តដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិដែលមានបច្ចុប្បន្ន ដើម្បីធានាថាការអនុវត្តនឹងស្ថិតនៅក្រោមការតាមដាន និងពិនិត្យដោយម៉ត់ចត់ និងការយកចិត្តទុកដាក់កម្រិតខ្ពស់	**៦៧.** ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងនិងកំណត់ពិដាននៃការផ្តល់កម្ចីលើទ្រព្យជាអចលនវត្ថុ ដោយមិនអនុញ្ញាតឲ្យផ្តល់ប្រាក់កម្ចីលើសពី២០លានរៀល	• ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា • ក្រសួងមហាផ្ទៃ • ក្រសួងកិច្ចការនារី

សកម្មភាពអាទិភាព	រយៈពេលខ្លី (២០១៩-២០២០)	រយៈពេលមធ្យម (២០២១-២០២២)	រយៈពេលវែង (២០២៣-២០២៥)	ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
ទីផ្សារមូលបត្រ	៦៨. សិក្សាអំពីតួនាទីនិងឥទ្ធិពលនៃបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុមកលើទីផ្សារមូលបត្រ	៦៩. អភិវឌ្ឍផលិតផលនិងសេវានីតិផលសម្រាប់ទីផ្សារមូលបត្រ		• គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា
III. គោលនយោបាយអន្តរស្ថាប័ន និងការសម្របសម្រួលតាមវិស័យ				
រៀបចំឱ្យមានការពិគ្រោះយោបល់ជាផ្លូវការរវាងរាជរដ្ឋាភិបាលនិងវិស័យឯកជន ព្រមទាំងសម្របសម្រួលតាមវិស័យ	៧០. បង្កើតយន្តការសម្របសម្រួលអន្តរស្ថាប័នរវាងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក្រសួងផែនការ ក្រសួងយុត្តិធម៌ ក្រសួងឧស្សាហកម្ម និងសិប្បកម្ម និងស្ថាប័នដទៃទៀត ដើម្បីត្រួតពិនិត្យមុខងារលើអ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុទាំងអស់			• គណៈកម្មការអន្តរក្រសួង
	៧១. ដាក់ចេញបទប្បញ្ញត្តិ និងសេចក្តីណែនាំផ្សេងៗដែលចាំបាច់ដើម្បីពង្រឹងនិងពង្រីកការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីប្រតិបត្តិការដែលមានកិច្ចធានា			• ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិង[illegible] • ក្រសួងយុត្តិ[illegible] • ធនាគារ[illegible]កម្ពុជា

សកម្មភាពអាទិភាព	រយៈពេលខ្លី (២០១៩-២០២០)	រយៈពេលមធ្យម (២០២១-២០២២)	រយៈពេលវែង (២០២៣-២០២៥)	ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
		៧២. បង្កើតឱ្យមានការពិគ្រោះយោបល់ដោយតម្លាភាពនិងទៀងទាត់ជាមួយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុធនាគារ ដើម្បីធានាថាគ្រឹះស្ថានទាំងនោះទទួលបានការពន្យល់អំពីបទប្បញ្ញត្តិថ្មីៗប្រកបដោយតម្លាភាពនិងគណនេយ្យភាព		• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
ពង្រឹងការរាយការណ៍និងគាំទ្រការផ្តល់កម្ចីប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ	**៧៣.** ដាក់ចេញតម្រូវការរាយការណ៍ទិន្នន័យថ្មីៗទៅកាន់ការិយាល័យឥណទានកម្ពុជា ដោយពិភាក្សាជាមួយសមាគមមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា និង ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ដើម្បីតាមដានឱ្យបានប្រសើរជាងមុននូវហានិភ័យទីផ្សារ ភាពចង្អៀតនៃទីផ្សារ និន្នាការថ្មីៗ និងបណ្តាញផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុប្រកបដោយនវានុវត្តន៍	**៧៤.** បង្កើតសូចនាករបំណុលលើសលប់នានាដែលត្រូវទាញយកពីការិយាល័យឥណទានកម្ពុជា និង ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ដោយការិយាល័យឥណទានកម្ពុជា សមាគមធនាគារនៅកម្ពុជា សមាគមមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា និង ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ដើម្បីរៀបចំរបាយការណ៍តាមដានបំណុលលើសលប់ប្រចាំត្រីមាស **៧៥.** រៀបចំកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលសម្រាប់គ្រឹះស្ថានឥណទានធនាគារលើការអនុលោមតាមស្តង់ដារាយការណ៍ទិន្នន័យ		• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

សកម្មភាពអាទិភាព	រយៈពេលខ្លី (២០១៩ ២០២០)	រយៈពេលមធ្យម (២០២១ ២០២២)	រយៈពេលវែង (២០២៣ ២០២៥)	ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
		៧៦. បង្កើតក្របខ័ណ្ឌសម្រាប់ការប៉ាន់ស្មានតាមគ្រានូវទំហំសកម្មភាពធនាគារស្រមោល		• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ
		៧៧. ភ្ជាប់ទិន្នន័យចុះបញ្ជីចលនវត្ថុទៅការិយាល័យឥណទានកម្ពុជា	**៧៨.** លើកកម្ពស់ និងពង្រឹងការប្រើប្រាស់ទិន្នន័យចុះបញ្ជីប្រតិបត្តិការដែលមានកិច្ចធានា (ទ្រព្យធានាជាចលនវត្ថុ) ដោយអាជីវកម្មទទួលបញ្ចាំ និងអាជីវកម្មទទួលប្រាតិភោគ ដោយអនុប្បទាន និងគ្រឹះស្ថានផ្សេងទៀត	• ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ • ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
			៧៩. អនុញ្ញាតឲ្យការិយាល័យឥណទានកម្ពុជាទទួលបានព័ត៌មានមួយចំនួនពីប្រព័ន្ធទិន្នន័យអត្តសញ្ញាណកម្មថ្នាក់ជាតិ (ដើម្បីវាស់វែងកម្រិតបំណុលពិតប្រាកដរបស់គ្រួសារនីមួយៗ)	• ក្រសួងមហាផ្ទៃ (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
			៨០. លើកស្ទួយនិងពង្រឹងការចែករំលែកព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុជាទៀងទាត់ពីសំណាក់គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនប្រាក់ហិរញ្ញវត្ថុ ឬមិនមានអាជ្ញាប័ណ្ណ	• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ

សកម្មភាពអាទិភាព	រយៈពេលខ្លី (២០១៩-២០២០)	រយៈពេលមធ្យម (២០២១-២០២២)	រយៈពេលវែង (២០២៣-២០២៥)	ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
		៨១. សិក្សាលទ្ធភាពឲ្យអាជីវកម្មទទួលបញ្ញាំ និងអាជីវកម្មទទួលប្រាតិភោគដោយអនុប្បទានរាយការណ៍ទៅការិយាល័យ ឥណទានកម្ពុជា		• ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
		៨២. ផ្តល់ការណែនាំនិងជានាថាគ្រប់គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុទាំងអស់អនុវត្តតាមតាមរាល់ការតម្រូវពាក់ព័ន្ធការយកចិត្តទុកដាក់ស្គាល់អតិថិជនវែបសាអញ្ញ (អនុវត្តតាមស្តង់ដាអន្តរជាតិរបស់ក្រុមការងារហិរញ្ញវត្ថុ FATF)		• អង្គភាពស៊ើបការហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា
លើកកម្ពស់យុទ្ធសាស្ត្រពាក់ព័ន្ធនឹងយេនឌ័រ	៨៣. ប្រមូលនិងវិភាគទិន្នន័យបែងចែកតាមយេនឌ័រ សម្រាប់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ (ដោយប្រើប្រាស់ទិន្នន័យរបស់ការិយាល័យឥណទានកម្ពុជា) ដើម្បីណែនាំដល់ការបង្កើតសេវាហិរញ្ញវត្ថុថ្មី			• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងផែនការ

សកម្មភាពគោលនយោបាយ	រយៈពេលខ្លី (២០១៩-២០២០)	រយៈពេលមធ្យម (២០២១-២០២២)	រយៈពេលវែង (២០២៣-២០២៥)	ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
		៨៤. បង្កើតគោលការណ៍ណែនាំ ដើម្បីធានាបរិស្ថានអំណោយផល ដល់បច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុ ដែលនាំទៅរកការ ពង្រីកសេវាហិរញ្ញវត្ថុប្រកបដោយ បរិយាបន្ននៅកម្ពុជា	៨៥. តាមដានការផ្តល់ឥណទាន ដល់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម ដែលដឹកនាំដោយស្ត្រី ដើម្បី ធានាថាកម្ចីត្រូវបានផ្តល់ដោយ មានការទទួលខុសត្រូវ	• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ • ក្រសួងកិច្ចការនារី
		៨៦. សិក្សាពីលទ្ធភាពប្រមូលនិង វិភាគទិន្នន័យបែងចែកតាមយេនឌ័រ សម្រាប់អាជីវកម្មទទួលបញ្ញើនិង អាជីវកម្មទទួលប្រាក់អោយដោយ អនុប្បទាន (ដែលអាចប្រើប្រាស់ ទិន្នន័យរបស់ការិយាល័យ ឥណទានកម្ពុជា)		• ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងផែនការ • ក្រសួងកិច្ចការនារី
IV. លើកកម្ពស់សិទ្ធិនិងបង្កើតកិច្ចការពារអតិថិជន ព្រមទាំងបង្កើនតម្លាភាពក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ				
បង្កើនចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ	៨៧. គាំទ្រដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង របស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និង សមាគមធនាគារនៅកម្ពុជា សមាគមមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជាក្នុងការ លើកកម្ពស់ចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ដល់អតិថិជន	៨៨. ពិនិត្យឡើងវិញនូវប្រសិទ្ធភាព នៃកម្មវិធីលើកកម្ពស់ចំណេះដឹង ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុបច្ចុប្បន្ន និងរៀបចំ យុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេលវែងដោយ ផ្តោតលើប្រជាជនដែលមាន ចំណូលទាប		• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

សកម្មភាពអាទិភាព	រយៈពេលខ្លី (២០១៩-២០២០)	រយៈពេលមធ្យម (២០២១-២០២២)	រយៈពេលវែង (២០២៣-២០២៥)	ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
		៤៩. បញ្ចូលពលរដ្ឋព័ត៌មានសំខាន់ៗពាក់ព័ន្ធនឹងការទទួលខុសត្រូវលើកម្ចីទៅក្នុងគំរូនៃកិច្ចសន្យាខ្ចីប្រាក់សម្រាប់គ្រប់គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ		• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
	៥០. រៀបចំឯកសារផ្សព្វផ្សាយចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុពាក់ព័ន្ធនឹងគតិសន្សំហិរញ្ញវត្ថុ សេវាធនាគារចល័ត និងការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ សម្រាប់ការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុ			• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ
	៥១. គាំទ្រដល់ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាដើម្បីបញ្ចូលចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុទៅក្នុងកម្មវិធីសិក្សា និងសៀវភៅសិក្សា	**៥២.** គាំទ្រដល់ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាក្នុងការរៀបចំកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្គោលលើចំណេះដឹងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ		• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ • គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា • ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
ផ្សព្វផ្សាយអំពីទីផ្សារមូលបត្រ	**៥៣.** ពង្រឹងគោលការណ៍អភិបាលកិច្ចល្អរបស់គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា សម្រាប់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម	**៥៤.** គាំទ្រដល់លទ្ធភាពរបស់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម ក្នុងការចុះបញ្ជីក្នុងទីផ្សារមូលបត្រ		• គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា
	៥៥. បង្កើនការយល់ដឹងរបស់វិនិយោគិនក្នុងទីផ្សារមូលបត្រ	**៥៦.** សិក្សាលើការអភិវឌ្ឍយុទ្ធសាស្ត្រដើម្បីពង្រីកការផ្តល់ជូនមូលបត្រឲ្យបានច្រើនពីសាធារណជន	**៥៧.** រៀបចំកម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយចំណេះដឹងសម្រាប់វិនិយោគិន និងបង្កើតសមាគមវិនិយោគិន	• គណៈ[illegible]បត្រកម្ពុជា

សកម្មភាពអាទិភាព	រយៈពេលខ្លី (២០១៩-២០២០)	រយៈពេលមធ្យម (២០២១-២០២២)	រយៈពេលវែង (២០២៣-២០២៥)	ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
	៩៨.ផ្សព្វផ្សាយចំណេះដឹងជាសាធារណៈ និងការយល់ដឹងពាក់ព័ន្ធនឹងទីផ្សារមូលបត្រតាមរយៈការរៀបចំសិក្ខាសាលាដល់និស្សិតសាកលវិទ្យាល័យ និងសាធារណជនទូទៅ			• គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា
បង្កើនកិច្ចការពារអតិថិជន	៩៩.កំណត់នូវកាតព្វកិច្ចចំពោះអ្នកផ្ដល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុក្នុងការប្រើប្រាស់ស្ដង់ដារួមក្នុងការគណនាអត្រាការប្រាក់ប្រសិទ្ធភាពគ្រប់កាលៈទេសៈ	១០០.រៀបចំគោលនយោបាយកិច្ចការពារអតិថិជនក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ បន្ទាប់ពីច្បាប់ស្ដីពីកិច្ចការពារអ្នកប្រើប្រាស់ត្រូវបានអនុម័ត ១០១.គាំទ្រដល់ការបង្កើតប្រព័ន្ធទ្រទ្រង់សម្រាប់ការអនុវត្តច្បាប់ស្ដីពីកិច្ចការពារអ្នកប្រើប្រាស់	១០២.វាយតម្លៃការអនុវត្តជាអន្តរជាតិលើបទប្បញ្ញត្តិស្ដីពីការកំណត់អាជ្ញាយុកាលនៃបំណុលដើម្បីតាមដានការផ្ដល់ឥណទានលើសលប់	• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា (ស្ថាប័នដឹកនាំ) • ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
	១០៣.ផ្សព្វផ្សាយវិធានផ្ដល់កម្ចីរបស់សមាគមមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា និងរៀបចំឲ្យមានស្លាក "ការផ្ដល់កម្ចីប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវ" សម្រាប់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដែលបំពេញបានតាមលក្ខខណ្ឌ	១០៤.ជំរុញការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទូរស័ព្ទ Hotline របស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ក្នុងការទទួលបណ្ដឹងអតិថិជន		• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
	១០៥.រៀបចំការបណ្ដុះបណ្ដាលនិងការប្រឡងសម្រាប់អ្នកចូលរួមក្នុងទីផ្សារមូលបត្រដើម្បីផ្ដល់អាជ្ញាបណ្ណវិជ្ជាជីវៈជំនាញ			• គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា

សកម្មភាពអាទិភាព	រយៈពេលខ្លី (២០១៩-២០២០)	រយៈពេលមធ្យម (២០២១-២០២២)	រយៈពេលវែង (២០២៣-២០២៥)	ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ
ប. ពង្រឹងសមត្ថភាពនិយ័តករ				
បង្កើនការតាមដាន ការពង្រឹង និងនវានុវត្តន៍ឈានមុខក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ	១០៦. បង្កើនសមត្ថភាព និងធនធានមនុស្សរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ដើម្បីការងារចុះបញ្ជី ត្រួតពិនិត្យ ឡើងវិញ ផ្តល់អាជ្ញាបណ្ណ តាមដាន និងពង្រឹងការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិ ១០៧. បង្កើតការសាកល្បងម៉ូដែល និងបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ (P2P ប្រតិបត្តិការតាមទូរស័ព្ទចល័ត ជាដើម) និងអនុញ្ញាតឲ្យមានការផ្តល់នូវបែបនវានុវត្តន៍និងបច្ចេកវិទ្យា ដោយមិនបង្កហានិភ័យដល់វិស័យ	១០៨. ស្រាវជ្រាវនិងតាមដាននិន្នាការថ្មីៗនៃបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ	១០៩. ពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យលើប្រព័ន្ធនិងសេវាទូទាត់សងប្រាក់	• ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
	១១០. បង្កើនសមត្ថភាពត្រួតពិនិត្យដោយផ្អែកលើហានិភ័យ និងជំនាញពាក់ព័ន្ធនឹងការប្រុងប្រយ័ត្ន សម្រាប់វិស័យធានារ៉ាប់រង	១១១. បន្តកសាងសមត្ថភាពមន្ត្រី ១១២. បង្កើនសមត្ថភាពមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធនឹងជំនាញបច្ចេកទេសផ្សេងៗ	១១៣. ត្រួតពិនិត្យកម្មវិធីកសាងសមត្ថភាព ១១៤. បង្កើនសមត្ថភាពមន្ត្រីពាក់ព័ន្ធនឹងជំនាញគណនាតម្លៃហានិភ័យធានារ៉ាប់រងជាដើម	• ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ
	១១៥. ពង្រីកនិងពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់មន្ត្រីនៃគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា អំពីវិស័យហិរញ្ញវត្ថុនីជីថលសម្រាប់ទីផ្សារមូលបត្រ			• គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា

ឧបសម្ព័ន្ធ៖ សមាសភាពគណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងគណៈកម្មាធិការដឹកនាំការងារអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ និងក្រុមការងាររៀបចំយុទ្ធសាស្ត្របរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ

គណៈកម្មាធិការគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ

១.	ឯកឧត្តម អគ្គបណ្ឌិតសភាចារ្យ អូន ព័ន្ធមុនីរ័ត្ន	ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ	ប្រធាន
២.	ឯកឧត្តម ជា ចាន់តូ	ទេសាភិបាល ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា	អនុប្រធាន
៣.	ឯកឧត្តម ជា សុផារ៉ា	ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់	សមាជិក
៤.	ឯកឧត្តម ឆាយ ថន	ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងផែនការ	សមាជិក
៥.	ឯកឧត្តម ចម ប្រសិទ្ធ	ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងឧស្សាហកម្មនិងសិប្បកម្ម	សមាជិក
៦.	ឯកឧត្តម ស៊ុន ចាន់ថុល	ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសាធារណការនិងដឹកជញ្ជូន	សមាជិក
៧.	ឯកឧត្តម លឹម គានហោ	រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងធនធានទឹកនិងឧតុនិយម	សមាជិក
៨.	ឯកឧត្តម ត្រាំ អ៊ីវតឹក	រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍	សមាជិក
៩.	ឯកឧត្តម ថោង ខុន	រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងទេសចរណ៍	សមាជិក
១០.	ឯកឧត្តម ស៊ុយ សែម	រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងរ៉ែនិងថាមពល	សមាជិក
១១.	ឯកឧត្តម វេង សាខុន	រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	សមាជិក
១២.	ឯកឧត្តម ប៉ាន សូរស័ក្តិ	រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	សមាជិក
១៣.	ឯកឧត្តម សុខ ចិន្តាសោភា	រដ្ឋមន្ត្រីប្រតិភូអមនាយករដ្ឋមន្ត្រី អគ្គលេខាធិការក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា	សមាជិក
១៤.	ឯកឧត្តមបណ្ឌិតសភាចារ្យ ហ៊ីង ថូរ៉ាក់ស៊ី	រដ្ឋលេខាធិការទីស្ដីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី	សមាជិក
១៥.	ឯកឧត្តម វង្សី វិស្សុត	រដ្ឋលេខាធិការប្រចាំការ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ	សមាជិក
១៦.	ឯកឧត្តមបណ្ឌិតសភាចារ្យ ហ៊ាន សាហ៊ីប	អនុប្រធានប្រចាំការនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ចជាតិ	សមាជិក

គណៈកម្មាធិការដឹកនាំការងារអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ

១.	ឯកឧត្តម ជា ចាន់តូ	ទេសាភិបាល ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា	ប្រធាន
២.	លោកជំទាវ ងួន សុខា	រដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ	អនុប្រធានអចិន្ត្រៃយ៍
៣.	លោកជំទាវ នាវ ច័ន្ទថាណា	ទេសាភិបាលរង ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា	អនុប្រធានប្រចាំការ
៤.	ឯកឧត្តម ឱក ប៊ុង	រដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	សមាជិក
៥.	ឯកឧត្តម សារ៉ាក់ ខាន់	រដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍	សមាជិក
៦.	ឯកឧត្តម សយ ស៊ីផុន	រដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា	សមាជិក
៧.	ឯកឧត្តម រស់ សីលវ៉ា	អនុរដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ	សមាជិក
៨.	ឯកឧត្តម ម៉ី វ៉ាន់	ប្រតិភូរាជរដ្ឋាភិបាលទទួលបន្ទុកជាអគ្គនាយក នៃអគ្គនាយកដ្ឋានឧស្សាហកម្មហិរញ្ញវត្ថុ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ	សមាជិក
៩.	ឯកឧត្តម ស៊ូ សុជាតិ	អគ្គនាយកនៃគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា	សមាជិក
១០.	ឯកឧត្តម ស៊ុំ សន្និសិទ្ធ	ទេសាភិបាលរង ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា	សមាជិកនិងជាលេខាធិការ

ក្រុមការងាររៀបចំយុទ្ធសាស្ត្របរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ (អន្តរក្រសួង)

១.	លោកជំទាវ នាវ ច័ន្ទថាណា	ទេសាភិបាលរង ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា	ប្រធាន
២.	ឯកឧត្តម រ័ត្ន សុវណ្ណនរៈ	អគ្គនាយក ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា	អនុប្រធានអចិន្ត្រៃយ៍
៣.	ឯកឧត្តម ជូ វណ្ណៈ	អគ្គនាយករង ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ	អនុប្រធាន
៤.	ឯកឧត្តម ទូន ថាវរៈ	រដ្ឋលេខាធិការ ក្រសួងផែនការ	សមាជិក
៥.	ឯកឧត្តម សួង ម៉េងឡុង	អគ្គនាយក ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា	សមាជិក
៦.	លោកស្រី ទេព រ៉ូដា	អគ្គនាយករង ក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍	សមាជិក
៧.	លោកស្រី ជា ហ៊ឹង	អគ្គនាយករង ក្រសួងកិច្ចការនារី	សមាជិក
៨.	លោកបណ្ឌិត ម៉ុក សារ៉ុម	អគ្គនាយករង ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា	សមាជិក
៩.	លោក ហេង សោភ័ណ	អគ្គនាយករង ក្រសួងឧស្សាហកម្ម និងសិប្បកម្ម	សមាជិក
១០.	លោកបណ្ឌិត សរ ចិត្រា	អគ្គលេខាធិការរង ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	សមាជិក
១១.	លោក កែប សំភី	ប្រធាននាយកដ្ឋានគណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា	សមាជិក
១២.	លោក អ៊ឹម កុយ	ប្រធាននាយកដ្ឋានស្តីទី ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម	សមាជិក
១៣.	លោក សយ រតនៈ	អនុប្រធាននាយកដ្ឋាន ក្រសួងមហាផ្ទៃ	សមាជិក

ក្រុមការងាររបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

១.	លោក ហេង បូមករា	ប្រធាននាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យលើឯកសារ	ប្រធាន
២.	លោក អ៊ុក សារ៉ាត	ប្រធាននាយកដ្ឋានទូទាត់សងប្រាក់	អនុប្រធាន
៣.	លោក អែម កំណាន់	ប្រធាននាយកដ្ឋាននីតិកម្ម	សមាជិក
៤.	លោក សេង យូរ៉ាដែន	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យដល់ទីកន្លែង	សមាជិក
៥.	លោក សោម កុសុម	ប្រធានការិ.នៃនា.ត្រួតពិនិត្យលើឯកសារ	សមាជិក
៦.	កញ្ញា សារុន ហៃលីដា	ប្រធានការិ.នៃនា.អាជ្ញាបណ្ណ	សមាជិក
៧.	លោកស្រី ម៉ក់ ស្មើ	ប្រធានការិ.នៃនា.នីតិកម្ម	សមាជិក
៨.	លោកស្រី សោម នីតា	ប្រធានការិ.នៃនា.ស.ស.អ	សមាជិក
៩.	លោក អ៊ូ សុខបញ្ញា	អនុប្រធានការិ.នៃនា.អាជ្ញាបណ្ណ	សមាជិក
១០.	លោក ខៃម វីរៈ	ប្រធានផ្នែកនៃនា. អាជ្ញាបណ្ណ	សមាជិក
១១.	លោក ជា តុលា	ប្រធានការិ.នៃនា.ត្រួតពិនិត្យលើឯកសារ	លេខាធិការ
១២.	លោក អ៊ូច បុត្រខេមរ៉ា	ប្រធានផ្នែកនៃនា.ត្រួតពិនិត្យលើឯកសារ	លេខាធិការ
១៣.	កញ្ញា ប៉ាល់ យូនម៉ូរ៉ា	អនុប្រធានផ្នែកនៃនា.ត្រួតពិនិត្យលើឯកសារ	លេខាធិការ
១៤.	លោកស្រី យុន ឌីមុន្នីនាថ	បុគ្គលិកនៃនា.នីតិកម្ម	លេខាធិការ
១៥.	លោកស្រី ហង្ស ពិសី	បុគ្គលិកនៃនា.នីតិកម្ម	លេខាធិការ

ក្រុមការងារជំនួយបច្ចេកទេសរបស់មូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍មូលធនអង្គការសហប្រជាជាតិ

១.	លោក Feisal Hussain	UNCDF, Bangkok
២.	អ្នកនាង Kameshnee Naidoo	UNCDF, South Africa
៣.	លោក Rajeev Kumar Gupta	UNCDF, Bangkok
៤.	លោក Hong Ngin	UNCDF, Cambodia
៥.	លោក Yohann Formont	UNCDF, Cambodia
៦.	អ្នកនាង Deanna Morris	UNCDF, Bangkok
៧.	លោក Robin Gravesteijn	UNCDF, Bangkok
៨.	លោក Sujeev Shakya	beed management pvt. ltd., Nepal
៩.	លោក Sudip Bhaju	beed management pvt. Ltd, Nepal
១០.	អ្នកនាង Subrina Shreshtha	beed management pvt. Ltd, Nepal
១១.	លោក Raju Tuladhar	beed management pvt. Ltd, Nepal
១២.	លោក Obert Maposa	FinMark Trust, South Africa
១៣.	កញ្ញា Kingstone Mutsonziwa	FinMark Trust, South Africa
១៤.	អ្នកនាង Louise de Villiers	Cenfri, South Africa
១៥.	លោក Albert van der Linden	Cenfri, South Africa
១៦.	លោក Barry Cooper	Cenfri, South Africa

សទ្ទានុក្រម

ល.រ	ពាក្យជាភាសាខ្មែរ	ពាក្យជាភាសាអង់គ្លេស	ពន្យល់ពាក្យ
១	ការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុ	Financial Access	សំដៅដល់ការទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ ដូចជា ការបើកគណនី ជាដើម។
២	ការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ	Financial Usage	សំដៅដល់ការទទួលបាននិងប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ដោយអ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ។
៣	ការរៀបចំបំណុលឡើងវិញ	debt restructurings/ workouts	សំដៅដល់ឥណទានដែលមានលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចសន្យាដើមត្រូវបានកែប្រែ ដូចជា ការកែប្រែចំនួនប្រាក់ដើមត្រូវសង អត្រាការប្រាក់ រយៈពេលទូទាត់ និងការពន្យារឥណប្រតិទាន ជាដើម ដើម្បីផ្តល់ការអនុគ្រោះដល់អ្នកខ្ចីដែលមានស្ថានភាពលំបាកផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុជាបណ្តោះអាសន្ន។
៤	ការលក់ផ្ទួប	Cross Selling	សំដៅដល់ការផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុជូនដល់អតិថិជនបន្ថែមលើសេវាហិរញ្ញវត្ថុដែលពួកគេបានប្រើប្រាស់រួចហើយ។
៥	គណនីប្រាក់បញ្ញើទៀងទាត់	Recurring Deposit Account	សំដៅដល់ប្រភេទគណនីប្រាក់បញ្ញើមានកាលកំណត់ដែលមានលក្ខណៈពិសេស អនុញ្ញាតឲ្យអ្នកមានចំណូលជាប្រក្រតីអាចដាក់ប្រាក់បញ្ញើក្នុងចំនួនមួយថេរជាប្រចាំខែ ទៅក្នុងគណនីនេះ ដោយទទួលបានការប្រាក់តាមអត្រាការប្រាក់នៃប្រាក់បញ្ញើមានកាលកំណត់។
៦	គណនីត្រូវទទួល	Receivables	សំដៅដល់គណនីសម្រាប់កត់ត្រា តាមដាន ចំនួនទឹកប្រាក់ពីការលក់ទំនិញដែលអតិថិជនឬអ្នកទិញ ជំពាក់។
៧	គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការ	Formal Financial Service Providers	សំដៅដល់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត។
៨	ចំណែកនៃការទទួលបានឬប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ	Financial Access Strand	សំដៅដល់ក្រាហ្វិកបង្ហាញពីកម្រិតទទួលបានឬប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ។

៩	ដង់ស៊ីតេអ្នកប្រើប្រាស់បណ្តាញទូរស័ព្ទ	Tele-density	សំដៅដល់ចំនួនបណ្តាញទូរស័ព្ទដែលបានភ្ជាប់ គិតក្នុងចំនួនប្រជាជន១០០នាក់ ដែលបានរស់នៅក្នុងតំបន់ណាមួយ។
១០	ដំណាំតាមកិច្ចសន្យា	Out grower schemes	សំដៅដល់កិច្ចសន្យាសហការដាំដុះដំណាំកសិកម្ម ដែលត្រូវបានធ្វើឡើងរវាង អ្នកដាំដុះឬម្ចាស់ដី និងក្រុមហ៊ុនណាមួយ។ កិច្ចសន្យានេះ មានកំណត់អំពីកម្រិតនៃការសហការរវាងអ្នកដាំដុះឬម្ចាស់ដី និងក្រុមហ៊ុន ទៅលើពលកម្ម វត្ថុធាតុដើម និងឧបករណ៍កសិកម្ម ថ្លៃដើម ការចែករំលែកហានិភ័យ និងការបែងចែកប្រាក់ចំណេញជាដើម។ កិច្ចសន្យានេះអាចមានរយៈពេលខ្លីឬវែង។
១១	ទិន្នន័យសម្រាប់ USSD	USSD	សំដៅដល់ប្រភេទសារខ្លីតាមរយៈទូរស័ព្ទធម្មតា (មិនចំពោះទូរស័ព្ទទំនើប) ដែលប្រើប្រាស់សម្រាប់បញ្ជាការទូទាត់សងប្រាក់ ដោយមិនចាំបាច់ភ្ជាប់សេវាអ៊ិនធឺណិត។
១២	ទីផ្សារខូម៉ូឌីធី	Commodity trading market	សំដៅដល់ប្រភេទទីផ្សារសម្រាប់ការទិញ និងលក់ទំនិញ ឬផលិតផលនានា នៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ច។
១៣	ធានារ៉ាប់រងលើអាកាសធាតុ	Weather Index Insurance	សំដៅដល់ការធានារ៉ាប់រងដែលមានគោលបំណងការពារហានិភ័យលើផលដំណាំដែលដាំតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេស ប៉ុន្តែទិន្នផលមិនទទួលបានតាមការគ្រោងទុក ដោយសារកម្រិតទឹកភ្លៀងមិនគ្រប់គ្រាន់។
១៤	ធានារ៉ាប់រងលើដំណាំកសិកម្ម	Crop Insurance	សំដៅដល់ការធានារ៉ាប់រងដែលមានគោលបំណងការពារហានិភ័យផលដំណាំដែលដាំតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេស ប៉ុន្តែមិនបានទទួលផលតាមការគ្រោងទុក ដោយសារកត្តាផ្សេងៗដូចជា អាកាសធាតុ សត្វបំផ្លាញ និងគ្រោះធម្មជាតិជាដើម។
១៥	ធានារ៉ាប់រងលើការចិញ្ចឹមសត្វ	Live Stock Insurance	សំដៅដល់ការធានារ៉ាប់រងដែលមានគោលបំណងការពារហានិភ័យពីសត្វពាហនៈដែលបណ្តាលមកពីកត្តាផ្សេងៗ ដូចជា ជំងឺឆ្លង អាកាសធាតុ គ្រោះធម្មជាតិ ជាដើម។
១៦	បណ្តាញក្រៅផ្លូវការ	Informal Channels	សំដៅដល់មធ្យោបាយក្នុងការទទួលបានឬប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុដែលផ្តល់ដោយអ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុក្រៅផ្លូវការ។

១៧	បណ្ដាញផ្លូវការ	Formal Channels	សំដៅដល់មធ្យោបាយក្នុងការទទួលបានឬប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុដែលផ្ដល់ដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត។
១៨	បណ្ដាញផ្លូវការផ្សេងទៀត	Other Formal Channels	សំដៅដល់មធ្យោបាយក្នុងការទទួលបានឬប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុដែលផ្ដល់ដោយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត។
១៩	ប្រតិបត្តិករស្វីច	Switch Operator	សំដៅដល់គ្រឹះស្ថានឬអង្គភាពដែលដំណើរការប្រព័ន្ធភ្ជាប់បណ្ដាញម៉ាស៊ីន ATM និង/ឬ ម៉ាស៊ីន POS ដើម្បីអាចឲ្យធ្វើប្រតិបត្តិការឆ្លងគ្នាបាន។
២០	ប្រព័ន្ធអេកូទូទាត់	Payment Ecosystem	សំដៅដល់កត្តាផ្សេងៗដែលជះឥទ្ធិពលដល់ដំណើរការទូទាត់ ដូចជា បទប្បញ្ញត្តិ គ្រឹះស្ថានផ្ដល់សេវា ធុរកិច្ចជាពិសេស បណ្ដាញភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងឬបញ្ជូនសាររវាងគ្រឹះស្ថានផ្ដល់សេវា។
២១	ប្រាក់ចំណូលអាចប្រើប្រាស់បាន	Disposable income	សំដៅដល់ចំណូលសរុបក្រោយដកចំណាយលើពន្ធ និងលើកាតព្វកិច្ចសន្តិសុខសង្គម ដែលអាចប្រើប្រាស់សម្រាប់ការចំណាយ និងសន្សំតាមការចាំបាច់។
២២	ភ្នាក់ងារណែនាំអតិថិជន	Referral Agent	សំដៅដល់គ្រឹះស្ថានធនាគារ និងមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដែលទទួលបានការអនុញ្ញាតពីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ក្នុងការផ្ដល់នូវសេវាកម្មជាភ្នាក់ងារណែនាំអតិថិជនដែលមានតម្រូវការសេវាធានារ៉ាប់រង ជូនក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រងដែលជាដៃគូសហការ។
២៣	ភ្នាក់ងារធនាគារ	Agent Banking	សំដៅដល់បញ្ជរលក់រាយ ឬបញ្ជរប្រៃសណីយ៍ ដែលបានចុះកិច្ចសន្យាជាមួយគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងហិរញ្ញវត្ថុ ឬប្រតិបត្តិករទូរស័ព្ទចល័ត ក្នុងការផ្ដល់សេវាកម្មហិរញ្ញវត្ថុ។
២៤	មជ្ឈមណ្ឌលទិន្នន័យធំ	Big Data	សំដៅដល់មជ្ឈមណ្ឌលផ្ទុកទិន្នន័យ ដែលមានលក្ខណៈជាសកល លម្អិត ចំពោះរាល់ព័ត៌មានចាំបាច់នានា ដែលអាចប្រើប្រាស់ សម្រាប់វិភាគ វាយតម្លៃ និងបកស្រាយបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ។ ជាទូទៅដើម្បីគ្រប់គ្រង និងរក្សាទិន្នន័យធំនេះ ទាមទារឲ្យមានការវិនិយោគធំ លើផ្នែកព័ត៌មានវិទ្យា។

២៥	មជ្ឈមណ្ឌលឧត្តមភាព	Center of Excellence	សំដៅដល់ក្រុមការងារ ស្ថាប័នចែករំលែក ឬអង្គភាពដែលផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលជាក់លាក់។
២៦	របាយការណ៍វិភាគស្ថានភាពបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ	MAP Cambodia Diagnostic Report	សំដៅដល់របាយការណ៍របស់គម្រោង MAP ដែលវិភាគស្ថានភាពបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីគាំទ្រការពង្រីកលទ្ធភាពទទួលបាននិងប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា។
២៧	រយៈពេលដែលអ្នកសុំខ្ចីអាចបដិសេធឥណទានដោយមិនទទួលរងពិន័យ	Cool-off periods	សំដៅដល់រយៈពេលដែលមានចែងក្នុងកិច្ចសន្យា ដោយអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកសុំខ្ចីប្រាក់អាចបដិសេធ ក្នុងការទទួលឥណទានដោយមិនទទួលរងពិន័យពីអ្នកផ្តល់ប្រាក់កម្ចី។
២៨	សន្ទស្សន៍នៃការធ្វើធុរកិច្ច	Doing Business Index	សំដៅដល់សន្ទស្សន៍ដែលវាយតម្លៃលើកម្រិតនៃភាពងាយស្រួលក្នុងការធ្វើអាជីវកម្ម។ ចំពោះប្រទេសដែលមានចំណាត់ថ្នាក់ខ្ពស់(លេខរៀងតូច) បង្ហាញថាមានភាពងាយស្រួល ក្នុងការធ្វើធុរកិច្ច មានបទប្បញ្ញត្តិសាមញ្ញ និងមានយន្តការការពារកម្មសិទ្ធិបញ្ញាល្អប្រសើរ។ល។
២៩	សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម	Small and Medium Enterprises	សំដៅដល់សហគ្រាសធុនតូចបំផុត តូច និងមធ្យម។
៣០	សេវា Bancassurance	Bancassurance	សំដៅដល់ការលក់សេវាធានារ៉ាប់រងដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ។
៣១	សំពៀតឥណទានដែលមានហានិភ័យ	PAR- Portfolio At Risk	សំដៅដល់សមាមាត្រជាភាគរយនៃសំពៀតឥណទានសរុបដែលអាចប្រឈមនឹងហានិភ័យ។
៣២	ហ្វាកតើរីង	Factoring	សំដៅដល់ប្រតិបត្តិការដែលគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុទិញបំណុល ឬវិក្កយបត្រពីក្រុមហ៊ុនដទៃ ក្នុងតម្លៃអប្បហារ។
៣៣	ហិរញ្ញប្បទានខ្សែចង្វាក់តម្លៃ	Value chain financing	សំដៅដល់លំហូរនៃការផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ តាមដំណាក់កាលណាមួយនៃខ្សែចង្វាក់តម្លៃ ឬក៏រួមទាំង ដំណាក់កាលផលិត លក់ ផ្តល់សេវានានាបន្ទាប់ពីការលក់។ល។
៣៤	អនុបាតនៃការខ្ចី	Borrowing Ratio	សំដៅដល់សមាមាត្រជាភាគរយនៃបំណុលសរុបធៀបនឹងដើមទុនសរុបរបស់អ្នកខ្ចី។ ការគណនាអនុបាតនេះ គឺដើម្បីវាយតម្លៃអំពីលទ្ធភាពនៃការទទួលបានហិរញ្ញប្បទានបន្ថែម។

៣៥	អ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ	Financial Service Providers	សំដៅដល់គ្រឹះស្ថានធនាគារ គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងទៀត និងអ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុក្រៅផ្លូវការ។
៣៦	ឧបាស្រ័យ	Recourse	សំដៅដល់សិទ្ធិប្តឹងទារសំណងមកវិញនូវការខូចខាតប្រយោជន៍បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធ ក្នុងការប្រើប្រាស់សេវាហិរញ្ញវត្ថុ។

ឯកសារយោង

គោលនយោបាយស្តីពីការលើកទឹកចិត្តនិងការបង្កើតកម្មវិធីជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍលំនៅឋានតម្លៃសមរម្យ

គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្មកម្ពុជាឆ្នាំ២០១៥-២០២៥

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍជាតិឆ្នាំ២០១៩-២០២៣

យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ ដំណាក់កាលទី៤របស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៦នៃរដ្ឋសភាឆ្នាំ២០១៨

យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១៦-២០២៥

របាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យប្រចាំឆ្នាំ២០១៨របស់អគ្គនាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

Cull, Robert, Tilman Ehrbeck, and Nina Holle. 2014. "Financial Inclusion and Development: Recent Impact Evidence." Focus Note 92. Washington, D.C.: CGAP.

Honohan, Patrick. 2004. "Financial Sector Policy and the Poor." Working Paper 43, World Bank, Washington, DC.

Honohan, Patrick, and Thorsten Beck. 2007. *Making Finance Work for Africa.* Washington, DC: World Bank

Leora Klapper, et al., 2015. "Financial Literacy Around the World: Insights from Standard and Poor's Ratings Services Global Financial Literacy Survey"

http://www.rejournal.eu/sites/rejournal.versatech.ro/files/articole/2012-06-01/2026/3bouzid.pdf

Levine, Ross. 2005. "Finance and Growth: Theory and Evidence," In *Handbook of Economic Growth*, Eds. Philippe Aghion and Steven Durlauf, Amsterdam: North-Holland Elsevier Publishers.

Merton, R.C. and Z. Bodie, 1995, "A Framework for Analyzing the Financial System," in Crane et al., Eds., The Global Financial System: A Functional Perspective, Boston, MA, Harvard Business School Press.

[1] យោងតាមរបាយការណ៍របស់គម្រោង MAP

[2] យោងតាមលទ្ធផលអង្កេត FinScope ឆ្នាំ២០១៥

[3] ផ្អែកតាមម៉ូដែលរបស់ លោក R. I. McKinnon និងលោក E.S.Shaw ឆ្នាំ១៩៧៣ ជោគជ័យនៃដំណើរការសេរីភាវូបនីយកម្មហិរញ្ញវត្ថុផ្អែកលើកត្តាមួយចំនួនដូចជា ភាពស៊ីជម្រៅវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ទំនាក់ទំនងជាវិជ្ជមានរវាងការសន្សំនិងអត្រាការប្រាក់ពិត និងភាពស៊ីសង្វាក់គ្នាឥតខ្ចោះនៃតម្រូវការវូបិយវត្ថុនិងការវិនិយោគ

[4] យោងឯកសារស្រាវជ្រាវរបស់ លោក Honohan ឆ្នាំ២០០៤ និង ២០០៧ និង លោក Levine ឆ្នាំ២០០៥

[5] យោងឯកសារស្រាវជ្រាវរបស់ លោក Cull Robert លោក Tilman Ehrbeck និងលោកស្រី Nina Holle ឆ្នាំ២០១៤

[6] យោងឯកសារស្រាវជ្រាវរបស់ លោក R.C. Merton និងលោក Z. Bodie ឆ្នាំ១៩៩៥

[7] យោងឯកសាររបស់វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ ឆ្នាំ២០១៦

[8] យោងឯកសាររបស់ធនាគារពិភពលោក ឆ្នាំ២០១៦

[9] យោងឯកសាររបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ឆ្នាំ២០១៧

[10] យោងឯកសាររបស់វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ ឆ្នាំ២០១៣

[11] យោងឯកសាររបស់ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ឆ្នាំ២០១៦-២០១៧

[12] យោងសូចនាកររបស់កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍អង្គការសហប្រជាជាតិ ឆ្នាំ២០១៥

[13] យោងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ២០១៩-២០២៣ របស់ក្រសួងផែនការ

[14] យោងឯកសាររបស់ក្រសួងផែនការ ឆ្នាំ២០១៤

[15] យោងឯកសាររបស់ក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ ឆ្នាំ២០១៨

[16] យោងឯកសាររបស់ក្រសួងផែនការ ឆ្នាំ២០១៤

[17] យោងតាមឯកសាររបស់ធនាគារពិភពលោក ឆ្នាំ២០១៦

[18] យោងលទ្ធផលអង្កេត FinScope ឆ្នាំ២០១៥

[19] យោងលទ្ធផលអង្កេត FinScope ឆ្នាំ២០១៥

[20] យោងលទ្ធផលអង្កេត FinScope ឆ្នាំ២០១៥

[21] យោងលទ្ធផលអង្កេត FinScope ឆ្នាំ២០១៥

[22] សេវាហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការដទៃទៀតរួមមានគ្រឹះស្ថានផ្លូវការមិនមែនធនាគារដែលត្រូវបានត្រួតពិនិត្យ ឬតាមដានដោយអាជ្ញាធរត្រួតពិនិត្យដែលតម្រូវដោយច្បាប់ដូចជា គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ (ទាំងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទទួលប្រាក់បញ្ញើនិងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ) ក្រុមហ៊ុនភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ ក្រុមហ៊ុនធានារ៉ាប់រង ហាងបញ្ចាំដែលបានចុះបញ្ជីអ្នកផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុតាមទូរស័ព្ទដៃ សហគមន៍សន្សំនិងឥណទាន សហគមន៍ សង្គហសមាគម និងគ្រឹះស្ថានសន្សំតាមប្រៃសណីយ៍

[23] យោងលទ្ធផលអង្កេត FinScope ឆ្នាំ២០១៥

[24] យោងលទ្ធផលអង្កេត FinScope ឆ្នាំ២០១៥

[25] ការសិក្សារបស់របាយការណ៍វិភាគស្ថានភាពបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុបានវិភាគទីផ្សារសំខាន់ចំនួន៤ ដូចជា ទូទាត់ សន្សំ ឥណទាន និងធានារ៉ាប់រង។ ទីផ្សារទូទាត់ត្រូវបានបែងចែងបន្តទៅជាប្រតិបត្តិការទូទាត់និងផ្ទេរប្រាក់។ Financial access strand ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីបញ្ជាក់ពីកម្រិតទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុទៅតាមទីផ្សារផលិតផល

[26] យោងតាមលទ្ធផលអង្កេត FinScope ឆ្នាំ២០១៥

[27] យោងលទ្ធផលអង្កេត FinScope ឆ្នាំ២០១៥

[28] យោងឯកសារអេក្ខរកម្មហិរញ្ញវត្ថុសកលរបស់ លោក Leora Klapper ឆ្នាំ២០១៥

[29] យោងលទ្ធផលអង្កេត FinScope ឆ្នាំ២០១៥

[30] យោងលទ្ធផលអង្កេត FinScope ឆ្នាំ២០១៥

[31] ឧទាហរណ៍ ធនាគារនឹងស្នើឲ្យអ្នកទទួលប្រាក់ ឬអ្នកផ្ញើប្រាក់ជ្រើសរើសយកប្រតិបត្តិការផ្ទេរប្រាក់ដែលភ្ជាប់ជាមួយគណនីសន្សំ ហើយភាគរយនៃទឹកប្រាក់មួយចំនួនដែលទទួលបានពីការផ្ទេរ នឹងត្រូវផ្ទេរដោយផ្ទាល់ចូលគណនីសន្សំមានកាលកំណត់ និងទទួលបានអត្រាការប្រាក់ដែលមានភាពប្រកួតប្រជែង។ ការណ៍នេះ អ្នកទទួលប្រាក់អាចខ្ចីឥណទានដោយផ្អែកលើគណនីសន្សំ ស្របតាមលក្ខខណ្ឌនិងខចែងដែលបានព្រមព្រៀងគ្នាជាមុន

រវាងធនាគារ និងអ្នកទទួលប្រាក់ ឬអ្នកផ្ញើរប្រាក់។ ដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់ការសន្សំ គណនីទាំងនេះត្រូវមានគ្រប់លក្ខណៈនៃប្រតិបត្តិការ និងមិនត្រូវបានគិតកម្រៃសេវាប្រចាំឆ្នាំឡើយ

[៣២] យោងលទ្ធផលអង្កេត FinScope ឆ្នាំ២០១៥

[៣៣] យោងឯកសារអត្ថកម្មហិរញ្ញវត្ថុសកលរបស់លោក Leora Klapper ឆ្នាំ២០១៥

[៣៤] យោងលទ្ធផលអង្កេត FinScope និងមូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍មូលធនអង្គការសហប្រជាជាតិ ឆ្នាំ២០១៥

[៣៥] យោងឯកសាររបស់ធនាគារពិភពលោក ឆ្នាំ២០១៦

[៣៦] យោងរបាយការណ៍វិភាគស្ថានភាពបរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្នាំ២០១៧

[៣៧] យោងលទ្ធផលអង្កេត FinScope ឆ្នាំ២០១៥